

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 23 januari 2006*§ 4 Interpellation om bostadsbyggandet i förorten (nr 2005:29)*

Anförande nr 1

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! När man läser svaret från Leif Rönngren kan man tro att det finns en väldig enighet i den här frågan och att vi skulle få en bättre värld om vi hade mer blandade upplåtelseformer i förorten. Sanningen är att av de lägenheter som finns i våra miljonprogramsområden är det en försvinnande liten andel som är bostadsrätter.

Borgarrådet svarar att han tycker att det borde bli fler bostadsrätter också i förorten.

Tyvärr har inte Socialdemokraterna själva några idéer om hur det ska åstadkommas. Man förbjuder människor att köpa loss sina lägenheter i förorten trots att man vet att det finns ett jättestort intresse bland människor i förorterna för att köpa loss sina lägenheter. Man går till och med så långt att man driver igenom en lag som gör det otroligt svårt att sälja lägenheterna.

Man bygger dessutom inte några bostadsrätter i de utsatta områdena. Av de lägenheter som byggdes 2003 och 2004 var det bara 1 procent som byggdes i förorten – i det som vi brukar kalla utsatta områden. Vi bygger alltså bostadsrätter i de områden som redan i dag präglas av bostadsrätter, och vi bygger hyresrätter i de områden som i dag präglas av allmännyttans hyresrätter.

Jag tror att det är ett problem. Jag tror att vi har samma utgångspunkt, nämligen att det inte var särskilt lyckat med miljonprogramsområdena och att vi byggde en väldig massa lägenheter med samma ägare och samma upplåtelseform. Det vore en välgärning om man kunde göra något åt det.

Problemet är att även om ni socialdemokrater definierar detta som ett problem har ni inga som helst lösningar när det gäller vad man ska göra åt det. Politiken förstärks, särskilt när det byggs många lägenheter. Det är det som händer i Stockholm i dag.

Hyresrätter byggs på de ställen där hyresrätter redan dominerar. Bostadsrätter byggs i de områden som redan i dag domineras av bostadsrätter.

För Folkpartiets del är det fullkomligt självklart att de som bor i förorten och i miljonprogramsområdena också ska ha möjlighet att köpa loss sina lägenheter. Jag kan inte förstå varför det finns så många dogmatiska hinder i vägen för detta. Varför är det ideologiskt så svårt?

Anförande nr 3

Borgarrådet Rönngren (s): Herr ordförande! Det är en oerhört viktig frågeställning som Lotta Edholm tar upp i sin interpellation, det vill säga: Hur ska vi kunna skapa en mer integrerad stad än den vi har?

Den lösning som vi har är inte den gamla lösningen som går ut på att ombilda hyresrätter till bostadsrätter. Det handlar om att bygga bostadsrätter i ytterstadsområdena och att bygga andra upplåtelseformer. Det handlar om att också bygga flerbostadshus i områden som är präglade av villor.

Det är det vi gör just nu. Vi går nu från en historiskt låg nivå i bostadsbyggande, oavsett om det är hyresrätter eller bostadsrätter, till en historiskt hög nivå i bostadsbyggande.

Vi har formulerat det gemensamt i den här salen. Vi har målet att bygga 20 000 nya bostäder under mandatperioden. 10 000 ska bygga i hyresrättsform, 10 000 i bostadsrättsform. Allmännyttan i Stockholm har där ett mandat att färdigställa 8 000 lägenheter. Privata hyresvärdar ska bygga 2 000. Det pågår för fullt just nu.

Det handlar inte bara om hyresrätter och bostadsrätter. Det handlar också om att ta steget vidare och bygga parhus, atriumhus, radhus, stadsvillor och villor i områden som i dag har en hög andel hyresrätter. Det är precis det som sker just nu.

Jag delar inte alls Lotta Edholms beskrivning av hur bostadssituationen och bostadsmarknaden och segregationen ser ut för tillfället. Jag tror inte att lösningen är att börja ombilda igen. Det vore intressant att höra vad Folkpartiet tycker om ombildningar i innerstaden. Står ni fortfarande fast vid att det ska ombildas som ett sätt att uppnå integration?

Utöver det jag redan har sagt vill jag nämna att vi har markanvisat för 711 småhus, parhus, låghus, atriumhus och fristående villor. Det kan ställas i relation till de 193 som markanvisades under föregående mandatperiod.

Det är 14 i söderort, 8 i västerort och en i innerstaden i markanvisningar. Det handlar alltså om avsevärt många fler lägenheter. De är redan färdigställda. Det går att åka ut och titta i våra ytterstadsområden. Jag rekommenderar varmt ett besök i Hagsätra exempelvis. Där har det byggts ett antal stadsvillor.

Det finns flera exempel runtom i staden. Det är viktigt att fortsätta på den inslagna vägen just därför att vi vill uppnå en bättre integration i staden. Vi vill också ha fler upplåtelseformer att välja på. Då måste det vara mångfald. Man måste planera för det och orka fullfölja och bygga. Det är precis det vi gör just nu.

Anförande nr 4

Annamarie Strömberg (v): Bygger, det är just vad vi gör, som borgarrådet så riktigt sade. Vi bygger som vi lovade, minst hälften hyresrätter och ganska många bostadsrätter. Vi vill alltså ha blandade upplåtelseformer, men inte genom ombildning utan genom nybyggnation.

Det är en högst väsentlig skillnad att flytta in i en bostadsrätt som är byggd som bostadsrätt. Då väljer man ju själv. Ombildning av hyresrätter till bostadsrätter innebär ju ett val endast för den som kan och vill köpa. De andra tvingas antingen att bli hyresgäster hos sina grannar, vilket inte är så kul alla gånger, eller att flytta.

Intresset för ombildningar var ju inte så jättestort i ytterstaden. Det var ett stort intresse för ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter i innerstaden. Det har vi märkt. Det rörde sig om en omfattande omvandling. Men i ytterstaden var folk så ointresserade att ni under den förra mandatperioden till och med var tvungna att anställa en konsult som skulle övertyga de boende om hur bra det var med ombildningar. Konsulten lyckades inte speciellt bra.

För oss i Vänsterpartiet är det en högst väsentlig skillnad mellan att bygga bostadsrätter som nybyggen och att ombilda.

Vi står för den politik vi har drivit med blandade upplåtelseformer genom nybyggnation. Det ska då vara ett stort inslag av hyresrätter för att kompensera er prioritering av bostadsrätter.

Anförande nr 5

L o t t a E d h o l m (fp): Problemet är ju att det inte byggs några bostadsrätter i de utsatta områdena. De bostadsrätter som byggs i förorten byggs i huvudsak i de områden som redan i dag har en väldigt hög andel bostadsrätter. Det är det som är problemet.

Jag tror dessutom att om det knappt finns några bostadsrätter alls i ett område blir det väldigt mycket svårare att bygga nya. Det är svårt för byggarna att veta vad man kan få ut för bostadsrätten. Kan man sälja den så att bygget går runt?

Det är väl det som har hänt i Stockholm. I en del av våra utsatta områden är hyresrätten och den allmännyttiga hyresrätten så dominerande att det är svårt att tänka sig att det byggs bostadsrätter, om man inte har en politisk vilja att se till att det blir så.

Jag kan säga det igen: Det är läpparnas bekännelse ni ägnar er åt när ni försöker påstå att det byggs i utsatta områden. Det gör det inte. Under 2003 och 2004 påbörjades elva bostadsrätter i det som staden själv definierar som utsatta områden. Då kan man inte komma dragande med att det byggs i Årstadal och Bromma. Det är inte utsatta områden.

Det finns nog betydligt mycket mer att göra på det här området. När det gäller markanvisningspolitiken tror jag att man kan göra en hel del för att få till stånd fler bostadsrätter.

Jag går tillbaka till frågan om ombildningar. Det vi ser i dag är ju ett enormt tryck på att ombilda i förorten. Folkpartiet har ordnat ett antal möten under våren och hösten i miljonprogramsområdena för att tala om att vår politik är att vi anser att om man vill ombilda till bostadsrätter ska man få göra det. Det har kommit upp emot 100 personer på de mötena. I Sollentuna, som också ombildar i sina miljonprogramsområden, har man möten där det har kommit sammanlagt 1 000 personer som vill

ombilda. De som går på de mötena är inte negativa och kritiska. De som går dit vill ta makten i egna händer. De vill ta makten över sitt boende.

Anförande nr 6

Åsa Romson (mp): Ordförande! Jag håller med Lotta Edholm när det gäller oron för segregationen i Stockholm. Men det är svårt att bygga blandat. Vi håller nog alla med om att blandade boendeformer är bra för också segregationen. Jag tror att det är bra för fler delar av Stockholmspolitiken.

Vi ska nog inte överdriva byggandets inflytande på segregationsproblematiken. Den kan finnas även om det är blandade boendeformer. Det bevisar om inte annat Stockholms mest segregerade område, nämligen Stockholms innerstad. Där är det etniskt mest homogent och därmed är det tydligt segregerat jämfört med resten av staden. Där har vi blandade boendeformer. Vi har visserligen inte så många villor - det faller ju på sin egen orimlighet. Men det är blandat när det gäller det vi diskuterar här, nämligen hyresrätter och bostadsrätter. Ombildning är ju knappast ett sätt att få igång en segregationspolitik för innerstaden eftersom ombildningen i innerstaden skulle leda till att det blir ett mer enkelspårigt byggande.

Jag tror att det är lite andra politiska grepp vi borde hålla på med.

Det finns svårigheter när det gäller att bygga blandat. Det finns självklart en sådan svårighet. Det ser man varje gång marknämnden diskuterar de ärenden som finns där man gör markanvisningar och det kommer bostadsrätter eller villor i ett område där det redan finns bostadsrätter och villor eller där det kommer hyresrätter i område där det redan finns mycket hyresrätter. Det beror oftast på problemet med byggkostnaderna.

Hyresbolagen kompletterar gärna i närheten av sina egna hus, det vill säga där det redan finns hyresrätter. Det är få hyresbolag som går in och bygger i små projekt, som är de enda som får plats i villaområden om inte villaägarna ska gå fullständig bärsärkagång på stadens stadsplaner.

Det finns en svårighet i detta. Men jag ser att vi har samma svårighet när det gäller ombildningar. Jag satt inte i den här salen under den förra mandatperioden, men jag har svårt att tro att debatten om ombildningar då var så centrerad på segregationspolitiken. Visst hade man samma problem med ombildningarna då. Det var inte i de mest utsatta områdena man hade de flesta som skrev upp sig för att köpa loss sitt hus.

Miljöpartiet är positivt till att hyresgäster som vill öka sitt inflytande i sin egen fastighet ska kunna ombilda, men man måste göra en avvägning mot hela hyresbeståndet. Jag tror att det vore bra, också ur segregationssynpunkt, att enstaka fastigheter i förorten har möjlighet att ombilda. Men man ska inte tro att det löser hela segregationsproblemet. Det är nog att dra för stora växlar på den här debatten.

Anförande nr 7

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Jag noterar att Lotta Edholm vid ett flertal tillfällen säger att hon tror; ibland säger hon att hon vet. Det står helt i kontrast mot det som jag har gett uttryck för, nämligen att vi bygger oerhört mycket just nu. Vi bygger blandat. Det gör vi också i ytterstadsområdena där vi upplåter åt bostadsrätter i en aldrig tidigare skådad omfattning. Det är fakta.

Den som vill bilda sig en egen uppfattning kan med fördel gå in på stadens hemsida www.stockholm.se. Där ligger samtlig statistik över bostadsbyggandet, över upplåtelseformer, var i staden vi bygger, vem som är byggherre, när det står färdigt och när man kan flytta in. Där ser man tydligt att det har skett något i Stockholm under de senaste åren.

Det är intressant att Lotta Edholm bara tar upp åren 2003 och 2004 när hon säger att vi inte har åstadkommit någonting. Hon glömmer bort hela 2005 då vi såg en liten ketchup-effekt. Det var en efterlängtd men någorlunda liten ketchup-effekt i bostadsbyggandet. Det får till följd att vi får både hyresrätter och bostadsrätter i en omfattning som faktiskt är historisk för Stockholms stad. Man får gå tillbaka till 70-talet för att kunna göra en jämförelse.

Det vi står inför under det här året är en enormt stor ketchup-effekt. Vi kommer att bygga hyresrätter, bostadsrätter, parhus, villor, atriumhus och radhus i hela staden.

En annan väg att göra detta är att inte bara prata om att skapa bostadsrätter i hyresrättsområden utan att också vända på det. Det har vi gjort. Därför är jag glad att exempelvis Stockholmshem har kunnat medverka i Årstadal, i Långbrodal, i Hammarby gård och på ytterligare ett par ställen, till att utöka andelen hyresrätter i ett bestånd som enbart har bestått av bostadsrätter. Då uppnår man integration. Då blandar man upplåtelseformerna.

Jag noterar också att Lotta Edholm inte svarar på frågan om Folkpartiet har ändrat uppfattning. Om man vill integration, vill man då fortsätta att ombilda hyresrätter till bostadsrätter i innerstaden? Det är en högst adekvat fråga. Det är en oerhört viktig bostadspolitisk frågeställning.

Vi tror inte att lösningen är att gå vidare med ombildningen i innerstaden om man vill uppnå integration. Då handlar det om att hitta andra lösningar. Det kan handla om att byta mark mellan byggherrar, mellan det offentliga och våra allmännyttiga bostadsföretag och de privata byggherrarna och markägarna. Framför allt gäller det att leva upp till de politiska löften och målen. Det kommer vi att fortsätta att arbeta för fram till valet. Sedan hoppas vi att vi får ett förnyat förtroende att fortsätta att utveckla och bygga i Stockholm.

Anförande nr 8

Lotta Edholm (fp): Ordförande! Jag kan ta lite sifferexercis, eftersom Leif Rönngren gillar det. Fram till nu har ni påbörjat knappt 7 000 bostäder här i staden, med gjuten bottenplatta vilket är det vanliga sättet att definiera påbörjade bostadsbyggen. Det skulle bli 20 000. Det kommer det naturligtvis inte att bli – det inser alla som kan räkna.

Statistiken över antalet byggda bostadsrätter i utsatta områden – inte i förorten, inte i Bromma, inte i Årstadal, inte i Liljeholmen – visar på 1 procent. Det var elva lägenheter som påbörjades under 2003 och 2004. 2005 har jag av naturliga skäl inte statistik för ännu. Men visst ser det illa ut.

Jag tror att Åsa Romson har helt rätt när hon säger att det är svårt att bygga blandat. Det är lätt att bygga hyresrätter i områden som domineras av bostadsrätter. Det är inte något större problem. Det gör vi hela tiden. För det mesta är vi helt överens om var de lägenheterna ska byggas. Det är inte någon stor politisk debatt om det.

Däremot är det svårt att bygga bostadsrätter i de utsatta områdena i förorten. Vad gör man då? Precis som Åsa Romson säger är en metod för att uppnå fler bostadsrätter i förorten att avknoppa en del. Man kan låta de hyresgäster som vill få köpa loss sina lägenheter. Vi vet att det finns ett enormt intresse för det i dag. Ni vill förbjuda alla dem som vill knoppa av sina lägenheter och ta över dem att göra det. Ni vill förbjuda dem som vill ta makten över sina egna liv och sitt eget boende att göra det. Det är också det ni har gjort.

Det är intressant att höra Åsa Romson nu plötsligt öppna upp för att hon kan tänka sig att sälja loss en och annan lägenhet i förorten. Jag hoppas att vi i den här fullmäktigegruppen ska kunna bli eniga över blockgränserna om att vi återigen öppnar upp för förortsborna att köpa loss sina lägenheter. Miljöpartiet tycker nu uppenbarligen att det är en god idé.

Anförande nr 9

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Du värnar om dem som vill köpa, Lotta. Det återkommer du hela tiden till. Vi värnar om dem som inte kan och inte vill köpa.

Jag förstår att om ni har möten om ombildningar kommer de som vill och kan. Det är inte så himla lätt att komma till sådana möten och säga: Jag har inte råd. Jag kan inte. Jag vill inte bli hyresgäst hos mina grannar.

Till oss kommer de människor som är oroliga för ombildningar. De kom under den förra mandatperioden. Det är inte alltid kul att vara hyresgäst hos sina grannar. Jag har hört äldre människor säga att det känns som om man hela tiden vill att de ska dö och tänker: Kan inte käringen dö snart, så att vi kan sälja hennes lägenhet?

Jag kommer ihåg en bostadsrättsordförande som var väldigt lycklig över att man hade kunnat köpa ut en hyresgäst, för ”han var ung så han kunde leva länge till och då hade vi fått dras med honom”.

Det är inte alltid så trevligt att vara hyresgäst hos sina grannar under sådana förutsättningar.

Om man kan och vill köpa bostadsrätt kommer vi att se till att det finns nya bostadsrätter som man kan flytta in i. Blandade boendeformer genom nybyggnation är en helt annan sak än att utsätta hyresgäster för tvånget att bli hyresgäster hos sina grannar.

Första steget i bostadsbyggnation är ju markanvisning. Där har vi sedan länge med råge passerat de 20 000 markanvisningarna. Drygt hälften är hyresrätter, precis som vi har åtagit oss och lovat stockholmarna.

Blandade upplåtelseformer sker genom nybyggnation och kompletteringar. Vi ska då ta hänsyn till hur det ser ut i områdena. Det handlar inte enbart, som du hela tiden återkommer till, om att det ska vara bostadsrätter i utsatta områden. Det är precis lika viktigt med hyresrätter i bostadsrättsområden och villaområden. Bromma är ett exempel. Där har det hänt att ni har sagt nej. Så var det med er syn på segregation.

Anförande nr 10

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige. Jag vänder mig lite mot argumentationstekniken att klistra epitet på dem man debatterar med.

I marknämnden har vi haft en väldigt pragmatisk inställning till upplåtelseformerna. Vi har satt målet 10 000 bostadsrätter och 10 000 hyresrätter. Vi har politiskt varit rörande överens i den nämnden. Jag vet faktiskt inte något fall där Folkpartiet har haft en avvikande uppfattning när det gäller upplåtelseformen. Det kan låta annorlunda när man lyssnar på den här debatten.

Eftersom det just nu är en övervikt av hyresgäster har vi gemensamt låtit ett antal privata fastighetsägare bygga bostadsrätter i förortsområdena just därför att de har gjort bättre kalkyler och därför att vi vill blanda och få till stånd en bättre integration i ytterstadsområdena.

Det finns i Kärrtorp. Där gjorde vi det gemensamt. Vi gjorde det i Högdalen och i Hagsätra. Vi har gjort det på ett antal ställen till, framför allt i söderort. Där det är problematiskt att få till stånd integrationen och hitta den här blandade upplåtelseformen är i västerort där det blir en ohelig allians mellan Moderaterna och Folkpartiet, Kristdemokraterna och emellanåt Miljöpartiet. Därför har vi inte kunnat bygga flerbostadshus i områden med en väldigt specifik byggnation. Det är det enda exempel som jag vet om.

Det viktiga är väl ändå att det byggs mer än någonsin tidigare, att vi bygger blandat och att vi ser resultat. Man kan hålla på och trixa med siffror hur mycket som helst och välja vilka siffror man redovisar.

Det är bra om var och en bildar sig en uppfattning. Det är bara att gå in och titta på den officiella statistiken på stadens officiella hemsida. Där ligger stadens officiella statistik från USK. Där redovisar man att vi är uppe i ungefär 12 000 påbörjade lägenheter, inklusive lokaler som konverterats till bostäder. Det var också ett löfte från oss i arbetet med att tillskapa 20 000 fler bostäder under mandatperioden.

Det här är ett arbete som behöver ske över blockgränserna. Vi har skiftat i majoritet. Även om jag tillhör dem som hoppas på att det blir ett förnyat förtroende nästa mandatperiod måste vi ändå vara överens om att målet är att bygga mer och bygga mer blandat.

Vi har ännu inte fått svar på frågan om Folkpartiet fortfarande anser att det skapar integration att tillåta ombildningar av hyresrätt till bostadsrätt i innerstaden. Det är en oerhört viktig politisk sakfråga.

Anförande nr 11

Å s a R o m s o n (mp): Det är inte något nytt, Lotta Edholm, att Miljöpartiet ser att det kan finnas behov och att det kan vara bra att hyresgäster har möjlighet att öka sitt inflytande över sin egen fastighet genom att man bildar ett bostadskooperativ i form av en bostadsrättsförening. Det är inte något nytt. Det har vi pratat om tidigare under mandatperioden. Vi ser också avvägningen mot hela hyresbeståndet.

Det som skedde under förra mandatperioden var ett sätt att inte gå in för mer blandade boendeformer i Stockholm, utan mer enfaldiga boendeformer eftersom man framför allt i innerstaden gjorde fler bostadsrätter i stället för att ha det blandat.

Jag har själv stått i talarstolen och beklagat att Boverket och andra avslog Östbergas rätt att ombilda. Jag tyckte att de hade gått så långt och hade så konkreta planer att det var synd att de på grund av byråkrati inte fick göra det.

Det är bra att alla partier i fullmäktige är överens om att blandade former är bra. Det verkar som om vi inte är helt ense om vilka problem detta får. Som borgarrådet Rönngren sade har s, v och mp genom den pragmatiska hållningen att försöka jobba med detta ändå gjort så mycket som man har kunnat hittills.

Jag skulle dock önska att det vore lättare att bygga hyresrätter i bostadsrätts- och villakvarter. Det är inte lätt alla gånger. Vi vet att vi får motstånd där. Vi har inte alla gånger så lätt att få hyresbolagen att vilja bygga där, av kostnadsskäl och liknande.

När det gäller integrationsfrågorna måste vi nog komma tillbaka till att byggnationen inte bara handlar om blandade boendeformer. Jag skulle vilja lyfta fram den boendeform, som inte har diskuterats så mycket men som vi brukar debattera, nämligen kooperativa hyresrätter. Där behåller man en formell hyresform, men får inte den utslagning som är problem i förorter där många inte har ekonomiska möjligheter och heller inte vill gå in med ett fullt ägande som en bostadsrättsförening innebär. Via kooperativa hyresrätter kan man faktiskt få större inflytande i sin befintliga hyresbostad. Det hoppas jag att vi kan få en bredare allians för här i fullmäktige.

Anförande nr 12

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Visst byggs det, men fortfarande är inte de blandade upplåtelseformerna blandade mellan hyresrätter och bostadsrätter. Det byggs fler bostadsrätter där det redan finns bostadsrätter. Det ser vi många exempel på i staden. Det fortsätter på det sättet. Därför blir det inte så blandat som vi skulle önska.

Det är roligt att Miljöpartiet öppnar upp nu. Det välkomnar vi och hoppas att vi gemensamt ska kunna gå fram när det gäller att öppna för nya försäljningar i ytterstaden. Det är inte ett självändamål för oss politiker att se till att det blir genomfört.

Människor hör dagligen av sig till oss och undrar om det ska blir enklare för dem som bor i ytterstaden att köpa loss sina lägenheter. Vi vill naturligtvis vara med på det och säga ja till en sådan möjlighet.

Att äga sin bostad är något oerhört positivt. Det lyfts många gånger fram att det då kan kännas mer angeläget att ta ansvar för sin bostad. Vi pratar många gånger om självförvaltning och liknande också i våra hyresrätter. Många av dem som jag har pratat med trivs bra i sina hyresrätter, men de är inte beredda att med de höga hyror de betalar gå in i en självförvaltning och hjälpa till i bostadsområdet. De tycker att det räcker att betala sin hyra.

Om man tittar på de ärenden som någon säger nej till ser man att det i så fall är Miljöpartiet som inte vill säga ja till byggande. Alla vi andra är oerhört positiva till att det går att öka bostadsbyggandet, även om det som Lotta Edholm sade, fortfarande är mycket av anvisningar som lyfts fram som regelrätta bostäder. Miljöpartiet har ju ett ansvar i den här frågan eftersom man allt som oftast säger nej till bostadsbyggande i Stockholm.

Anförande nr 13

Å s a R o m s o n (mp): Nu börjar Ewa en ny interpellationsdebatt som inte handlar om blandade boendeformer utan om myten att det är Miljöpartiet som alltid säger nej till bostadsbyggande – en myt som man gärna sprider.

Du är välkommen att titta i protokollen från både marknämnden och stadsbyggnadsnämnden. Du kan verifiera att vi har varit med på ett bostadsbyggande som har varit enormt i Stockholm under den här mandatperioden. Det finns projekt där Miljöpartiet tycker att ni och Folkpartiet och Moderaterna hjälper Socialdemokraterna och Vänstern att bygga på ställen som inte är lämpliga. Det är enstaka projekt det handlar om med extremt få lägenheter. Fortsätt inte att sprida myten att Miljöpartiet säger nej till det stora bostadsbyggande som behövdes för bostadsbristen i Stockholm.

Anförande nr 14

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag sprider inte den myten. Om man tittar på de ärenden där man har sagt nej ser man att det är Miljöpartiet som står för nejen.

§ 5 Interpellation om det lokala företagsklimatet och företagens uppfattning om detsamma (nr 2005:32)

Anförande nr 15

Borgarrådet Billström (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Ulla Hamilton (m): Ordförande! Det är vid det här laget ganska länge sedan jag interPELLERADE. Ingen skugga ska falla över finansborgarrådet för att vi inte har kunnat ha den här debatten förrän nu. Det är lika mycket mitt fel eftersom jag inte har kunnat vara med på mötena.

Jag vill tacka för svaret. Jag noterar med tillfredsställelse att Annika Billström inte instämmer i Ann-Margarethe Livhs förkastande av det dåliga resultatet i Svenskt näringslivs undersökning bland Stockholmsföretagen.

Att hamna på 133 plats av 290 är faktiskt inte någon bra placering. Staden har ju dessutom halkat ned varje år som undersökningen har genomförts. År 2001 låg Stockholm på 38 plats i undersökningen bland 290 kommuner.

Det är däremot synd att borgarrådet inte vill uttala en klar viljeinriktning om att staden borde hamna mycket högre upp och ligga bättre till på listan i nästa undersökning. Det är trots allt över 600 företag som deltar i undersökningen. Det borde vara intressant för den som är borgarråd och ansvarig för näringspolitiska frågor att stadens företagare har en mer positiv syn på staden och näringslivsklimatet.

En intressant aspekt på undersökningen är att det väldigt tydligt framgår vad politiker tycker och vad företagare tycker när det gäller hur man uppfattar näringslivsklimatet i Stockholm. Företagen ger kommunpolitikernas attityder medelvärde 2,8 av max 6. Vi politiker ger oss 3,5. Det intressanta är att de båda grupperna är överens om att det har blivit sämre sedan januari 1999.

När det gäller kommunens service, upphandling och infrastruktur ger företagen medelvärde 2,7. Politikerna ger 3,1, vilket ju inte heller är någon lysande bedömning på en skala upp till 6. Bara 17 procent av företagarna tycker att det är bra eller mycket bra. Ingen tycker att det är utmärkt.

Det finns en hel del att göra på det här området.

Kommunens upphandling, som ju också är ett jätteviktigt område för Stockholmsföretagen, får ett medelvärde på 2,4 av 6. Ingen företagare tycker att det fungerar bra eller mycket bra när det gäller stadens upphandlingsverksamhet.

Det är jätteviktigt att vi tar till oss detta och funderar kring hur man ska agera. Jag har sagt det tidigare och jag säger det igen: Vi måste hela tiden vara väl medvetna om att det händer en massa saker utanför Stockholms kommungränser. Stockholm

ligger bara 30 mil från Tallinn. Där har man en helt annan attityd till företagare; skatterna är lägre och regelverket är inte alls så omfattande.

Med all teknik som finns är det i dag väldigt lätt att jämföra. Det gäller då för oss politiker att driva en politik som gör att Stockholmsföretagen vill stanna och vill växa i Stockholm. Attitydfrågorna är därför viktiga. Det gäller oavsett om man har haft kontakt med kommunen eller inte. Det borde därför vara självklart för staden att sätta upp målet att Stockholm ska ligga i topp på rankingslistan.

Ett sådant mål har många andra kommuner satt upp. Därför tycker jag att också Stockholms fullmäktigeförsamling borde sätta upp ett sådant mål.

Anförande nr 17

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker om att få frågor kring näringslivsutvecklingen och företagsklimatet. Det är en av de viktigaste förutsättningarna för att skapa jobb även i privat sektor i Stockholm.

Det Ulla Hamilton inte berättar är att Svenskt näringslivs undersökning inte har varit i direkt kontakt med företagen. Stockholms stads näringslivskontor genomför ju egna serviceundersökningar. Det gör vi bara med företag som vi har haft kontakt med, har haft en relation med, har haft en myndighetskontakt med eller liknande. Det kan gälla bygglov, tillståndsgivning eller hjälp på traven att komma vidare.

Man kan inte jämföra storstaden Stockholm med till exempel min gamla hemstad Härnösand. Villkoren är totalt annorlunda. Vi har 770 000 invånare i Stockholm. Härnösand har som kommun 27 000 och i tätorten 17 000. Det går inte att jämföra på samma dag. Relationen mellan företagaren och kommunen är annorlunda.

Icke förty läser inte Ulla mitt svar på något bra sätt, tycker jag. Du kanske medvetet vill missförstå. Näringslivskontoret fördubblar företagsbesöken nästa år. Det tyder väl ändå på att servicen till företagen ska förbättras. Där vi inte är riktigt bra ska vi bli ännu bättre.

Det första den här majoriteten fastslog för tre och ett halvt år sedan var att göra Stockholm till norra Europas mest spännande region. Det är väl att höja ribban och sätta in Stockholm i den globaliserade ekonomin och i ett Östersjöperspektiv?

Vi bygger som aldrig förr, både bostäder och infrastruktur. Det är grundförutsättningen för allt företagande. Både handelskammaren, Konjunkturinstitutet och andra institut kommer, tack och lov, med väldigt positiva siffror för Stockholm. Vi är återigen Sveriges tillväxtmotor. Företagandet ökar. Nyföretagandet stiger. Arbetslösheten sjunker. Gästnätterna ökar.

Stockholm börjar alltså återigen gå som tåget. Det är oerhört positivt.

Jag har samlat Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret och andra strategiska förvaltningar och bolag i Stockholm för att skärpa stadens relation och kontakter gentemot företagarna. Vi har ett snittbetyg på 6 av 10 i Stockholm. Men vi kan bli mycket bättre. Det kommer vi också, med gemensamma krafter, att bli.

Anförande nr 18

Ulla Hamilton (m): Ordförande! Visst kan man säga att man inte tycker att det är så intressant med en sådan här rankningsundersökning och att det är väldigt stor skillnad mellan Stockholm och andra kommuner. Jag tycker ändå, som jag sade tidigare, att det är intressant att göra en jämförelse mellan hur politikerna uppfattar näringslivsklimatet i Stockholm och hur företagen uppfattar näringslivsklimatet i Stockholm.

Jag tycker också att det är intressant att man ställer frågor till de företag som har haft kontakt med staden, borgarrådet Billström. Det tycker jag är jättebra. Det ska vi absolut fortsätta med. Det som är min poäng är att den här undersökningen visar hur de företag i Stockholm som inte har kontakt med kommunen uppfattar kommunen som motpart. Det är minst lika viktigt att jobba med att förändra företagens attityder när det gäller hur staden fungerar.

Det vore en tydlig signal till kommunens företag om man säger att vi i fullmäktige i Stockholms stad tycker att det är viktigt att Stockholm hamnar mycket högre på rankningslistan än i mitten där man nu ligger. Det skulle vara en tydlig signal till företagen att vi är medvetna om att det finns en hel del ytterligare att göra.

Med den argumentering som borgarrådet hade alldeles nyss förstår jag inte varför man inte kan hamna i att säga ja till en ambition att klättra högre upp i listan.

Det finns andra saker som också är viktiga när det gäller attitydfrågor. Det är hur man ser på konkurrensutsättning av kommunal verksamhet. I undersökningen svarar 63 procent av företagen att man tycker att det är en viktig fråga. 38 procent av politikerna tycker inte att det är en viktig fråga.

Det handlar ju också i förlängningen om näringslivsklimatet i Stockholm. Det räcker inte att träffa företagare och diskutera med dem. Man måste också i handling, i kommunens agerande och i öppenhet från kommunen visa att vi tycker att det är viktigt att företagen har möjlighet att komma in på den marknad som är vård, skola och omsorg.

Där har den nuvarande majoriteten inte gjort speciellt mycket – för att inte säga nästan ingenting.

Det är en växande marknad i Europa i övrigt. Vi missar möjligheten att ta del av den om vi inte öppnar upp på ett bättre sätt.

Anförande nr 19

Borgarrådet Billström (s): Ordförande, fullmäktige! I morse eller i går – jag minns inte vilket – hörde jag på radio en nyhet om att förvaltningsdomstolarna i Sverige får kraftigt ökad arbetsbelastning på grund av att de offentliga upphandlingar som sker både i kommunal verksamhet och i primärkommunal verksamhet överklagas i allt högre utsträckning av konkurrerande företag i ett alldeles för sent skede. Det sker inte i början när förfrågningsunderlag går ut, utan naturligtvis sedan någon har vunnit. Då kommer överklaganden. Man kan fundera över vad det är uttryck för. Det är något som jag tror att man borde titta igenom noga.

Om Ulla Hamilton tycker att jag inte är tydlig är jag den första att beklaga det.

Jag formulerade att vi i majoriteten tidigt sade att vi vill bli norra Europas mest spännande region i ett internationellt perspektiv. Med 110 miljoner medborgare runt Östersjön har vi lyft fram både sjuk- och hälsovårdsfrågorna, miljöfrågorna och många andra frågor som är gemensamma för vår region. Vi skulle tillsammans kunna spela en väldigt stor roll i den internationella konkurrenssituation som hårdnar år från år månad från månad.

Småföretagardelegationen är ett oerhört viktigt arbete som vi genomför med kraft, engagemang och glädje. Där har vi också en sorts kontrakt mellan det offentliga och småföretagarna. Näringslivskontoret kommer i år att genomföra drygt ett tusen företagsbesök för att lyssna in, fördjupa dialogen och fördjupa samtalet. Stockholmsmötet den 1 juni i år - det är det tredje i rad - är ytterligare ett uttryck för samverkan mellan det privata och det offentliga, mellan näringsliv, högskola och samhälle.

Jag tycker att vi på alla sätt har visat ett mycket starkt engagemang från majoritetens sida när det gäller den regionalpolitiska eller näringslivspolitiska utvecklingen. Jag känner stolthet över det.

Vi jobbar dagligen och stundligen med att göra Stockholm till en stad som får bättre och bättre betyg även hos företagen.

Anförande nr 20

U l l a H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag är den första att säga att jag tycker att det är väldigt bra att den nuvarande majoriteten har behållit den småföretagsberedning som den tidigare majoriteten inrättade. Det är en viktig instans för att diskutera med företagen.

Jag har några små frågor till borgarrådet.

Jag kan konstatera att det ju var tur att man kunde få en smitväg genom upphandlingsnyheten. Det handlar ju inte alls om huruvida Stockholms stad är duktig på att upphandla verksamhet eller inte. Du pekade bara på problematiken. Sanningen är ju att mycket av den upphandling som vi gjorde under den förra mandatperioden gjorde vi på de här områdena. Ni har ju stoppat nästan allt det.

Man kan syna diskussionen om att man ska göra Stockholm till norra Europas mest spännande region. Där har konkurrensfrågorna en väldigt viktig del.

Vad gör majoriteten för att avveckla osund kommunal konkurrens? 72 procent av företagen tycker att detta är en jätte viktig fråga. Mot bakgrund av att Stockholm ska bli norra Europas mest spännande region för företag vore det intressant höra vad ni gör för att avveckla osund kommunal konkurrens.

Näringslivskontoret har konstaterat i ett yttrande att det vore önskvärt med konsekvensanalyser i många fler fall när det gäller ärenden som berör småföretagen. Det tycker jag också är en jättebra idé. Det hade vi under den förra mandatperioden. Det har inte blivit så mycket med det under den här mandatperioden. Det är också ett

viktigt instrument för att man ska se att man inte hamnar fel i alla andra beslut som tas och som inte har direkt beröring med näringslivet.

Vad gör majoriteten för att uppfylla det som näringslivskontoret tycker är en viktig sak?

Anförande nr 21

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Om man har en idé om Stockholm och vill att Stockholm ska vara norra Europas mest spännande region måste man samverka och samarbeta. Jag tycker att vi är för dåliga på det både inom det offentliga och mellan privat och offentlig sektor. Vi ligger årtionden efter Göteborg, och ganska långt efter Skåne-regionen. Jag tycker att vi har en hel del att lära av det.

Jag tycker att vi i högre utsträckning borde se till det som förenar än det som skiljer oss åt. När jag är på företagsbesök eller deltar i debatter om näringslivsutveckling eller samtal eller seminarier finns det ibland en samsyn mellan mig och Mikael Söderlund, som tidigare var vice ordförande i näringslivskontoret. Om man ständigt söker det som skapar motsättningar känner inte näringslivet att vare sig ni eller vi främjar utvecklingen i vår region. Det är ett ömsesidigt ansvar vi har, Ulla Hamilton.

Du kanske tycker att det är osund konkurrens. Jag ser konkurrensutsättning som ett medel, inte som ett mål. Jag ser inte att det viktigaste för en kommun är att privatisera stora delar av verksamheten. Jag ser inte som en lösning att en gigantisk förmögenhetsöverföring gynnar samtliga medborgare. Jag ser inte att ett ensidigt skyllande på staten är politisk mognad och ansvarstagande.

Så mycket som det nu byggs i Stockholm i bred politisk enighet har det inte byggts på decennier. Jag är oerhört glad för detta. Det är fantastiskt.

Jag hoppas verkligen att det kommer att innebära att infrastrukturen löser sig och att vi kommer att bygga långt mycket mer både när det gäller vägar och kollektivtrafik.

Vi må ha olika idéer om vägen mot att Stockholm inte ska bli en randstat eller en liten avkrok i norra Europa, men låt oss i större utsträckning se till det som förenar än till det som skiljer oss åt. Jag lovar att företagen då kommer att applådera oss.

§ 6 Interpellation om hur Stockholms stad ska angripa den ofta livsfarliga mopedkörningen på gång- och cykelvägar (nr 2005:41)

Anförande nr 22

Borgarrådet Rönngren (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag beklagar att interpellanten inte kan närvara. Jag ska försöka att göra mig till tolk för den problematik som han lyfter fram i interpellationen.

Jag tror att många av oss har upplevt farlig körning med mopeder på gång- och parkvägar. Det vi lyfter fram i interpellationen är hur viktigt det är att stadsdelsnämnderna tillsammans med polisen kan göra ett gemensamt krafttag.

Från stadens sida gör man ju centrala satsningar när det gäller narkotika, alkohol och tobak både direkt till föräldrar och till våra skolor för att man ska hjälpas åt att lyfta frågan på en hög nivå.

Den här frågan, som gäller en trafikfara, behöver också hamna i ljuset. Förr deltog trafikpolisen på ett helt annat sätt i undervisningen i skolan. Man kom ut till olika årskurser. På högstadiet handlade det mer om mopedkörning och sådant. Detta förekommer inte i dag.

Borgarrådet berättar om trafikpedagogen som finns på trafikkontoret. Det är ju bra, men den trafikpedagogen kan ju inte klara av att nå ut till alla skolor och elever även om man tar fram material till lärarna. Den samverkan med polisen som fanns tidigare borde staden verka för att återuppta här i Stockholms stad.

Polisen kommer i dag in som övervakare, men då kommer man in för sent. Det här ska vara förebyggande verksamhet där man berättar för ungdomarna att detta innebär en fara för liv och lem. Många ungdomar förstår nog inte att de om de blir straffade för olovlig mopedkörning kan riskera att inte få ta körkort. Jag tror inte att man är tillräckligt informerad om det.

Jag önskar ett mer kraftfullt svar från borgarrådet när det gäller hur vi ska agera tillsammans i den här frågan, både Stockholms stad, polisen och naturligtvis skolor och lärare.

Anförande nr 24

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Fredrik Wallén tar upp en oerhört angelägen och viktig fråga i sin interpellation. Jag kan intyga och understryka det som Ewa Samuelsson säger. Det är allvarligt med mopedkörning på parkvägar i och omkring bostadsområden, skolor, daghem och så vidare. Jag är själv småbarnsförälder och har vid ett flertal tillfällen i Högdalen och Rågsved varit med

om EU-mopeder som fräser fram i 60-70 kilometer i timmen utan hänsyn till andra trafikanter och gående. Man blir naturligtvis oerhört orolig.

Jag har försökt svara på interpellationen så nogsamt som möjligt. Även om Ewa Samuelsson efterlyser ett mer kraftfullt svar, vill jag trycka på att det i dag pågår ett arbete med trafikpedagogerna utifrån det trafiksäkerhetspolitiska program som fullmäktige har ställt sig bakom ute i stadsdelarna. Där utbildar man och tar fram underlag och material till lärarna i skolorna. Man resonerar också med stadsdelar, trafikkontor och polis utifrån olika sorters hinder.

Det är inte helt problemfritt. Det beskriver jag också i interpellationssvaret. Det har skett en hel del olyckor där cyklister och mopedister har kört in i vägbommar och annat. Vi hade en tragisk dödsolycka för något år sedan med just ett sådant hinder. Man måste väga in det när man försöker hitta hur man ska jobba med att förebygga olyckor med mopedkörning på parkvägar.

Vi har också möjlighet att samarbeta. Trafikkontoret gör det med trafikpolisen. Det handlar, som Ewa Samuelsson mycket riktigt beskrev, framför allt om övervakning. Men det finns i skolorna fortfarande ett arbete som går ut på att polisen är närvarande i skolorna och informerar om trafiksäkerhet och risker. Det är också projekt som handlar om säker skolgång. Man upplyser om och lär ut pedagogik och metodik runt trafiksäkerhetsfrågorna. Förhoppningen är att barnen och ungdomarna tar med sig den informationen över tiden.

Vi som är föräldrar vet ju att barn lätt glömmer. Jag tror att det är alldeles utmärkt att vi funderar på hur vi ska jobba gentemot de äldre skolbarnen, de som går på högstadiet och i gymnasiet. Det är både 14-, 15-, 16-, 17-, 18-åringar och äldre som kör de här EU-mopederna. Med de farter det handlar om måste vi hela tiden flytta fram positionerna och fundera på hur vi kommer till rätta med detta.

Det finns beskrivet lite i interpellationssvaret hur olycksstatistiken har sett ut. Den är oerhört alarmerande. Olyckorna har ökat markant. Jag tycker därför att det är viktigt att vi jobbar vidare utifrån de intentioner som finns i det trafiksäkerhetspolitiska programmet och hur vi jobbar med informationen på central nivå, även kopplat till stadsdelarna och i samarbete med polisen och trafikpolisen.

Anförande nr 25

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska inte upprepa de processer som borgarrådet Rönngren tog upp. Jag tror att vi alla är angelägna om att man motverkar den typen av livsfarlig körning av mopeder som vi har sett på många ställen, framför allt i förorterna.

Ett sätt att jobba med detta är att jobba med trafikpolisen och med skolorna. Det är bland ungdomarna man måste sprida goda exempel när det gäller vad som är häftigt att göra. Det är det ungdomar går efter i den här åldern. Man ser att det går i trender. Det är också olika trender i olika delar av staden. Vi kanske känner igen det från när vi själva var unga.

Ur vårt perspektiv handlar det om hur man kan inspirera unga att det är trendigt att cykla. Man kan cykla till skolan för att inte behöva bli skjutsad och ha större egen frihet. Det är också mycket hälsosammare. Vi har inte alls samma typer av olyckor i unga åldrar bland cyklisterna. Man lär sig också ett hälsosammare transportsätt. Det är dessutom betydligt billigare för barnfamiljer att ha tonåringarna cyklande än att erbjuda dem mopeder. Det är ju också billigare att klara sig utan bensin. Det är också miljövänligare, naturligtvis.

Frågan är: Är det häftigare? Det är roten till om ungdomarna kommer att gå på det här. När jag var liten satte man spelkort vid ekrarna så att det flipprade. Jag tror inte att det förslår i dag. Det är lite ohäftigt. Vi borde egentligen inspirera någon av de unga innovatörerna har titta på hur cyklarna kan bli häftigare.

Vi bygger ju BMX-banor och gör flera roliga cykelinsatser. Jag har till exempel sett häftiga cyklar på stan med stora styren. Häromdagen blev jag omcyklad på en cykelbana i innerstaden av några i övre tonåren som cyklade på små cirkuscyklar. De killarna var ute och hängde. De var ute och cyklade och hängde runt, så som man kunde se för länge sedan. Det kanske kommer en sådan trend. Det kan väl staden vara med och inspirera till.

Fram för mer häftiga cyklar utan motorer.

Anförande nr 26

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet! Leif Rönngren pratar om polisens verksamhet i skolorna. Hur ställer sig majoriteten och borgarrådet till polisens trafikundervisning i skolorna?

Jag har ett minne av att ni inte var så positiva till det för ett tag sedan. Ni kanske har ändrat inställning och tycker att det kan behövas.

Man har ju gjort en nedrustning av polisen under ett antal år. Nu kommer det visserligen lite fler poliser igen men det är eftersläpningar som gör att det är färre poliser för övervakning.

Jag håller med Ewa Samuelsson om att det saknas en del i svaret beträffande om det finns möjlighet till fysiska hinder på vissa ställen. De ska naturligtvis vara utformade på sådant sätt att det inte blir mer trafikfarligt. Det finns ju många olika sätt att utforma dem på.

Det här är allvarliga saker. Borgarrådet säger visserligen att man ska ta detta på allvar. Men det behövs lite offensiv och att man verkligen gör något åt det. Man bör inte dra in undervisning och information som är till för att förebygga detta. Det kanske är det viktigaste.

Ett klarläggande tycker jag vore på sin plats.

Anförande nr 27

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska väl inte behöva läsa innantill, men det finns ganska väl utvecklat i det skriftliga interpellationssvaret, som har gått ut till alla fullmäktige, hur jag ser på de frågor som Fredrik Wallén har tagit upp. Det är dem jag försökte beskriva lite kortfattat på de minuter jag har på mig.

Självklart handlar det om att försöka hitta möjliga fysiska hinder, men då måste man också beakta att det också handlar om trafiksäkerhet utifrån att det har varit flera allvarliga tillbud och också dödsolyckor på parkvägar. Man har inte sett eller varit uppmärksam vid skymning eller vid natte- eller kvällstid eller på grund av för hög hastighet. Det är ingenting vi vill se heller ha vi får ett ökat antal svåra olyckor och tillbud på grund av att man inte uppmärksammar farthindren eller de fysiska hindren.

Sådant arbete pågår. Det är stadsdelarna som är ansvariga för det. Man tar till hjälp trafikkontoret och tillsammans med polisen försöker hitta en bra utformning i varje enskilt fall där det har varit uppmärksamhet kring mopedkörning på parkvägar, omkring förskolor och skolor eller centrumanläggningar, vilket är det vanligaste. Då måste man utforma dem utifrån de fysiska förutsättningarna i varje område. Men man måste beakta att det faktiskt kan ske olyckor med anledning av hindren.

I svaret finns också beskrivet vårt trafiksäkerhetspolitiska program och det arbete som faktiskt sker, inte bara trafikpedagoger på trafikkontoret utan rent allmänt hur vi vill att man ska jobba förebyggande med trafiksäkerhetsfrågorna. En oerhört viktig del i det är självklart att man i läroplanen, i den ordinarie undervisningen ha med trafiksäkerhetsfrågorna. Det finns ett antal projekt som uppmärksammades med anledning av trafikantveckan, som visades upp på Kungsgatan med temat Stan utan bil som blev oerhört populärt, där barnen själva deltog och hittade på olika saker för att få en mycket mer säker gatumiljö men också en skolväg. Det handlar oerhört mycket om det.

Sedan kan jag inte uttala mig om polisen resurser. Jag vet också att poliserna blir fler över tiden, att man gör en satsning på utbildning av polisen, som även kommer stockholmarna till del. Men förutom ökade polisresurser och fler poliser handlar det om organisering av arbete och hur man samverkar i de här frågorna för att det verkligen ska bli en skillnad och för att man ska kunna förändra exempelvis vanor och beteenden. Det är inte lagligt, ska jag påpeka också, att köra moped i de här farterna på de här vägarna. Det ligger ett stort ansvar självklart på föräldrarna att prata med sina barn och på de enskilda ungdomar och barn som framför dessa mopeder.

Debatten i sig själv är också viktig, att man har den här diskussionen i skolorna, på fritidsgårdar och så vidare. Det är viktigt att få en diskussion om moral och etik och om farorna med att susa omkring i de här farterna, även om det kanske känns kul för den enskilde just då.

Anförande nr 28

Berthold Gustavsson (m): Det gäller fråga två: Finns det några centrala planer för staden för riktade informationsinsatser om körvett för unga

mopedister och deras föräldrar? Jag vill upprepa frågan till borgarrådet Leif Rönngren. Hur ser det ut med polisens trafikundervisning i skolorna? Det är verkligen en riktad insats, som jag ser det.

Ni har väl en policy inom Socialdemokraterna. Socialdemokraterna försökte stoppa och dra in det genom en kupp i polisstyrelsen, där det tillfälligtvis var så att ni hade majoritet. Då passade ni på att söka dra in det. Sedan rättades det till vid nästa möte med polisstyrelsen igen så att det blev kvar. Vill ni fortfarande att det ska dras in, eller har ni ändrat uppfattning och tycker att det är någonting som är bra och som ska få vara kvar?

Anförande nr 29

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag vet inte vad det är för kupp som Berthold pratar om. Jag kan bara poängtera att det som står i svaret på Fredrik Walléns fråga om det finns några planer på riktade informationsinsatser om körvett och annat till föräldrar och ungdomarna själva att det finns det. Det finns beskrivet i stadens trafiksäkerhetsprogram hur vi ska arbeta med de här frågorna. Jag tycker personligen att det är viktigt att polisen involveras i detta arbete. Jag vet att det görs på många skolor på både låg- och mellanstadienivå, där polisen, som ett naturligt led i sitt polisarbete och inte med utökade resurser utan inom ramen för sina arbetsuppgifter, gör det därför att det tycker att det är prioriterat och viktigt. Det är inga bekymmer eller problem.

Det är bra om det går till på det sättet. Jag behöver bara gå till mina egna barn. Jag vet att de har haft besök av polis och brandmän i skolan som informerat om risker med fart och eld, cykel, vägar, trafiksäkerhet och trafikvett.

*§ 9 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Hemlösa i vinterkyla*

Anförande nr 30

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Enligt uppgifter som redovisas i tidningen City i dag har det under helgen varit ett hårt tryck på stadens härbärgen med tanke på den hårda kylan. Många hemlösa sökte hjälp, och vissa härbärgen blev helt fulla. På lördag kvällen fick några av de sökande kvinnorna också avvisas från bland annat Stadsmissionens akutboende på Södermalm, också det beroende på platsbrist.

Marika Markovits som är direktor på Stadsmissionen säger att det är ovanligt men att det händer att hemlösa faktiskt fryser ihjäl i Stockholms vinter. Dessutom ser man enligt henne många förfrysningsskador.

Jag undrar därför vad borgarrådet Margareta Olofsson tänker vidta för åtgärder för att förhindra förfrysningsskador och vilka åtgärder borgarrådet ämnar ta till för att förhindra att några av stadens hemlösa fryser ihjäl, om nu denna uppgift i dagens tidning skulle stämma.

Anförande nr 31

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Mig veterligt har ingen frusit ihjäl under de år som jag har varit ansvarig för de här frågorna. Eftersom jag tillträdde en vinter som var ganska kall var jag väldigt orolig för hur det skulle gå med tanke på att det fanns så många hemlösa. Situationen har dock blivit bättre nu. Då införde vi extra akutplatser, och de finns. Det vet alla organisationer, också Stadsmissionen, att de här extra platserna finns. De har inte behövt tas i utnyttjande någon gång. Även under helgen man enligt senaste statistik inte nått upp till det taket.

Icke desto mindre kan det vara någon som inte orkar ta sig vägen dit eller man inte får hjälp med att ta kontakt med socialjouren, och det är då man ska få hjälp av våra uppsökare. Det är de som ska fånga upp människor som inte orkar förflytta sig och se till att de får hjälp och får komma in.

Det som man tar upp i tidningen i dag handlar egentligen om människor som inte vill vare sig till frivilligorganisationer eller till kommunens egen dagverksamhet. Det är väldigt svårt att hitta en annan dagverksamhet där de kan komma in på dagtid, om de inte vill gå på någon av dem som finns. Eftersom vi har utökat resurserna för uppsökande verksamhet för hemlösa under det här året hoppas jag att man också ska kunna motivera, stötta och fånga upp dem som i sådana fall är aktuella för att utsättas för kyla och behöver få komma inomhus.

Anförande nr 32

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag känner att det är lite oroande om direktorn på Stadsmissionen i en tidning i Stockholm så tvärsäkert uttalar att folk,

enligt vad hon vet, har frusit ihjäl och att vi har flera fall av förfrysningsskador. Jag ska villigt ställa mig på borgarrådets sida, att jag inte heller har hört talas om detta. Men det är viktigt att borgarrådet går runt och lyssnar i stadsdelar och i enheter för hemlösa om detta är fallet. Om det skulle vara som så att hemlösa i Stockholm en helg som denna, som har varit väldigt kall, inte kommer in på det härbärge som de först söker därför att det är fullt och inte orkar ta sig till ett annat härbärge och fryser ihjäl på vägen, har vi en icke acceptabel situation i Stockholm. Det framgår av artikeln att det fanns platser på andra ställen. Det är inte den fråga jag väcker, utan det jag tycker att det är ganska graverande att vi i tidningen får veta att direktorn för Stadsmissionen menar att folk fryser ihjäl i Stockholm denna vinter.

Anförande nr 33

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är klart att man kan säga att det är allvarligt, men man kan också tycka att direktorn för Stadsmissionen kanske skulle prata med ansvariga i kommunen. Det tycker jag kanske hade varit mer lämpligt än att gå ut i tidningen.

Det som kan vara och som jag tycker är ett stort bekymmer som vi har diskuterat många gånger är att de sökande som ändå kommer till våra härbärgen också ska vara tillhöriga Stockholms stad. Det är väl där man pratar om att det finns en vistelse i kommunen men att de av erfarenhet inte söker upp den här verksamheten. Då hoppas jag att våra uppsökare ändå hittar dem och att de därmed får komma in på ett härbärge under natten, och även på dagverksamheten.

En del av dem som kanske har förfrysningsskador kan vara boenden från andra kommuner. Det vet jag ingenting om. Jag har aldrig hört att någon ska ha förfrysningsskador eller att någon har frusit ihjäl.

Anförande nr 34

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Då hoppas jag att borgarrådet, eftersom vi har sammanträde i socialtjänstnämnden senare i veckan, låter socialtjänstförvaltningen ta kontakt med direktorn för Stadsmissionen för att undersöka hennes påstående och kanske lyssna med stadsdelsförvaltningen om det finns ett känt fall i Stockholm av förfrysning, antingen fötter eller att man helt och hållet frusit ihjäl så att vi kan dra ett sträck över det påståendet i debatten och vet vad som gäller. Jag förväntar mig ett svar på socialtjänstnämndens sammanträde på torsdagen.

Anförande nr 35

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det tror jag säkert att Peter Lundén-Welden kan få, eftersom stadsdelsnämnderna är snabba på att svara på frågorna och dessutom är ytterst medvetna om de hemlösa. Två har dessutom härbärgen direkt – en del stadsdelar har de själva.

Det gläder mig att Peter Lundén-Welden inser att stadens utmärkta tjänstemän på så få dagar kommer att kunna leverera svaret, som jag kan leverera till Peter Lundén-Welden på torsdagen.

Fråga nr 2. "Studentflaken"

Anförande nr 36

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Vi kunde läsa i tidningen häromveckan att trafikkontoret hade bestämt att man inte längre skulle få åka med studentflak runt Sergels torg. Jag tror att många med mig som åkt på studentflak någon gång i livet tycker att det var ganska kul och tycker att ungdomarna gärna får göra det. Det kanske är ett bra incitament för att sluta gymnasiet någon gång. Däremot finns det förfärligt massa fylla och bråk kring det där som polisen borde ta tag i. Att vi ska behöva gå in med lokala ordningsföreskrifter och kräva förbud för sådana fordon förefaller en aning oproportionerligt.

Socialdemokraterna har varit tysta i frågan. Var tycker ni egentligen? I morgon ska det fattas beslut i den här frågan i trafiknämnden. Jag skulle gärna vilja veta vad ni tycker i den här frågan.

Anförande nr 37

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Det är sammanträde i trafiknämnden i morgon, som Madeleine Sjöstedt påpekade, och då kommer man att fatta beslut och ha en debatt om frågan. Det är ett tjänstemannabeslut på delegationen. Jag läste också om det här i tidningen och noterade mediediskussionen kring detta och anstormningen på insändarsidorna. Jag kan säga att jag delar uppfattningen att det är väldigt märkligt att försöka komma till rätta med trafikproblem med att ändra i en trafikförordning. Jag tror inte alls att det är någon lösning. Det är min absoluta uppfattning.

I morgon kommer man ha en diskussion och fatta ett beslut, som jag har förstått det. Det skulle vara väldigt märkligt om man inte sade nej till förslaget. I förlängningen skulle det bli helt orimligt att förbjuda alla glada, sport- och idrottsentusiaster som firade svenska framgångar i olika tävlingar, som de gjort under alla år kring Sergels torg, att fira det. Det vore orimligt. Däremot är det ett bekymmer att det har varit mycket fylla och bråk, och det är polisens uppgift att sköta övervakningen. Jag tycker att stadens trafikkontor kan bistå med expertkompetens och se till att fontänen inte blir förstörd, genom att vara där rent fysiskt och hjälpa alla till rätta med de problem i trafiken som kan uppstå så att det flyter bra. Självklart ska studenterna få åka i flak även i framtiden.

Anförande nr 38

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag blir alltid lite konfunderad över sådana där svar från Leif Rönngren. Jag ställde en ganska rak fråga, men jag fick inte rakt svar. Min fråga är: Kommer du att gå emot trafikkontorets förslag? Vad kommer du att rösta på?

Anförande nr 39

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag vill upplysa Madeleine Sjöstedt om att jag inte ens sitter i trafiknämnden. Jag är ansvarig och föredragande för de ärendena i fullmäktige. Självklart har jag konsulterat mina kompisar i majoriteten. Vad jag har

förstått av medieuttalandena blir det inget problem med oppositionen heller. Det här är ett väldigt konstigt påstående. Jag tror inte alls att det är lösningen på ett trafikproblem.

Mitt ställtips, trots att jag inte sitter i trafiknämnden, är att det här kommer att avslås med uppdraget att informera på bästa sätt, vilket trafikkontoret haft redan innan, hur vi anser att man ska ta sig fram med studentflaken även fortsättningsvis men också att vara uppmärksam på att det kommer att vara en del förändringar i trafikmiljön som gör att någon enstaka gata kommer att vara avstängd efter ett gemensamt beslut i trafiknämnden. Men självklart ska man få åka studentflak även i fortsättningen. Det är polisens uppgift att övervaka. Det är viktigt att man finns fysiskt i gatumiljön, inte minst med tanke på säkerhetsfrågorna.

Det är också chaufförernas ansvar, föräldrarnas och de enskilda ungdomarnas ansvar. Vi ska inte hitta på några trafikförordningar därför att vi tycker att det är ett bekymmer.

Anförande nr 40

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det är jättebra, du argumenterar bra och jag håller med dig. Det har varit fler som i media sagt det. Men det intressanta är att du är högsta ansvarige hos Socialdemokraterna för trafikfrågor, och du säger till mig att det är ett ställtips att man kommer att gå emot. Jag ställde en jätterak fråga: Kommer ni att rösta för eller emot förslaget? Eller kommer ni att lägga ett eget förslag, med andra regleringar? Är det det du försöker säga nu? Ja eller nej till det förslag som ligger för beslut i morgon?

Anförande nr 41

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag har försökt säga att i morgon är det trafiknämnd. Det kommer att föreligga ett förslag till beslut till bordet, som jag hoppas blir enigt där man kommer att säga nej till trafikkontorets önskemål att införa en ändring i trafikförordningen för att stoppa studentflaken. Nu sitter jag inte i trafiknämnden, hade jag suttit där hade jag sagt nej, nej, nej.

Fråga nr 3. Alkolås

Anförande nr 42

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): I budgetdebatten i höstas i trafikavsnittet tog jag upp alkolåsfrågan och hävdade att trots det som står i trafiksäkerhetsprogrammet sker ingen upphandling med alkolås. Det har gått några månader, och Leif rönngren lovade att kolla upp saken, vilket jag får förutsätta att han har gjort. Alltfler kommuner har krav på alkolås både när de inhandlar egna fordon och när de upphandlar transporter av olika slag.

Har du kollat detta, och varför följer inte staden sitt eget trafiksäkerhetsprogram?

Anförande nr 43

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Det är riktigt att vi hade den debatten i fullmäktige här under budgetdiskussionerna. Jag sade också att det är en oerhört viktig fråga hur vi ska få en bättre trafikmiljö och en större trafiksäkerhet utifrån den alkoholpolitiska debatt som har varit. Jag har också noterat att alltfler kommuner har, och också på riksnivå, en diskussion om alkoholås. Vi har beslutat för stadens egen del att vi ska ha alkoholås i stadens bilar. Det är det mål som finns i trafiksäkerhetsprogrammet. Det är angivet att det ska finnas alkoholås i samtliga bilar år 2010.

Vi sagt att vi ska byta ut i takt med att man gör upphandlingar. Utifrån den debatt som vi hade ställde jag frågan omedelbart efteråt hur det ser ut. Jag har inte fått en fullständig redovisning. Det hänger samman med om det handlar om bolagssidan eller förvaltningssidan. En del ligger mer framåt än andra förvaltningar, en del har redan alkoholås i huvuddelen av sina bilar. Men det handlar också om hur snabbt man byter ut maskinparken.

Jag får bli svaret skyldig mer tydligt än så. Absolut har jag inte gett upp att vi ska följa den här frågan för att se till att vi lever upp till det trafiksäkerhetsprogram som vi faktiskt har beslutat om i denna församling.

Anförande nr 44

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Även om man har mål för 2010 måste man börja någon gång om man ska närma sig målen. Jag har en uppföljande fråga till: När tror du att du kan ge besked om hur man tänker sätta i gång det här arbetet?

Anförande nr 45

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är redan igångsatt. Sedan behöver vi bli mer precisa i våra frågeställningar som förtroendevalda i hur våra bolag och förvaltningar jobbar vidare med frågan. Det kan vara lämpligt att göra när man tittar över bokslutet eller summerar verksamheten att ställa den frågan i nämnderna, så att man faktiskt följer upp frågan från politisk nivå. Det tänker i alla fall jag göra i de sammanhang där jag sitter som förtroendevald. Det är viktigt att vi lever upp till det trafiksäkerhetspolitiska programmet. Där står det tydligt att vi ska ha alkoholås i vår maskinpark.

Det finns vissa avgränsningsfrågor när det gäller maskinparken. Vi har olika arbetsredskap och verktyg. När vi ställde frågan till exempelvis Stockholm Parkering upptäckte vi att det skulle bli tvunget att bygga om vissa garage, vissa anläggningar, vissa miljöbilar och andra krav. Då måste man ta sig en funderare, men självklart ska vi inte ge upp målet. Vi ska ha alkoholås i samtliga bilar och bland våra redskap när man framför dem i trafiken på gatumark eller i parker.

Fråga nr 4. Billtullar även i innerstan?

Anförande nr 46

U l l a H a m i l t o n (m): Jag är lite nyfiken på bakgrunden till ett uttalande som finansborgarrådet gjorde för ett litet tag sedan och där hon sade att hon skulle kunna tänka sig att ha tullar i innerstaden, att utveckla tullprojektet i innerstaden. Jag skulle vilja veta om det är en ny plan som är på gång här.

Anförande nr 47

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige, Ulla Hamilton! Det finns ingen plan B. Försöket rullar och avslutas den 31 juli. Det har sina givna förutsättningar, och alla beslut på alla nivåer är fattade. Därvidlag sker ingen som helst förändring.

Sedan är det Stockholms stads uppgift att göra utvärderingen. Det sker löpande och rullande framför allt när det gäller trafikströmmar, resvanor, luft, utsläpp, miljöpåverkan och så vidare, en del andra variabler. Den utvärderingen måste vi ta om hand under sommaren 2006. Dessförinnan kan man inte vara tydlig i för- och nackdelar, utan det jag har gett uttryck för är just detta att om det visar sig att det finns allvarliga brister i detta försök och det skulle bli ett ja i folkomröstningen måste man naturligtvis ta del av utvärderingen och göra justeringar för en permanent modell. Det är det jag har åsyftat.

Anförande nr 48

U l l a H a m i l t o n (m): Men då finns det ju nästan en plan B. Det är lite intressant att borgarrådet kan tänka sig att fortsätta att utveckla detta projekt. Det skulle innebära att innestadsborna, som kanske inte se nackdelarna lika mycket med biltullarna som ytterstadsborna gör, bör beakta detta när de ska fundera på hur de ska rösta vid folkomröstningen. Om man inte röstar rätt kan man hamna i ett läge – om det mot förmodan blir ett ja i folkomröstningen – där det kan bli en utveckling av tullarna i innerstaden.

Anförande nr 49

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Om man vill missförstå uttrycker man sig som du gjorde nu, Ulla. Om vi vill ha en seriös utgångspunkt för stadens uppgift och ansvar i den frågan, nämligen utvärderingen, måste i som är ansvariga följa utvärderingens resultat väldigt noggrant så att vi vet vad vi pratar om och inte fabulerar eller hittar på eller antar. Fakta talar sitt tydliga språk. Man måste vara noggrann med att förmedla till medborgarna just fakta.

Det som är väldigt intressant så här långt – ingen av oss kan dra några som helst växlar ännu utan först någon gång i mars då man kan se om resvanorna har stabiliserat sig eller om resvanemönstren är förändrade över tid – är att försöket pågår till den 31 juli, och inga förändringar görs. Ingen av oss vet hur det går i folkomröstningen.

Anförande nr 50

Ulla Hamilton (m): Då vill jag bara konstatera att Annika Billström säger att hon har sagt så här i tidningen. Det är intressant och en viktig sak att fundera på hur man ska hantera den här frågan framöver. Det tycker jag stockholmarna ska vara medvetna om och ta i beaktande när de ska lägga sin röst.

Anförande nr 51

Borgarrådet Billström (s): Jag hoppas verkligen att stockholmarna äntligen efter tre års politiskt käbbel själva i lugn och ro får uppleva fördelar och nackdelar med försöket. De kommer utifrån den egna upplevelsen, oavsett vad som sägs i propaganda eller via medier, själva ta ställning. Det är det viktiga. Man kan alltid påstå saker, men verkligheten talar sitt tydliga språk, och det är jag väldigt glad över.

Fråga nr 5. Helgväldet i Stockholm

Anförande nr 52

Ann-Katrin Åslund (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är ingen hemlighet, det har vi kunnat läsa i tidningar hela hösten och senast nu i helgen, att det har varit ökat våld under helger och nätter i Stockholm. Jag tänker först och främst på antalet överfallsvåldtäkter som har ägt rum i Stockholm. Det har hänt mycket på platser som Medborgarplatsen och Stureplan. Det kunde vi se senast under julhelgen. Det är många som känner sig väldigt otrygga där. Det är förstås en polisiär fråga i det akuta skedet, men det går inte att undandra sig ansvaret som stad. Vi kan inte friskriva oss från det.

Jag skulle vilja fråga Margareta Olofsson: Hon tänker du agera för att i det akuta skedet medverka till att det blir tryggt ute under helgnätterna och kvällarna så att det man törs vistas på de populära platserna?

Anförande nr 53

Borgarrådet Olofsson (v): Ordförande, fullmäktige! Det är helt rätt som Ann-Katrin Åslund säger att aktuell statistik pekar på att antalet anmälningar av våldsbrott har ökat i Stockholm och att framför allt utomhusvåldet i Stockholm utgör den största delen av denna ökning. Sedan vet vi inte om antalet våldsbrott i sig har ökat, men antalet anmälningar har ökat. En del av dem hänför sig, tror man, till att det har blivit en ändring av lagstiftningen, inte minst för vad som räknas som våldtäkt. Därför har antalet anmälningar ökat.

Det ger ändå signaler om att människor tycker att det är obehagligt att vistas ute och att man känner sig otrygg. Vi har med inte minst polismyndigheten ett samarbete där vi just på ställen som Ann-Katrin Åslund nämnde har ett utvecklat samarbete och befinner oss där under de tider på dygnet som det rör sig om och då våldsbrotten oftast uppstår, det vill säga kvällar, många gånger sena kvällar.

Antal tillsynsbesök också på krogarna – mycket av våldet är relaterat till krogarna, inte minst på Stureplan – har också ökat. Även andra myndigheter har samordnat sina insatser med Stockholms stad.

För att människor ändå ska känna sig trygga har vi jobbat fram en brottsförebyggande strategi där vi ska se till att varje stadsdel tar sitt ansvar och andra instanser inom Stockholms stad för att se till att vi får en tryggare stad och att människor, inte minst kvinnor, känner att de kan vistas ute efter mörkrets inbrott. Det är oftast då man känner sig otrygg.

Anförande nr 54

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är jättebra med strategier, det ska man alltid ha långsiktigt. Men det finns alltid en situation här och nu. Det är bra att man har ett samarbete med polisen, men det är många som vittnar om att det är väldigt svårt att hitta de här poliserna när det väl händer någonting.

Därför skulle jag vilja fråga dig hur du ställer dig till förslaget om mobila polisstationer. Är du beredd att medverka till att uppvakta polisen och ha ett samtal med dem om att ha mobila polisstationer på Medborgarplatsen och Stureplan under helgkvällar? Då vet man att den mobila stationen finns där och att man kan uppsöka polisen om man är orolig för något eller om man har tips om att någonting är på gång att hända eller om man har råkat ut för något. Hur ställer du dig till det förslaget?

Anförande nr 55

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag har inget mot att föra en dialog och diskussion med polisen, och jag gör det väldigt ofta om just hur vi tillsammans kan utnyttja våra resurser. Det är självklart att mobila polisstationer kan vara en del om det är möjligt för polisen att genomföra det, vilket jag inte vet. Men en diskussion och dialog med polismyndigheten om att öka tryggheten på Stockholms stads gator och vad vi gemensamt kan göra har jag inget emot.

Men jag vill ändå betona att det inte är så tokigt att ha en strategi i stället för att ibland bara göra ad hoc-saker. Stockholm har saknat en medveten brottsförebyggande strategi, vilket jag tycker är viktigt att man har. Sedan får man laga vartefter utifrån händelser, inte minst en förändrad lagstiftning som har gjort att anmälningsbenägenheten har ökat, vilket är bra. Man synliggör för alla, såväl för Stockholms stad som för polisen och andra myndigheter att det förekommer mycket fler våldsbrott än vi kanske har varit medvetna om.

Anförande nr 56

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): När det handlar om statistik är det du säger rätt, men jag tror att alla är eniga om att när de gäller överfallsvåldtäkter är det något som har ökat. Jag tycker att det är glädjande att höra att du kan vara med och stödja idén. Jag kommer att lägga en skrivelse i polisstyrelsen i frågan om mobila polisstationer. Det känns bra att veta att det kommer att stödjas av Vänsterpartiet i Stadshuset.

Anförande nr 57

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag har som jag sade inget emot att försöka hitta lösningar som kan stävja våldsbrott. Framför allt är det i förhoppningen att våldsbrott inte ska förekomma. Sedan tror jag att det här med statistik är ganska vanskligt. Jag tycker att det räcker för mig att veta att det pågår alldeles för mycket våldsbrott över huvud taget i Stockholms stad. Det är bra att man anmäler i ännu större utsträckning. Det är väl ingen som riktigt vet om antalet utomhusvåldsfall har ökat egentligen mer än att man mellan varven kan se en ökande tendens i samband med och runt där det finns många krogar som är öppna väldigt sent på natten. Det är också någonting som vi har försökt stävja på olika sätt genom olika diskussioner, inte minst genom att ha en kameraövervakning.

Fråga nr 6. Äldreomsorgen

Anförande nr 58

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag som gruppledare för Kristdemokraterna i Bromma skulle jag ta upp frågan om Villa Vesta som har debatterats en hel del på tv i ABC-nyheter. Länsstyrelsen vill lägga ned verksamheten om man inte kan ha duschar och pentry och toaletter och allt möjligt i rummen. Frågan är: Måste man vara så här fyrkantig?

Vi vet att de äldre, de anhöriga, alla är jättenöjda med det här äldreboendet, som är inrymt i två villor ute i Bromma och är oerhört populärt. Men visst är det trångt. Frågan är: Varför måste länsstyrelsen vara så här snäv i sin bedömning? Vad kan borgarrådet göra för att få länsstyrelsen att ändra sitt beslut? Risken är att Villa Vesta kommer att läggas ned, och det vore oerhört olyckligt.

Anförande nr 59

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Man kan tycka att länsstyrelsen är "petimätrig". Egentligen är väl frågan ställd till länsstyrelsen varför de är så "petimätriga". De följer sina direktiv, och det har de gjort även mot stadens egna verksamheter. Som bekant brukar vi ha en debatt och diskussion om stadens servicehus där jag fått påpekanden från länsstyrelsen att de inte håller måttet för ett fullgott modernt äldreboende. Även staden har fått pålagor från länsstyrelsen och tillsägelse om att antingen bygga om eller sluta med verksamheten därför att framför allt våtutrymmena inte uppfyller de krav som ställs.

Jag har varit i kontakt med Villa Vesta och lovat undersöka saken. De har skrivit brev till mig som jag har besvarat och där jag förklarat för dem att de regler och den tillsyn som länsstyrelsen utövar gäller även för Stockholms stad. Vi har inte så mycket att sätta emot länsstyrelsen och deras direktiv, som ju är tillsynsmyndighet även över våra verksamheter i Stockholms stad och över all verksamhet inte minst inom äldreomsorgen. De uppfyller sina ålägganden. Det bästa sätt ni kan göra från stadsdelen Bromma är att själva i så fall uppvakta länsstyrelsen och be dem att komma på besök och tala om vad ni anser och vad det finns för möjligheter att bygga om och förändra verksamheten så att få ett litet andrum. Det tar ju tid att bygga om.

Anförande nr 60

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag tackar borgarrådet för svaret. Samtidigt inser alla att om borgarrådet uttalade sig i denna fråga skulle det väldigt mycket vara behjälpligt för de äldre som bor i Villa Vesta. Hur det än är måste det självklart finnas äldreboenden i staden som har rum, dusch och toa som de äldre ska kunna välja. Men det finns nu ett antal äldre som inte kan göra så mycket åt den här situationen och flytta. De vill bo kvar där. Rummen är små bostadsrum i en villa, och det går inte att göra dem till klassiska äldreboenden. Frågan är om man kan ha detta som kompletterande verksamhet. Det måste finnas i staden regler för boenden, men det här skulle kunna vara ett kompletterande boende.

De anhöriga vill hitta olika lösningar. Självklart ska vi från Bromma stadsdelsnämnd göra vårt, men frågan är om inte borgarrådet också måste vara med och trycka på i frågan.

Anförande nr 61

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker att det är härligt med Désirée Pethrus Engströms tilltro till borgarrådets möjligheter att trycka på den tillsynsmyndighet som också är tillsynsmyndighet för stadens verksamheter. Jag har redan försökt få dem att ändå något lätta på sina ”petimätriga” uttalanden om stadens egna verksamheter, där i vissa fall de äldre trivs, det är bra för dem, de står ut med att boendet inte fyller standardmåttan och de krav som finns men där länsstyrelsen ändå vitesförelägger och talar om att förändringar måste ske.

Jag tror tyvärr inte att borgarrådet har så stor makt över länsstyrelsen som borgarrådet ibland skulle önska att hon hade.

Anförande nr 62

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag vill tro att politiken ändå är möjligheternas konst. Vi kan faktiskt förändra om vi vill. Jag tror att det viktigaste är om du, Margareta Olofsson, säger att även om man inte kan införa dusch och toalett på villarummen, kommer du ändå att ställa upp för Villa Vesta och säga att detta inte ska läggas ned.

Anförande nr 63

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag är fortfarande fascinerad över Désirée Pethrus Engströms tilltro. Men det är faktiskt inte så; du får tro mig.

Däremot är det så att Villa Vesta får fem till sju år på sig att genomföra förändringar. Även om det är en villa kan man göra det. Det är en generös regel som man ändå har och som gör att Stockholms stad inte måste lägga ned alla sina verksamheter som blir föremål för anmärkningar. Det blev ju alla servicehus utom ett just på grund av att de inte fyllde måtten. Då får man några år på sig att förändra verksamheten, bygga om, omstrukturera och så vidare.

Det jag gärna gör och som jag hade önskat kanske att även alla andra partier hade gjort är att ta upp diskussionen med de äldreinspektörer som ändå finns i länsstyrel-

sen och som jag har träffat, om hur man kan få en variation på de olika boendeformerna så att de tillfredsställer behoven för olika stockholmare, olika medborgare i staden.

Fråga nr 7. Barnomsorgsgarantin

Anförande nr 64

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Katarina-Sofia är den stadsdel som har en väldigt lång kö av barn och av förtvivlade föräldrar som inte vet när de ska få barnomsorgsplats. Jag har begärt att få den senaste siffran för tio dagar sedan. Jag har inte fått den, men enligt det senaste jag hörde var det drygt 400 i kö.

Förra veckan var det en förtvivlad pappa som kom till förvaltningen och sade att ni får ta hand om mitt barn eftersom min arbetsgivare inte längre kan ge mig tjänstledigt. De tjänstemän som han träffade tog på sig ansvaret, att det var deras fel att man inte hade lyckats få fram barnomsorgsplatser.

Det finns föräldrar som ringer och säger: Varför kan ni i Katarina-Sofia inte införa samma möjligheter som finns i Nacka? Varför kan ni inte införa Stockholmsmodellen? Varför kan ni inte ha flera familjehem? Varför kan ni inte hjälpa oss i stället för att bara se till att få fram daghemsplatser? Vi har inget emot daghem, men att hjälpa förtvivlade föräldrar är väl ändå en kommunal service.

Jag har två frågor till borgarrådet: Är det förvaltningen som ska ta ansvar för att se till att man följer barnomsorgsgarantin? Varför kan inte staden hjälpa föräldrarna med andra platser än bara med daghemsplatser?

Anförande nr 65

Borgarrådet N i l s s o n (s): Svaret på frågan är att medarbetarna ute i förvaltningarna i stadsdelsnämnderna ska arbeta med att uppfylla barnomsorgsgarantin. Det är där man har ansvaret.

Det finns ett par ställen i staden där det är bekymmersamt just nu. Katarina-Sofia är en av de stadsdelarna. Hur det blir är lite svårt att säga därför att erfarenheterna från inte minst Katarina-Sofia, där det är en stor andel privata utförare, visar att för de allra flesta löser det sig i slutändan. Det förvaltningen ska göra när föräldrarna är desperata, och jag kan mycket väl förstå deras bekymmersamma situation, är att ha kontakt med andra stadsdelar där det finns platser i förskolan. Det är naturligtvis inte tillfredsställande att få en plats i förskolan långt från där man bor. Men i ett akut läge är det detta vi ska göra för de föräldrar som har stora bekymmer. Totalt sett i staden har vi lediga platser.

När det gäller andra former har vi ju familjedaghem. De som är intresserade av dem har en möjlighet i detta. Men du vet att de allra flesta föräldrar vill ha förskola, och det är därför vi ska fortsätta att bygga ut förskolan så att vi kan möta det behovet i stället för att diskutera olika typer av vårdnadsbidrag.

Anförande nr 66

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag blir lite förtvivlad när jag får höra borgarrådet säga att det är förvaltningen som har ansvaret. Jag trodde att det var politikerna i den här staden som ska ha det politiska ansvaret för de löften och de skrivningar man har i programmen. Framför allt handlar det om barnomsorgsgarantin. Ni har sagt att man ska hålla barnomsorgsgarantin. Det löftet håller inte. Då kan man inte lasta förvaltningen för det, utan det är ändå politikerna som ska lastas. Man måste prioritera: Är det barnomsorgsgarantin eller barngruppernas storlek eller är det pengarna som styr? Man måste ge klara och precisa direktiv till förvaltningen.

Sedan är det bra att borgarrådet utifrån sin egen aspekt har förståelse för de föräldrar som inte får barnomsorgsplatser och är mycket förtvivlade. Då får man till svar att dessa ska ha kontakt med andra stadsdelsförvaltningar för att se vad som finns där. Men de vill förstås ha plats här och nu därför att deras situation är förtvivlad. Är det barnomsorgsgarantin som ska gälla, eller är det barngruppernas storlek?

Anförande nr 67

Borgarrådet N i l s s o n (s): Svaret är frågan är att vi under de senaste åren haft en enormt kraftig barnantalsökning i Stockholms förskolor. Det är naturligtvis positivt att fler barn föds. Ett sätt att hantera den ökningen är naturligtvis att öka gruppstorlekarna i förskolan. Vi har valt att inte ta den enkla lösningen utan i stället bygga ut förskolan, inte bara för att möta de nya barn som kommer utan också för att minska gruppstorlekarna. Det har vi klarat.

Vi har byggt 300 nya förskoleavdelningar. Vi har kunnat hantera 4 000 nya barn. Vi har i dag marginella problem som för de föräldrar som är berörda är jättestora och allvarliga, men vi har kunnat minska gruppstorlekarna i staden.

Direktiven till stadsdelsnämnderna och stadsdelsförvaltningarna är: Man ska hålla barnomsorgsgarantin, man ska också bygga ut så att förskolegrupperna minskar. Det är också vad som sker i staden i dag.

Anförande nr 68

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Borgarrådet slår sig för bröstet. Ni har byggt ut, det vet vi alla, men det räcker inte. Det märkliga är väl att vi vet att det tar nio månader för att barn ska komma ut. Vi vet också att garantin gäller från 1 år, att man inom tre månader ska ha plats. Då kan man inte bara säga att man har byggt ut.

Frågan är ändå: Varför kan man inte hjälpa de här förtvivlade föräldrarna genom att till exempel säga ja till trefamiljssystem?

Vi tycker också att daghem är väldigt bra, men vi måste ändå ge en klar prioritering för vad som ska gälla: Är det barnomsorgsgarantin, är det barngruppernas storlek eller är det stadsdelsnämndernas budget som styr? När man bygger ut är det väldigt stora kostnader. Vi vet också att man får ta pengarna från andra verksamheter för att täcka upp de här kostnaderna. Varför kan ni inte hålla garantin?

Anförande nr 69

Borgarrådet N i l s s o n (s): Om vi börjar med budgeten, Margareta, har de samlade resurserna för förskolan under de här fyra åren ökat med 42 procent, 1,3 miljarder. Jag har inte hört någon stadsdel som har hänvisat på brist på pengar för förskolan när det gäller att klara utbyggnationerna.

Det har primärt handlat om lokalbekymmer. Man har fått överklaganden och inte haft tillgång till och rådighet över lokaler. Där kan man ställa sig frågan om det var så klokt att sälja ut de allmännyttiga fastigheterna i innerstaden som skedde under förra mandatperioden. Det har varit problem med att få upp olika typer av paviljonglösningar därför att det har varit längre överklagandetider än vad man har räknat med. I några av våra nybyggnadsområden – och det är väl huvudförklaringen till bekymren i Katarina-Sofia – har prognoserna slagit fel om vilka grupper som kommer att flytta in i bostäderna. Man kan tycka att det är lätt att räkna: Man vet att när barn föds behövs det barnomsorg. Men var kommer den efterfrågan att uppstå? Det har till exempel att göra med det och andra sådana saker. Där har man felbedömt läget.

Det är mitt intryck i varje fall att det är fler barnfamiljer som flyttar in i nybyggda bostadsområden än vad man hade räknat med från vår sida. Det har ställt till problem ibland annat Katarina och Liljeholmen och några andra områden.

Fråga nr 8. Dubbdäck

Anförande nr 70

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det finns stora och små frågor, och dubbdäcken kan synas som en sekundär diskussion, men det är det faktiskt inte alls, utan det handlar om förutsättningarna för stockholmarna att ta sig fram i trafiken. Jag gjorde en skrivelse förra våren om möjligheterna för stockholmarna att fortsätta att använda dubbdäck som jag inte tror att jag har fått något svar, herr ordförande.

Med anledning av seriekrockar och rader av incidenter runt om i staden är min fråga till Leif Rönngren när jag får svar på min skrivelse. Vill du delta med mig i att övertyga regeringen om att det är fel att förbjuda dubbdäck i den här staden? Jag har nämligen förstått att det är ett sådant arbete som regeringen lägger mycket tid och energi på och informerar landshövdingen om att detta är viktigt, att stockholmarna inte längre får köra med dubbdäck.

Jag skulle vilja höra din uppfattning. Kan jag få något svar på min skrivelse?

Anförande nr 71

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Självklart, Mikael Söderlund, ska du få svar på din skrivelse om dubbdäck. Jag måste erkänna att jag inte koll på var den ligger någonstans. Jag ska genast gå tillbaka till roteln i morgon bitti och ta reda på var någonstans den har fastnat. Det ska fram på en gång. Det kan vara så att den är remitterad vidare.

Jag känner inte till att vi skulle förbjuda dubbdäck i Stockholmsregionen. Jag vet att det förekommer en diskussion på många håll och kanter. Det hänger ihop med luftkvaliteten i Stockholm, PM10-normer och annat. Det pågår försök och diskussion om hur vi ska komma till rätta med partiklarna i luften. Att förbjuda dubbdäck är inte en sådan sak som vi har diskuterat, utan det handlar om att informera om användning av dubbdäck, minimera användandet. Men det är faktiskt till och med så att vi behöver en viss mängd och andel dubbdäcksanvändning i trafiken för att få maximalt bra väglag och för att vägarna ska må bra.

Du ska få svar på skrivelsen, och något förbud är mig veterligen inte på gång.

Anförande nr 72

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tackar för svaret att jag får svar på min skrivelse. Men man kan säga att det handlar om semantik: om det är förbud när man vill minimera användandet. Man vill kraftigt sänka stockholmarnas möjligheter att använda dubbdäck. Det är i alla fall sanningen. Det är inte något som bara har läckt ut, utan det är ett målmedvetet arbete som bedrivs nu från Stockholms länsstyrelse med stöd av regeringen. Jag tycker att det är väldigt viktigt att den här regionen och staden säger ifrån. Om det är någonstans man verkligen behöver dubbdäck är det i Stockholm där vädret hela tiden slår om. Vi vet att det har varit ganska många uppmärksammade olyckor under den senaste tiden. I Norrland har man inte samma behov av dubbdäck som i Stockholm.

Jag tycker att det är viktigt att staden säger ifrån, att vi är tydliga med att det här är en viktig livförsäkring för väldigt många trafikanter.

Anförande nr 73

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! För att diskutera den här frågan behöver vi ett underlag. Självklart ska vi se till att få fram ett svar på din skrivelse.

Det som kommer att ske i ett samarbete mellan Vägverket och trafikkontoret, där vi ska informera om användandet av dubbdäck i Stockholmstrafiken där det är angeläget att få ned användningen därför att det blir en stor miljöpåverkan med PM10, normer som överskrids, luftkvaliteten som kan försämrats. Det är bara en del av problematiken.

Det finns ny teknik och nya sorters däck som garanterar att man har bra väghållning och håller sig fast på vägen. Det är ingen att man har dubbdäck att man kan undvika att krocka. Det handlar om fart, hastighet, om det är blankis, hur vägarna set ut i övrigt.

Du ska få svar på din skrivelse, och sedan kan vi fortsätta diskutera hur vi ska komma till rätta med både luftkvalitetsnormerna och trafiksäkerheten.

Anförande nr 74

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tror inte att det är någon tröst för de trafikanter som körde på E 4:an häromdagen och överraskades av en blixthalka som inte ens Vägverkets egna erfarna personer som var ute ett par timmar innan kunde förutse. Jag tror inte att det är en tröst för dem att våra politiker och byråkrater säger att om ni bara håller avståndet och farten och använder bättre gummiblandningar kommer ni att klara er. Det är inte sant. Det är hyckleri.

För väldigt många människor är bilen viktig. Stockholm har ett väglag som förändrar sig väldigt fort. Då är dubbdäck ett sätt att klara livhanken. Det var människor i den här seriekrocken häromdagen som räddade sig genom att kasta sig ut ur sina bilar. Fler skulle drabbas av seriekrockar och fler skulle utsättas för livsfara om man inte längre tillät stockholmarna att använda dubbdäck. Jag tror att det finns all anledning att följa frågan och se till att stockholmarna får hålla sig till dubbdäck även i fortsättningen.

Även om det nu blev strömavbrott fortsätter jag att tala därför att det är så bra akustik i den här salen att ni hör mig ändå, och det får vi tacka Ragnar Östberg för.

Jag har tidigare fått svar på min fråga, och jag konstaterar som så att man inte ska förbjuda men man ska försöka minimera användandet av dubbdäck. Det tror vi kommer att öka olyckorna. Det är en viktig skillnad i diskussionen.

Anförande nr 75

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Även om det finns lampor hörs det inte eftersom mikrofonerna inte fungerar, och då kan inte Ragnar Östberg hjälpa.

Ja, vi vill minimera användandet av dubbdäck på sikt för vi måste komma åt den miljömässiga påverkan och problemen däromkring. Du påpekar att vi måste får fortsätta att använda dubbdäck. Det är upp till varje enskild individ att själv avgöra och välja om man vill använda dubbdäck. Så kommer det att vara också i fortsättningen.

§ 16 Stadens insatser för de nationella minoriteterna (utl. 2006:1)

Anförande nr 76

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Sedan 2002 har Sverige haft en nationell minoritetspolitik. Det är den som är utgångspunkten i detta ärende. SLK har berett ärendet, och arbetsmarknads- och integrationsberedningen föreslår ett antal åtgärder för att vi ska bli bättre på att leva upp till minoritetslagstiftningen.

Stockholm är en mångkulturell stad. Att en tredjedel av stockholmarna har utländsk bakgrund känner nog ganska många till, men att Stockholm är en stad där ungefär 70 000 personer tillhör någon av de nationella minoritetsgrupperna är nog något som sällan lyfts fram. I Stockholm har det funnits samer, romer, judar, tornedalingar och sverigefinnar i många århundraden.

Jag kan som exempel nämna att den judiska gruppen har funnits i organiserad form sedan 1775, då den judiska församlingen bildades.

Romerna lämnade lägerlivet och blev bofasta och började i de allmänna skolorna först på 60-talet, men de finns dokumenterade i Stockholms stads tänkeböcker redan år 1512, då man berättar att ett följe av tattare kom till staden.

Den sverigefinska gruppen, som är den största med 46 500 första- och andragenerationsfinnar, har officiellt varit organiserade sedan 1522, då den finska församlingen bildades.

Det som är utmärkande för en nationell minoritet är generellt sett att de har en egen identitet som har sin historiska grund i ett eget språk, en egen kultur och egna traditioner som skiljer sig från majoritetsbefolkningen och som gruppen har en önskan att bevara.

I det här ärendet anvisas totalt 2,1 miljoner. 0,5 miljoner handlar om att genomföra informationsinsatser till anställda och allmänheten. 1 miljon är till för att utarbeta ett nytt samlat regelverk för de lokala nationella minoritetsorganisationerna. 0,6 miljoner går till att administrera ett årligt stöd till det finska biblioteket och Finlandsinstitutet.

Naturligtvis finns det en rad andra åtgärder att vidta som inte behöver vara förknippade med direkta kostnader, utan det är sådant som kan göras inom given budgetram.

Kommunstyrelsen föreslås ordna kontinuerliga samrådsmöten och undersöka behovet av äldreomsorg på modersmålet vad gäller de nationella minoriteterna. Kulturnämnden föreslås vidareutveckla metoder för att tydliggöra de nationella minoriteterna i stadens kulturliv. Utbildningsnämnden föreslås uppmärksamma grund- och gymnasieskolorna på undervisningsskyldigheten avseende de nationella minoriteterna och utreda möjligheterna att erbjuda modersmålsundervisning på finska på samma villkor som för samiska, romani chib och meänkieli. Man föreslås också förstärka uppföljningen av de romska elevernas utbildningssituation på grund- och gymnasieskolan samt återkomma med redovisning av lämpliga åtgärder för att

förbättra densamma samt att vidareutveckla de riktade utbildningarna för vuxna romer.

SDN föreslås utveckla och förstärka informationen till hemmen om modersmålsundervisningen på de nationella minoritetsspråken.

Stadsmuseinämnden föreslås inom sitt ansvarsområde uppmärksamma de nationella minoriteternas historia och kulturarv som en del av stadens kulturhistoria.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 77

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är verkligen roligt att detta ärende har kommit så långt. Nyligen var det en forskare på en högskola i Sverige som gick igenom vad som stod i svenska läroböcker om den finska minoriteten. Han fann att det i stort sett var ingenting. När det gäller berättelsen om tvåspråkigheten i den finska staten stod det heller ingenting, och om de finska invandrarna stod det en liten skvätt. Men att det i det svenska riket har funnits finska sedan lång tid, att det på 1400-talet fanns hembiträden i Stockholm som kom från norra Finland, har man aldrig fått höra. Det är verkligen dags nu.

När min fru kom som krigsbarn från Finland och så småningom kom till S:t Görans samreal sade läraren till henne: Du förstår väl att du inte får tala finska på rasterna, och du får inte tala finska med dina föräldrar. Det var ju rätt intressant att hon inte skulle få tala finska med sina föräldrar. Det är en svårutrotbar föreställning att det är farligt att lära sig två språk samtidigt.

Nu måste vi se till att informationen till föräldrarna verkligen blir riktig, så att de förstår att barnen har rätt att lära sig sitt eget modersmål och samtidigt lära sig svenska. I den skola där min fru blev förbjuden att tala finska finns nu Stiftelsen Sverigefinska skolan som nästan varje år har hundra procent gymnasiebehöriga tvåspråkiga barn.

Nu finns det också en utredning om att låta vissa delar av Mälardalen bli ett förvaltningsområde, vilket skulle ge ytterligare en stärkt ställning åt finskan. Det många inte fattar i Sverige är att svenskans ställning i Finland är kopplad till finskans ställning i Sverige. Om vi struntar i det finska språket i Sverige försvinner det svenska språket i Finland. Det är därför viktigt vad vi gör med finskan i Sverige, det gamla svenska språket finska.

Det andra jag skulle säga något om är romernas ställning. I många år har vi tjatat om att få barnen till skolan. Men det som måste lösas är yrkesutbildningen och utbildningen av de vuxna romerna. Där har man år efter år hattat med olika saker. Stockholm har gjort en del bra insatser. Vi har utbildat behandlingsassistenter och vi har utbildat lärarassistenter. Men det som skulle behövas är att staden skriver till regeringen och säger att det måste ordnas ett vuxenstudiestöd som gör att de vuxna romerna kan utbildas. Då får vi även de yngre till skolan.

Bifall till vårt förslag till beslut!

Anförande nr 78

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Våra fem nationella minoriteter har äntligen fått sina mänskliga rättigheter, i alla fall formellt genom riksdagsbeslut. Tyvärr har Sverige långt ifrån varit något föredöme när det gäller de här frågorna. Jag vill faktiskt själv helst inte tänka på den förföljelse och den diskriminering som till exempel romerna har varit utsatta för.

Men nu, med den nya lagstiftningen i ryggen, är det dags att vi i Stockholm genomför en rad konkreta åtgärder för att stärka de nationella minoriteterna i vår stad. Det handlar, ordförande och fullmäktige, om skolan. Det handlar om kulturen. Det handlar om äldreomsorgen. Det är också viktigt att stadens anställda och alla stockholmare får kunskaper om våra nationella minoriteter. De nationella minoritetsorganisationerna måste få makt och inflytande. Vi ska samråda med dem om behovet av äldreomsorg på modersmålet. Det är till exempel en av de viktigaste frågorna för den finska gruppen. Till det finska biblioteket kommer vi att ge stöd så att det kan utvecklas och fortleva.

Utbildningsnämnden har en viktig uppgift. Den ska se till att grund- och gymnasieskolorna erbjuder modersmålsundervisning och har kompetenta lärare. Det är stadsdelsnämnderna som ska se till att föräldrarna får information om de här rättigheterna. Vi ska också se till att alla lärare och elever får kunskaper om de nationella minoriteterna i vår stad. Undervisningen, precis som Hardy sade om romerna, måste bli bättre. Det måste bli bra yrkesutbildning både för de vuxna och för barnen.

Sedan ska stadsmuseinämnden se till att alla nationella minoriteters historia blir en del av vår historia och en del av vårt kulturarv.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

*§ 19 Revidering av Stockholms handlingsprogram för skydd mot olyckor,
brandförsvarets del
Hemställan från brand- och räddningsnämnden (utl. 2006:3)*

Stockholms stads handlingsprogram för skydd mot olyckor (utl. 2006:4)

Anförande nr 79

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande! Jag är egentligen inte föredragande i båda ärendena, men jag ska prata i båda ärendena i alla fall.

Det är som en ödets skickelse att vi just när vi ska prata om det förebyggande arbetet mot olyckor får en situation där man varken kan se eller höra. Det är just sådana situationer som det är meningen att man ska förebygga. Det handlar om att både förebygga olyckor där människor är inblandade och att skydda egendom och miljö.

I Stockholm har vi en väldig utbyggnadstakt, inte minst när det gäller infrastrukturen. Vi får allt fler tunnlar, och säkerhetsarbetet blir allt svårare. Vi får utbyggnader i områden där vi ska kombinera bostäder med en miljöfarlig verksamhet. Det ställer särskilda krav på både brandförsvaret och oss som kommun.

Enligt lagen om skydd mot olyckor, som trädde i kraft den 1 januari 2004, ska samtliga kommuner i landet beskriva sitt förebyggande och skadeavhjälpande arbete i det kommunala handlingsprogram som fastställs varje mandatperiod. Handlingsprogram för räddningstjänsten har redan fastställts i december 2004, men enligt lagen om skydd mot olyckor får kommunerna ett större ansvar för det olycksförebyggande arbetet för invånarna och likaså för verksamheterna.

Jag skulle beteckna det vi nu ska fatta beslut om som ett målprogram som kanske inte i så stor utsträckning är ett handlingsprogram. Det är nämligen meningen att varje verksamhet i Stockholms kommun själv ska utarbeta sitt handlingsprogram tillsammans med brandförsvaret. Det är det som är vår räddningstjänst. Man ska också vara med på utbildningar för att förstå vad man kan göra själv för att förebygga olyckor, eftersom det förebyggande arbetet betonas väldigt starkt i lagen om skydd mot olyckor.

Det som också betonas starkt är att den enskilde har stort ansvar för att förebygga olyckor och att delta för att minska skadeverkningarna. Där är det faktiskt så att den enskilde kanske inte alltid är medveten om det. Det krävs alltså ett upplysningsarbete i Stockholm om det här ska bli bra i framtiden. Annars förs det över på brandförsvaret att som vanligt ta hand om situationen när olyckan redan har skett.

De beslut som vi ska fatta handlar om att ge alla nämnder och styrelser i uppdrag att bedriva ett olycksförebyggande arbete. Även Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att se till att man bedriver ett sådant arbete i de olika kommunala bolagen. Man inrättar också ett råd, med ett antal nämnder inblandade, för att arbeta vidare med hur man ska kunna tillgodose den här lagen.

Det andra ärendet som jag också skulle prata lite om handlar om en liten ändring i den del av handlingsprogrammet för skydd mot olyckor som rör brandförsvaret. I det beslut vi fattade blev det så att man måste fatta beslut om frånvarohanteringen i fullmäktige. Det är det vi ändrar tillbaka, så att det blir en fråga för räddningsnämnden.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

*§ 24 Genomförandebeslut om upprustning av fullriggaren af Chapman
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 5 september 2005 (utl. 2006:9)*

Anförande nr 80

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag väljer att fatta mig mycket kort. Sedan ärendet återremitterades har idrottsförvaltningen haft kontakt med Statens maritima museer. Museimyndigheten har valt att i remissvar hänvisa till den genomgång av af Chapman som gjorts i samverkan med idrottsförvaltningen. Genomgången visar nu, och jag hoppas att detta kan vara till fyllest, i större detalj hur renoveringen av fartyget kommer att ske. Antikvarisk varsamhet ska givetvis iakttas vid hela renoveringen, och kontakterna med museerna kommer att fortsätta.

Extern finansiering är svårt. Om man ska kunna få extern finansiering betyder det att man också måste ha en ganska synlig exponering på fartyget. Där kan det vara svårt att hitta en rimlig balans.

Kostnadsberäkningen har också justerats. Nu har vi en kostnad på 65 miljoner.

Med detta hoppas jag att vi ska kunna fatta beslut om upprustningen av af Chapman.

Anförande nr 81

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar också bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det här förslaget är ett klart steg i rätt riktning. Genom de tre borgerliga partiernas återremiss har vi ändå sparat ett antal miljoner kronor åt skattebetalarna i Stockholm. Det ser vi som mycket positivt. Genom att man gör en betydligt mindre renovering tycker vi att det egentligen borde ha blivit ännu billigare.

Vi tycker också att man borde ha kunnat anstränga sig lite mer för att hitta externa finansiärer, som skulle ha kunnat spara ytterligare några miljoner åt skattebetalarna.

Det här har ju tagit en herrans lång tid. Det säger också borgarrådet i sin skrivning. Det var drygt ett år efter att idrottsnämnden hade fattat sitt beslut som ärendet kom till fullmäktige och sedan har det tagit nästan ett halvår till. Därför är det viktigt att vi nu kör på och ser till att renoveringen av detta fina fartyg kommer till stånd så fort som möjligt.

Anförande nr 82

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill gärna poängtera att det som har skett sedan återremitteringen, som naturligtvis gjort att ärendet tagit längre tid, är att ärendet har förtydligats. Fartyget hade under alla omständigheter kommit att renoveras på detta varsamma sätt.

§ 26 Namn för trafikplats – Frescatimotet inom stadsdelen Norra Djurgården (utl. 2006:11)

Anförande nr 83

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag ska bara framföra det som Miljöpartiet avgav som ett särskilt uttalande i borgarrådsberedningen och kommunstyrelsen. Med hänvisning till att detta fall handlar om byggandet av en trafikplats med anknytning till Norra Länken tycker inte vi att vi behöver utse något namn eftersom vi inte bör bygga trafikplatsen. Den kommer att förstöra delar av Nationalstadsparken. Jag behöver inte säga mer än så.

Anförande nr 84

H a r d y H e d m a n (kd): Jag vill bara framföra att staden är att gratulera till att äntligen ha valt ett fornnordiskt namn på en mötesplats, Motet. Alla som åker runt Västerås vet att det står Motet på alla möjliga platser. Men vi har hört att Vägverket inte kommer att respektera vad Stockholms stad beslutar. Det är ju stolligt. Vägverket måste väl låta platsen heta det vi bestämmer här.

Det är nämligen så att ”mot” är jättegammalt. I Västgötalagen beslöt man att om en man skulle uttala okvädingsord över en annan man och de inte blev ense skulle de träffas och slåss om saken. Det skulle de göra vid ”þriggia veggia motum”, tre vägars möte. Så nu har vi ett mot där man kan träffas och slåss om saken. Det är alldeles utmärkt.

*§ 29 Etapputbyggnad av nytt gatunät i Kista Gård m.m. Genomförandebeslut
Hemställan från marknämnden (utl. 2006:14)*

Anförande nr 85

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill fatta mig helt kort i detta ärende, för mikrofonen fungerar inte helt. Det är dags att besluta ta in tredje etappen när det gäller Kista Science City och dess utveckling, alla de satsningar som är gjorda där, investeringar och infrastruktursatsningar. Det vi beslutar om i dag är gatunätet som kommer att möjliggöra byggandet av 3 000 lägenheter och 300 000 kvadratmeter lokaler. Det blir oerhört viktigt för stadsutvecklingen i hela Kistaområdet, framför allt för Kista Gård, självklart. Det handlar om att integrera bostadsområdena med företagsområdena, förbättra angringen till företagsområdet. Så blir det i och med detta beslut om tre nya infarter.

Det jag också tycker är särskilt värt att nämna i samband med detta beslut är att man har beaktat tillgänglighetsfrågorna under hela resan när man har utformat gatunätet ute i Kista Gård, med beaktande av lutningen på vägarna och gångbanorna men också när det gäller utformningen av gångbanor, cykelbanor och vägnätet i övrigt. Det kommer att bli trädplanteringar. Det kommer att bli fina esplanader.

Avslutningsvis: Trots de betydande investeringskostnader som finns i det här ärendet beräknas det bli både god stadsutveckling och en god affär för staden i det längre perspektivet. Det får vi genom bland annat de försäljningar som ska ske av kontorsmark, alltså det ärende som vi antog i fullmäktige under senhösten.

Med det, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

Åsa Romsö (mp): Ordförande! Miljöpartiet har deltagit länge och väl i den planering som har gjorts för Kista Gård, precis som alla andra partier här i fullmäktige. Det har varit ärenden som går långt tillbaka i tiden, längre än jag har suttit i fullmäktige i alla fall. Jag har tittat tillbaka och sett att den här planen blir bättre och bättre. Men det finns ingenting som inte kunde ha blivit ännu bättre.

Jag kan hålla med om en del av borgarrådet Rönngrens lovord. Det är många esplanader och träd i den här gatuplanen. Det är bra med gång- och cykelvägar. Vi har slagits särskilt för att få en integrerad cykeltrafik från början. Vi tror att i det här området om något finns det goda möjligheter för en bra trafikintegration. I ett område där allt finns så nära är cykeln ett gott transportmedel.

Det som är olyckligt, och det är mycket olyckligt, är att den föreslagna dragningen av Norgegatan inte har kunnat tillfredsställa vårt önskemål att slippa flytta på kulturhistoriskt bra byggnader vid gamla Kista gård. Det är mycket olyckligt att man måste flytta dem och att man inte kunnat anpassa planen på ett bättre sätt. För Miljöpartiets del hade vi önskat den ändringen.

Anförande nr 87

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill tillägga att man har skickat ut planen på remiss till stadsbyggnadsnämnden. Vi hade den uppe i torsdags. Jag tycker att det är lite underligt att man inte avvaktar stadsbyggnadsnämndens utlåtande och bakar in det i ärendet.

Jag tycker verkligen att det är synd att man måste gå in och förstöra i det kulturområde som Kista gård är. Det skulle verkligen kunna bli en pärla i området. Mot Norgegatans dragning i övrigt har jag inget att anföra. Men Norgegatans dragning norrut är inte bra. Som man lägger den nu måste man dessutom riva ett gruppboende, vilket naturligtvis ställer till lite problem. Jag tycker att man i stället borde ha påskyndat fas 2 av Kista Gård för att få till stånd bostadsbyggande. Det hade varit smartare att satsa på det andra delområdet.

I övrigt hänvisar jag till det särskilda uttalandet.

*§ 32 Förstudien avseende uppförande av multifunktionsarena söder om Globen, inklusive komplettering
Inriktningsbeslut (utl. 2006:12)*

Anförande nr 88

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Vi är i arenafrågan framme vid ett inriktningsbeslut i kommunfullmäktige. Som ni minns utgick arbetet en gång från behovet av upprustning av ett nedslitet Söderstadion. Det fattades beslut i fullmäktige om en renovering som skulle kosta, om jag minns rätt, 153 miljoner.

Under tiden kom det nya krav från fotbollens sida. UEFA kom med nya krav som handlade om storlek på arenan när det gällde publikkapacitet och många andra olika detaljer. I det skedet började man fundera på vad man kunde göra av Söderstadion. Då kom det också ett förslag från Hammarby om att man skulle vända arenan för att få plats med fler åskådare och få arenan större.

Sedan kom också idén att man kanske skulle lägga arenan på en annan plats, söder om Globen, och då var också trycket på att man skulle kunna ha en stor evenemangsarena i Stockholm väldigt tydligt. Många olika intressenter ansåg att det var viktigt för vår stad att vi också hade en evenemangsarena som gjorde att vi kunde ta emot de stora evenemangen, både vad gäller kultur och idrott.

Då kom förslaget om att göra en förstudie vad gällde en stor arena. I det läget var det som vi fick förslag om väldigt många arenor i staden. Råsunda, en stor evenemangsarena, Östermalm, Kista och Globenområdet var de fyra områden som kom att utredas i den förstudien. När den förstudien så småningom presenterades ville fullmäktige också ha en fördjupad förstudie vad gällde en mindre arena som kunde ta emot 25 000 personer. Nu har vi alltså förslagen framme.

Vi vet fortfarande att vi måste ha en stor evenemangsarena i Stockholm. I Råsunda har Fotbollförbundet sagt att man vill utveckla en stor evenemangsarena. För oss är det oerhört viktigt att vår region verkligen får en stor evenemangsarena och därför föreslår vi nu att vi utreder först och främst en mindre arena för fotbollen men också gör det möjligt att för framtiden utveckla en stor evenemangsarena, om det skulle visa sig att det inte blir någon stor evenemangsarena i Råsunda.

Det har också väckts förslag om att vi samtidigt skulle utreda hur det blir för Djurgården när det gäller fotbollen. Där är det viktigt att framhålla att staden givetvis inte bygger arenor för olika klubbar. Samtidigt vill jag säga att det är självklart att vi inte lämnar Djurgårdens IF därhän. Jag vill verkligen trycka på att vi har kontakter med Djurgården och deras fortsatta arenabekymmer. De var mycket involverade när vi arbetade med Stadion, och den byggdes om utifrån Djurgårdens förutsättningar. Men vi fortsätter den kontakten med Djurgården.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 89

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Det gemensamma förslag som s, m, fp och kd har lagt fram i kommunstyrelsen yrkar jag bifall till.

Jag blev lite förvånad när jag hörde Pys argumentation, för i finansborgarrådets och idrottsborgarrådets text uttalar man i princip bara lovord om den stora multifunktionsarenan. Det finns i princip inget annat som gäller. Nu nyanserade Py den skrivningen lite grann genom att säga att det i första hand är den mindre arenan som man ska utreda, och i ett senare skede kanske man ändå håller öppet för en större arena. Det är precis vad jag tycker att man ska göra också. Jag ser inte den stora arenan som ett huvudalternativ utan tycker att man i första hand ska undersöka det mindre alternativet. Det är verkligen viktigt att den arbetsgrupp som utses får möjlighet att utreda det här och får den tid på sig som behövs, så att man inte hastar fram någonting på ett par månader.

Vi beslutade i idrottsnämnden att överlämna ärendet utan eget ställningstagande. Det är riktigt som borgarråden skriver. Men vi var också rätt kritiska från m, fp och kd mot den här utredningen. Vi tyckte att det var ett dåligt planeringsunderlag. Det är viktigt att alla inblandade parter finns med, och Råsundas utbyggnad måste vägas in. Vi tycker att det är lite märkligt att den här arenan ska vara dubbelt så dyr som en motsvarande arena som har byggts i Borås till exempel.

Sedan står det att alla lag ska ha möjlighet att spela på nya Söderstadion. Men hur naiv får man vara egentligen, Py och Annika? Det är väl ingen som någonsin, om man känner till de här tre klubbarna, tror att Djurgården över huvud taget skulle kunna tänka sig att spela på Söderstadion. Det är ungefär som om vi skulle ha vår valupptakt på Sveavägen eller ni på Schönfeldts Gränd. Det är ungefär lika realistiskt.

Man ska inte gynna någon speciell klubb, men AIK får sin arena och Bajen får sin arena. Jättebra! Då är det ganska rimligt att man även behandlar den tredje klubben i Stockholmsregionen – den som också kanske är mest framgångsrik nu – på ett vettigt sätt.

Nu säger Py att man ska tänka på Djurgården också. Men varför inte bifalla den att-sats som de tre borgerliga partierna föreslog i kommunstyrelsen, att tillsätta en arbetsgrupp i syfte att tillsammans med Djurgårdens IF förutsättningslöst undersöka och redogöra för några alternativ som tillfredsställer även Djurgårdens önskemål. Det tycker jag är en ganska rimlig begäran och yrkar bifall till den att-satsen och även vår andra att-sats.

Anförande nr 90

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Det här är en mycket intressant debatt att lyssna på – tråkigt att vi skrämt bort alla åhörare – inte för att ljudanläggningen äntligen fungerar men vi inte har något ljus på våra skärmar utan därför att det är oerhört intressant att höra vad som egentligen är motivet till de att-satser som finns till beslut.

Den historieskrivning som Py Börjeson, idrottsborgarrådet, började med var intressant. Om man läser att-satserna som vi ska fatta beslut om får man konstatera att vi är tillbaka till en fotbollsarena vid Söderstadion. Det var någonstans där Py började historieskrivningen. Det var kanske inte riktigt så vi som har följt frågan ett antal omgångar läste ärendet i processen innan.

Ännu intressantare var det att höra Billy Östh från Moderaterna, tillika Djurgården tydligen. Han har inte riktigt samma förklaring men är precis som Py Börjeson fortfarande inne på en fortsatt utredning. Den utredning som vi så att säga lägger till handlingarna nu ska liksom fortsätta. Men som jag läser att-sats 2 går den ut på att ta fram ett genomförandebeslut. Den handlar inte om någon fortsatt utredning utan här handlar det om att man vill visa handlingskraft gentemot Fotbollförbundet och andra intressenter och säga att vi kommer vidare, vi gör någonting. Det var just därför Miljöpartiet inte kunde gå med på att nu fatta beslut om att vi ska ha en stor evenemangsarena. Jag vet inte hur många gånger Py upprepade just den sentensen, stor evenemangsarena, fast kanske inte riktigt så stor just nu, så länge Moderaterna inte är med på det, och den ska ligga på Söderstadion men någon gång i framtiden kanske kunna flytta sådär hundra meter och då bli en stor evenemangsarena.

Jag vet inte riktigt vad det är vi fattar beslut om i det här ärendet. Våra synpunkter, som det så vackert står och som borde förklara att-satserna, är såvitt jag förstår, men det får jag väl höra från Folkpartiet och Kristdemokraterna längre fram, inte någonting som majoriteten här i fullmäktige kommer att acceptera utan det är en ren socialdemokratisk text. Det var inte det som Billy Östh stod bakom i alla fall. Det ska bli oerhört intressant att höra hur det fortsatta ärendet egentligen kommer att låta och ännu intressantare varför vi ska fatta beslut enligt det som står i att-satserna, utöver den första att-satsen att vi lägger utredningen till handlingarna.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 91

B i l l y Ö s t h (m): En liten sakupplysning till Åsa Romson. Jag uttalar mig i denna fråga som ledamot av kommunfullmäktige för Moderata samlingspartiet, inte som representant för någon speciell klubb. Sedan är det så att jag, liksom många andra, har en speciell klubb som jag kanske gillar, men det är inte i den egenskapen jag uttalar mig här utan som fullmäktig för Moderaterna.

Anförande nr 92

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Liksom Billy Östh och även Åsa Romson anser jag nog att den verklighetsbeskrivning som Py Börjeson gav var en av de märkligaste i den här salen. Det är inte så att Py Börjeson på något sätt ljuger, men hon lämnar väldigt stora delar helt åt sidan på något sätt i den här diskussionen. Sanningen är ju att ert storhetsvansinne när ni drog i gång tankarna på en nationalarena har fördröjt omdaning av Söderstadion med flera år. Det var först när ni insåg att ni faktiskt inte hade någon majoritet för det här projektet som ni tvingades ändra er.

Jag tillhör dem som tycker att man självklart kan testa nya idéer och se om de faller i god jord. Jag tillhör dem som tror att det vore mycket bra för den här regionen med en stor arena. Men att göra detta samtidigt som det samlade Fotbolls-Sverige planerar en likadan arena bara ett stenkast härifrån är naturligtvis en oförsämdhet. Där vi nu har landat, nämligen att vi ska göra om Söderstadion så att det blir en bättre fotbollsarena, hade arbetet kommit i gång för länge sedan om ni inte helt utan förankring hade föreslagit en nationalarena. Det är därför vi är här i kväll.

Anförande nr 93

Å s a R o m s o n (mp): Jag blev ännu mer förvirrad nu, därför att nu gick en ledamot av ett av de partier som företräder att-satsen att vi ska fatta beslut här i kväll om en grupp som tar fram en genomförandeplan upp i talarstolen och kritiserade i princip hela beslutstexten. Jag undrar, Lotta Edholm, om Folkpartiet är inne på en utveckling av den redan befintliga Söderstadion för i första hand fotboll. I så fall sammanfaller våra intressen, för det är precis det vi skriver i vår reservation i kommunstyrelsen. Men det är inte, såvitt jag ser, vad det här ärendet och att-satserna handlar om .

Anförande nr 94

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Skälet till att ärendet ser ut som det gör, med Våra synpunkter som inte stämmer överens med att-satserna, är ju att Socialdemokraterna inte haft majoritet. Det är det som är svaret på frågan. Jag tror att Miljöpartiet och Folkpartiet är tämligen överens om vad som krävs, men tiden var ett stort problem i den här frågan, om Åsa Romson kommer ihåg det. Sanningen är ju att Socialdemokraterna har fått krypa till korset i den här frågan. Det fanns ingen majoritet i fullmäktige för en jättearena samtidigt som Fotbollförbundet bygger en jättearena i Råsunda.

Anförande nr 95

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag trodde att vi i de flesta partierna var överens om att det finns ett stort behov av en multifunktionsarena i den här staden. Det är faktiskt så att vi fortfarande inte riktigt säkert vet att det verkligen blir en multifunktionsarena i Råsunda. Det återstår att se. Det utreder fortfarande Fotbollförbundet.

Jag vill säga att det inte var storhetsvansinne som gjorde att vi gärna ville ha en multifunktionsarena i den här regionen. Det grundar sig på en stor övertygelse om att vi måste ha detta för att kunna få de stora evenemangen som i sin tur betyder tillväxt och jobb i vår region. Vi är övertygade om det behovet.

För övrigt vill jag påstå att Folkpartiet har varit tämligen osäkert när det gällt vad ni vill ha för typ av arena. Jag frågade er strax innan vi gick upp med det här ärendet och då visste ni fortfarande ingenting.

Anförande nr 96

Borgarrådet E d h o l m (fp): Storhetsvansinnet i den här historien ligger egentligen inte i att Socialdemokraterna liksom Folkpartiet, Moderaterna och säkert flera andra partier tycker att detta är en god idé, att det är någonting som Stockholmsregionen behöver. Storhetsvansinnet ligger ju i att man tror att man kan åstadkomma alltihop själv, att man inte behöver lyssna på någon annan. Man behöver inte lyssna på partierna i fullmäktige. Man behöver inte lyssna på fotbollsklubbarna. Man behöver inte lyssna på dem som ska använda arenan. Man behöver inte lyssna på dem som planerar att bygga en jättearena ett par kilometer härifrån. Det är det som är felet. Hade ni planerat detta från början och försökt samarbeta med Fotbollförbundet hade den här situationen kunnat avhjälpas. Det är det som är problemet.

Anförande nr 97

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Vi delar inte uppfattningen att staden är i akut behov av en multifunktionsarena. Vi tycker inte heller att de framtagna kalkylerna för bygget av en multifunktionsarena är särskilt realistiska. Jag är helt övertygad om att investeringen i miljardklass kommer att äga rum på bekostnad av andra mjuka verksamheter, som skola, äldreomsorg och andra för oss prioriterade verksamheter. Jag ser inte heller att fördelarna med bygget av en multifunktionsarena överväger nackdelarna.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 98

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! När det här ärendet kom upp på en presskonferens var många förvånade över att det inte var visslingar, applåder och hurrarop för den fantastiska tanken på en multifunktionsarena. Inte minst från idrottsrörelsen var man väldigt förvånad över att det inte fanns någon förankring över huvud taget för ett sådant beslut som ändå skulle vara underlag till det här.

Ni vet ju alla vilken Kristdemokraternas hållning är i den här frågan. Jag vill framhärda i att lyfta fram att en multifunktionsarena i en förort, ett statusprojekt i en förort, fortfarande är det som vore det allra bästa. Vi behöver lyfta våra förorter genom att också sätta fokus på att vi andra kan resa dit just för att vara med om både idrott och andra typer av upplevelser som kan ske i en sådan arena. Vi tror också att Stockholmsregionen skulle ha glädje av en multifunktionsarena.

Men fortfarande hänger frågan om Råsunda i luften. Vi vet ännu inte hur beslutet blir där. Därför är det viktigt att man från stadens sida ändå först tittar på den mindre arenan, Söderstadions upprustning, som vi alla har varit med tidigare och fattat beslut om. Det har också avsatts pengar till den upprustningen.

Jag vill yrka bifall till den reservation som Folkpartiet och Kristdemokraterna har avgett i kommunstyrelsen, och jag vill också yrka bifall till den tilläggsreservation

som Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna lämnat när det gäller kontakterna med Djurgårdens IF.

Anförande nr 99

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill bara säga några ord om att man inte vet om någonting. När vi arbetade fram förslaget till en multifunktionsarena ingick alla partier i en referensgrupp. Det fanns en styrgrupp som inom sig också hade olika referensgrupper med representanter från idrotten, från besöksnäringen och från kulturen. Jag tycker nog att vi hade en väldig bredd när vi i den första förstudien arbetade fram förslaget om en multifunktionsarena.

Anförande nr 100

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det gäller att höra upp, Py. Det jag sade var att när ni presenterade förslaget på en presskonferens fanns det över huvud taget ingen förankring. Det kan du nog både gå till idrottsrörelsen och övriga och höra. De var väldigt förvånade när det här förslaget till beslut kom och hade önskat att man hade vetat någonting om det innan.

Anförande nr 101

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag kommer att rösta för de fem punkter Py Börjeson föredrog av det enkla skälet att jag vill ha kunskap. Jag har väldigt svårt att i dagsläget tacka nej till att man utreder det här djupare. Vi vet inte var vi landar någonstans. Det här underlaget ger oss ju vidare kunskaper. Det är såvitt jag förstår enbart positivt.

Sedan vill jag också, som Billy gjorde, yrka bifall till den ytterligare att-satsen.

Jag skulle vilja rikta en konkret fråga till idrottsborgarrådet. Jag delar uppfattningen att en stor multifunktionsarena behövs i den här regionen. Det anser de flesta av oss, trots allt, oavsett om det blir här eller om det blir på Råsunda. Min konkreta fråga är: När är du beredd att växla spår från det stora alternativet till det lilla? Tidigare var det ju en förutsättning att Fotbollförbundet skulle vara med och att minst två allsvenska lag skulle vara med. Det ser ut som om de förutsättningarna har fallit. Vad är det som kommer att hända framöver? Är det ett nej från Solna-Råsundakonsortiet, och hur länge avser du i så fall att vänta?

En liten sak till som ibland irriterar mig en aning är när vi talar om att nu får Hammarby det, då ska Djurgården ha det. Någon slänger in att bara för att man värnar om våra fotbollsklubbar tycker man illa om all annan idrott. Jag skulle ibland vilja önska att vi ändrade perspektivet på våra idrottsklubbar. Undertecknad kan inte anklagas för att vara vare sig Hammarbyare eller Djurgårdare. Men de här klubbarna bidrar till att göra Stockholm känt. De syns i svensk tv varje dag. Man läser om dem i medierna varje dag. Och deras stjärnor är svenska kändisar. De drar hit turister. Det kommer bussar med glada Gaisare till Stockholm. De kom tre gånger i somras på grund av att GAIS har gått upp till allsvenskan. Det kommer folk från andra ställen i landet också. De här klubbarna bedriver en stor ekonomisk verksamhet. De ger oss skatteintäkter. De bidrar till Stockholms arbetstillfällen. De är föredömen för våra

barn och ungdomar i hela den här regionen, och de bedriver stora ungdomssatsningar, allihop. De gör insatser vi inte kan värdera. Kan vi inte sluta upp att betrakta dem som några bidragskrävande organisationer och i stället acceptera dem och se dem som den enorma, fantastiska tillgång de är för den här staden?

Anförande nr 102

H a r d y H e d m a n (kd): Jag ber att få påminna om att detta är Stockholms kommunfullmäktige, inte Stockholms innerstads och närförorters kommunfullmäktige. Det är hela tiden så att alla statusprojekt läggs nära innerstaden. Det är ungefär som när Kina kallade sig självt för Mittens rike. Man lägger Kina i mitten och så har man alla andra länder runtomkring och delar USA på mitten.

Nu hade väl varit tidpunkten att försöka lägga ett statusprojekt i en förort. Vi hade ju en liten förening som försökte få arenan till Akalla. Den föreningen lever vidare, och jag har i punkt 3 i fullmäktiges handlingar hittat att om det inte kommer till stånd en multifunktionsarena på en annan plats ska man bygga den vid Globen. Det är glädjande i så fall. Men någon gång måste detta fullmäktige fatta att vi inte bygger en arena därför att vi ska tillgodose klubbarnas konservatism i placering. Vad är det som säger att inte klubbarna, om det stod en jättestor fin arena i en förort, med glädje skulle åka dit. Det är väl bara dumheter att tro att de måste åka till trakten av Enskede.

I närheten av Enskede bor Kristina Axén Olin och Py Börjeson, Annika Billström bor på Söder och Margareta Olofsson bor i Enskededalen. Det är väl inte för våra gruppleddare som vi ska bygga en multifunktionsarena, hoppas jag. Jag skojar med er lite grann. Men tänk på att det faktiskt finns förortsbor i den här staden, och för dem ska vi inte ha några undermåliga anläggningar.

Kommuntidningen gjorde en genomgång av hur Sveriges kommuner satsade på idrott. Den kommun som satsade minst på idrott var Solna och närmast var det Stockholm.

Anförande nr 103

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag säger som Hardy Hedman, punkten 3 i fullmäktiges beslut är det som är det helt avgörande. Där står precis det som det här uppdraget handlar om, nämligen att tekniskt fördjupa kunskaperna om en arena som kan ha tre eller färre dimensioner, men som kan ha en multifunktion för minst 50 000 sittande.

Det andra uppdraget handlar om arkitekturen. Och det tredje, som är det viktiga, är naturligtvis att inse att ska vi spela den roll vi vill göra och som näringslivet kräver av oss måste vi jobba med både privat och offentlig finansiering när det gäller investeringar och när det gäller drift.

Mig veterligen kommer inte en arena att byggas för klubbarnas skull och inte heller bara för idrotten. Tanken och debatten har faktiskt handlat om konserter och idrottsliga evenemang, att ha just multifunktionen. Men det diskuteras bara idrotts-evenemang. Därför tycker jag att det är viktigt att också fundera över hur läget är för

fotbollsrörelsen. Mig veterligen har de ingen finansiering klar, vare sig i dag eller tidigare. Jag vet inte när de kommer att få en finansiering klar för en eventuell multifunktionsarena på Råsunda. Det har låtit som om det var klart i medierna, men när några journalister har ställt väldigt direkta och konkreta frågor har vi hört att finansieringen inte finns, vare sig för att investera eller för att driva ett nytt Råsunda.

Om vi nu är överens om att vi bör konkurrera med övriga omvärlden om företagande, om att stärka staden som besöksstad och att stärka besöksnäringen kan vi bara lyssna mot hela näringslivet som står upp som en man och en kvinna och säger att den viktigaste frågan som Stockholms stads fullmäktige skulle behöva lösa är frågan om en arena i Stockholm för användning både när det gäller sådana evenemang som konserter och när det gäller idrott.

Jag tycker att det är viktigt att ha ett större perspektiv än att bara diskutera huruvida det är bra för den ena eller den andra klubben. Detta är ju en mycket långsiktig investering. Den här studien ska vara klar i slutet av mars, lagom till det att också Fotbollförbundet ska redovisa sitt repskap och om de då över huvud taget har någon finansiering. Därför är jag glad över att fullmäktiges beslut i kväll går vidare så att vi inte tappar tid. Om det visar sig i mars eller april, eller under sensvåren, att det inte finns finansiering, att man inte klarar av det här från fotbollens sida, tycker jag också att Stockholm ska lyssna mot näringslivet och andra som säger att den viktigaste saken att lösa just nu för alla partier i fullmäktige är frågan om en multifunktionsarena.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 104

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Det verkar som om det går en viss skiljelinje mellan finansborgarrådet och idrottsborgarrådet. Man förstår också att det är finansborgarrådet och finansroteln som har skrivit fram ärendet. Det Annika Billström nu säger är att det absolut viktigaste är punkt 3, som talar om att vi ska bygga en multiarena för 50 000 besökare. Det är viktigare än allting. Py däremot säger att vi i första hand ska göra en utredning om en fotbollsplan och sedan gå vidare med frågan om vi behöver ha en multiarena eller en liten arena. Men det är tydligen Annika Billströms version som är den rätta, som man förstår det av ärendet.

Sedan säger Annika Billström att vi inte ska diskutera olika klubbars väl och ve. Men det är ändå så att olika klubbar har en viss kultur. Man vill inte spela på alla olika ställen. Jag håller med Annika Billström om att vi självklart ska ha en arena, men vi kan ta det lite *easy* och se till att undersöka olika möjligheter, inte minst Solnaalternativet. Vi behöver inte hasta fram en studie som ska vara klar i mars månad. Det här ska ta den tid som behövs för att vi ska komma fram till ett bra beslut.

Anförande nr 105

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Vadå hasta fram? Det är inte fråga om att hasta fram. Vi har mycket kunskap redan i dag, och den här frågan har väl också dragits i långbänk. Det finns några frågor i Stockholm som verkar vara helt omöjliga att lösa.

Att försöka så split mellan Py och mig är bara lönlöst. Vi är fullständigt överens om möjligheten att få en arena som är flexibel. Eftersom det står multifunktion så handlar det också om storlek. Det är därför det är så oerhört viktigt att utreda både teknik och arkitektur. Men finansieringsfrågorna är icke att förglömma, både när det gäller investeringarna och, framför allt, driften.

Anförande nr 106

Å s a R o m s o n (mp): Den här diskussionen blir bara mer och mer intressant! Jag är ganska glad över att inte behöva sitta i en arbetsgrupp som ska ta fram något genomförandeförslag. Direktiven är ju något spretiga, om man säger så, för vad det egentligen är som man ska ta fram för någonting. Men det kanske å andra sidan var meningen.

Socialdemokraterna vill fortfarande ha en stor evenemangsarena, men de kan just nu acceptera att den inte är större än vad som ryms på Söderstadion. M och fp vill ha två fotbollsarenor, men det är tydligen okej att man även tittar på att vidareutveckla Söderstadionalternativet till att rymma inte bara 25 000, utan 50 000. Frågan är om den ska ligga på samma plats i så fall. Kd vill fortfarande ha en arena i Kista. Det är verkligen en goding att sitta i den arbetsgrupp som ska få fart på det här genomförandebeslutet!

En liten fråga gäller dock fotbollsarenan och Söderstadion. Om det nu är en fotbollsarena, varför går då uppdraget att utse arbetsgruppen till Stadshus AB? Om det handlar om fotboll så borde väl ändå idrottsnämnden fortsätta att hålla i frågan. Det är trots allt det som bland andra Mats G Nilsson pratar om; det är där som kännedomen om idrottslivet i Stockholm ändå finns. En fråga gäller alltså hur man får upp det där.

Det kanske ändå inte var meningen att man skulle få fram ett genomförandebeslut till mars. Meningen här verkar ju vara att alla partierna vill fortsätta att säga samma sak i valrörelsen. De vill visa handlingskraft och att någonting är på gång. Men man är ändå ganska säker på att ingenting händer. Alla som, som vi, vill ha en multifunktionsarena till Stockholm vet att det blir *en* arena, och då blir det Råsunda som kommer först. Det ligger också i Stockholm, finansborgarrådet Billström! Solna tillhör ändå Stockholm, om vi pratar med alla som finns någonstans utanför den här salen.

Anförande nr 107

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag är helt häpen över finansborgarrådets oförskämdheter mot en part som inte ens finns i salen och kan försvara sig. Det samlade Fotbolls-Sverige säger: Vi tänker bygga en multifunktionsarena som kommer att se ut ungefär som den som Stockholm stad har planerat. Det blir helt utskåpat av finansborgarrådet i Stockholm. Jag tycker att det är minst sagt förvånande.

Fotbolls-Sverige vill bygga sin arena ett stenkast härifrån. Jag tycker att det är jättebra om andra intressenter tar kostnaderna för någonting som gynnar också Stockholms stad. Det gynnar naturligtvis Solna, men det gynnar ju också alla andra

kommuner i regionen precis som en multifunktionsarena i Stockholm skulle göra. Men nu råkar det vara så att man säger sig ha en finansiering som inte enbart bygger på skattemedel. Det var ju det som var den stora skillnaden i detta.

Som jag har sagt flera gånger så tror jag att alla tycker att detta är en god idé. Men det får inte ske till vilket pris som helst. Det kan inte vara så att två parter med ett par kilometers mellanrum planerar exakt samma sak. Så kan man ju inte ha det i en region!

Att en multifunktionsarena eller nationalarena skulle vara det som näringslivet i Stockholm efterfrågar mest är nästintill löjligt! Vad näringslivet efterfrågar i Stockholm är till exempel en fungerande kollektivtrafik, fler vägar, ett ökat bostadsbyggande, lägre skatter och mindre krångel. Först därefter kanske en nationalarena kommer. Jag känner ganska många företagare, men jag har då aldrig hört en enda ta upp det här som den viktigaste frågan för näringslivet i Stockholm. Det är faktiskt löjligt!

Anförande nr 108

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag undrar vem som är oförsämd, jag. Jag ska berätta för dig, Lotta Edholm och övriga i Folkpartiet, som information att när Fotbollsförbundet planerar att bygga en nationalarena vid Råsunda så innehåller den både idrott och konserter. Hela det konceptet handlar om att man inte har investeringsmedel och att man inte har driftmedel.

EMA Telstar, som har hela Skandinavium som arbetsfält säger tydligt – det har vd Staffan Holm gjort flera gånger – att de aldrig kommer att flytta sina riktigt, riktigt stora konserter från Ullevi och Göteborg om det blir en stor arena i Råsunda. Den enda chansen att vi ska vilja vara med är att regionen bestämmer sig för en stor arena vid Globen, säger han. Det är klockrent och glasklart. Han har sagt det vid flera tillfällen, både till oss som är politiskt förtroendevalda, till näringslivet och till Fotbollsförbundet och medierna.

Jag tycker att det är viktigt att man vågar se sanningen i vitögat. Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi lyssnar på näringslivets olika företrädare, att vi lyssnar på idrotten och att vi lyssnar också på dem som kan riktigt, riktigt stora konserter. Där måste man vikta och väga. Råsunda och fotbollen är inte hemma. Därför är det viktigt att vi fullföljer vårt uppdrag både från näringslivet och stockholmarna och att vi vet att vi har ett konkret förslag att ta ställning till senare i vår. Det är det som är det viktiga.

Du står och påstår att du känner näringslivet bättre än jag. Jag kan gärna bjuda på det. Men på många av de möten som vi har haft under våren med moderata företrädare och med mig som socialdemokrat så har man sagt: Om Stockholm vill bli en evenemangsstad igen så se till att bygga en stor arena!

Anförande nr 109

Borgarrådet E d h o l m (fp): Stockholms stad anklagas ibland för att vara en bufflig kommun, som är oförsämd mot kranskommunerna och som alltid ska bestämma. Ni

vet ju hur det blev med trängselavgifterna nu och vad kranskommunerna tycker om dem. Det är precis det som Annika Billström ägnar sig åt i den här frågan också. Hon betar sig som en buffel. Ingen annan klarar av att göra någonting utom Stockholms stad, tydligen. De andra har ingen finansiering. De har inga kunskaper. Det här kommer inte att funka. Så säger hon.

Men det är Fotbollsförbundet i Sverige som vi talar om! Det är det samlade Fotbolls-Sverige. Jag tycker att de borde få en chans att visa att de kan lyckas. Om de lyckas så kommer det att komma stockholmarna till godo precis på samma sätt som en multifunktionsarena vid Globen skulle göra, och detta utan att det kostar oss mängder av skattekronor.

Anförande nr 110

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är tragiskt att vara så enkelspårig som Folkpartiet är. Man måste jobba med båda alternativen; så är det. Låt oss säga att Fotbollsförbundet lyckas. Då är vi de första att gratulera. Men de är långt ifrån hemma. Det är därför det är viktigt att vi ser det som en samhällsuppgift att bidra. Vi socialdemokrater har aldrig sagt att det är vi, stadens skattebetalare, som ska finansiera en multievenemangsarena. Tvärtom – det vi har sagt och säger i punkten 3 i beslutet är att det krävs både privat och offentlig finansiering för investeringarna och för driften.

Men om det går åt pipan för fotbollen och för förbundet så borde det väl vara smart om också vi är framme vid ett ställningstagande. Då kan vi som är folkvalda ärligt och uppriktigt välja om vi vill satsa på det här eller inte. Vilka privata finansiärer har vi, eller har vi dem inte? Vilka är med och jobbar?

Om det finns företagare, investerare och finansiärer som är beredda till både–och, att både investera och finansiera, så är det smart om vi är framme vid ett ställningstagande. Det är viktigt för regionen, det också. Vi kan inte luta oss tillbaka med armarna i kors som ni gjorde när det gällde infrastrukturen förra mandatperioden. Det går inte! Man måste ständigt jobba med olika alternativ, och det är precis det som vi försöker få göra just nu.

Anförande nr 111

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag måste säga att debatten blir alltmer märklig. Vi som höll på med det här arbetet ett par veckor före jul vet ju att Socialdemokraterna absolut inte ville ha med någon passus om privat finansiering i det här stycket över huvud taget. Det var ju vi och Moderaterna som drev igenom att det skulle vara det. Ni ville inte ha det.

Jag tycker fortfarande att man måste behandla även andra aktörer med lite respekt. Jag tycker att det är det som har fattats i den här historien. Det här med näringslivet är bara fånigt. Vi behöver fler vägar. Ja, men vad har hänt? Ta Norra länken; den har skjutits upp därför att pengarna ska gå till Trollhättan i stället. Det är så Socialdemokraterna hanterar den här regionen. Vi satsar 3,8 miljarder på trängselskatt samtidigt som folk står på perrongerna och inte kommer med pendeltågen. Det är det som

näringslivet tycker sämst om – att kollektivtrafiken och trafiken inte funkar. Det handlar inte om att det råder brist på arenor.

Anförande nr 112

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är fantastiskt! När argumenten tryter går Lotta Edholm in på en fråga som inte rör arenan. Detta är lögn! Tyvärr måste jag uttrycka mig så kraftfullt. Det är osanning. Vi har inte sagt att det inte ska vara privat finansiering. Du får ta och lugna ned dig, Lotta Edholm. Debattnivån sänks så oerhört kraftigt genom att du påstår något sådant.

Detta står i punkt 3. Vi är överens om det här. Vi förstår att en stor multievenemangsarena skulle kosta miljardbelopp. Det är klart att om vi ska klara driften långsiktigt – 10–25 år framåt – så klarar vi inte det med offentliga medel. Det vet alla. Påstå inte sådant som inte är sant! Det är skamligt.

*§ 34 Stockholms stads äldreomsorgsplan år 2006–2010 (utl. 2006:2)**Motion om inrättande av "Äldreomsorgen Direkt" (utl. 2005:225)*

Anförande nr 113

Borgarrådet Olofsson (v): Herr ordförande! Äldreomsorgsplanen för 2006–2010 är en plan som ska ange inriktningen för utvecklingen av äldreomsorgen i Stockholm under de närmaste fem åren. I vår plan finns det ett övergripande mål – att äldre ska ges förutsättningar att leva under goda och trygga omständigheter. Vi kan inte göra alla människor lyckliga, men vi kan skapa förutsättningarna för ett bra liv på äldre dar.

För att se till att vi ska få en måluppfyllelse har vi också sex strategier för detta. Vi har också sett till att vi hela tiden har följt upp detta med de budgetförslag och den budget som föreligger nu inför 2006.

En strategi för måluppfyllelse är att äldreomsorgen ska arbeta förebyggande och delta i samhällsplaneringen. Det handlar om många olika saker. Det handlar bland annat om bra handikappanpassade bostäder och inte minst om att Stockholms stad ska vara världens mest tillgängliga huvudstad 2010. Det finns många delar i detta som också kan gå in i arbetet med att delta i samhällsplaneringen även inom äldreomsorgen.

Framför allt tror jag att det är viktigt när man bygger nytt och förändrar att man ser till att det finns olika former av service i närheten. Det gäller frisör, kassaservice – om den kommer att finnas kvar – affärer, fotvård och så vidare. Det måste också finnas möjligheter till gemenskap och delaktighet. Det måste finnas mötesplatser, eftersom ett av de större problemen för många äldre i vår stad är just ensamheten. Det måste finnas möjligheter att delta och träffa varandra.

Inflytandet för dem som är äldre, över 65 år, när det gäller att delta i de politiska församlingarna är också viktigt. Det blir intressant att se hur det kommer att se ut här i salen efter valet och hur många 65-åringar och äldre som får delta i det politiska arbetet. I andra fall finns det ändå pensionärsråd, där man också kan delta i den kommande samhällsplaneringen.

Punkterna 2 och 4 handlar egentligen om olika utbud av stöd- och hjälpinsatser som ger den äldre förutsättningar i det egna boendet, men fyran gäller också de anhöriga och de närstående. Det innebär att hemtjänsten behöver utvecklas över planperioden så att de som önskar ska kunna bo kvar hemma. Det innebär också att hemtjänsten är indelad i olika team och arbetar med olika grupper av pensionärer som personer med demens, missbruk, rörelsehinder eller annat.

En hög kompetens krävs hos de anställda. Vi har avsatt mycket pengar under mandatperioden för utbildning och olika projekt när det gäller satsningar inom äldreomsorgen. Vi vet också – vi är fullkomligt medvetna om det – att det även måste fortsätta för en ökad kompetens och för att kunna möta de skiftande vårdbehov som finns i vårt föränderliga samhälle. I dagsläget har vi även utnyttjat Kompetens-

stegen, och vi kommer naturligtvis att fortsätta att utnyttja den för ett samarbete mellan olika delar i staden men också för att arbeta med anhöriga.

En viktig nyhet i planen är genusperspektivet, som inte har funnits med förut. Forskning har visat att män och kvinnor får olika mycket hjälp vid samma behov. Kvinnor som vårdar sin make ska i fortsättningen få lika mycket hjälp som en man som vårdar sin maka. Det finns också andra behov för att öka jämställdheten inom äldreomsorgen.

Det behövs också en rad olika boenden för att tillfredsställa olika behov. Det gäller boenden för personer med demens, boenden för döva, boenden för människor med psykiska funktionshinder och boenden eller avdelningar för olika etniska grupper. Vi har också sagt att vid år 2008 års utgång ska ingen behöva bo i dubbelrum som inte själv vill det. Vid mandatperiodens start delade ungefär 1 700 personer rum i Stockholms stads boenden. I oktober 2005 bodde endast 261 personer i dubbelrum. I och med det har vi gjort kraftiga ansträngningar och satsningar under mandatperioden, och det kommer också att fortsätta under den här tiden.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut samt till kommunstyrelsens förslag till beslut för motionen om inrättande av Äldreomsorg Direkt.

Anförande nr 114

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Under hösten fick jag ett telefonsamtal från en förtvivlad anhörig som berättade om sin 84-åriga mor som två till tre gånger i veckan genomgick dialys och sedan var utslagen under resten av de dagarna. Hon bodde i ett hus med många trappsteg upp till hissen, och hon hade begärt att få komma till ett speciellt boende som staden har ett avtal med. Hon ville gärna komma till ett boende där hon kunde få umgås med folk som hon kunde ha ett utbyte av. Hon var fortfarande väldigt klar i huvudet, men hon hade stora svårigheter med att ta sig upp till sin bostad.

Svaret hon fick från biståndsbedömarens var: Nej, det boendet använder vi oss inte av i vår stadsdel eftersom vi har tomma platser på vårt eget boende. Efter många om och men och ett antal sjukhusvistelser fick den här damen i alla fall komma in på det boendet. Jag är glad att hon fick avsluta sitt liv och leva sina sista månader på det här hemmet. Hon levde upp så otroligt.

Men hennes anhöriga sade: Varför kan de som bor på Kungsholmen få komma till det här hemmet, men inte vår mamma? Vad är det för likställighet över staden? Och varför bestämmer biståndsbedömarens vart min mamma ska komma någonstans? Jag förstår dotterns undran. Varför ska andra bestämma över min mamma?

I den nationella handlingsplanen står det att de gamla ska ha inflytande över sin vardag. I det här förslaget står det: När det gäller den enskildes livssituation ska inflytande och delaktighet garanteras i alla beslut och insatser som rör denne. Men när man läser detta ser man att den enskilde och dennes behov inte sätts i centrum. Det är de facto politiker som kommer att bestämma och sätta ramarna.

Man tar för givet att de äldre ska bo kvar i den egna bostaden, och man säger att när det gäller valmöjligheter ska man tillskapa ytterligare seniorbostäder med hyresrätt för att öka den enskildes valmöjligheter för boendet. Men sedan säger man också så här: Den enskilde ska så långt det är möjligt kunna påverka val av särskilt boende.

Det är inte en skrivning som säger att man sätter den enskilde äldre människan i centrum. Det är ramverket som ska styra. Man säger också att man ska se alla våra boenden som en gemensam resurs för staden och på det sättet öka valfriheten för de äldre. Vi har väldigt olika syn på vad valfrihet är. Vi tycker att det är konstigt att en äldre person har rätt att välja hemtjänst men inte rätt att välja sitt boende.

Jag yrkar därmed bifall till vårt förslag.

Anförande nr 115

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Margareta Björk! Jag vidhåller att vi sätter den äldre i centrum. Man kan alltid hitta ett exempel på en viss person. Men jag tycker att det intressanta är vad som hade hänt om denna person hade använt sig av det budgetförslag som till exempel Moderaterna har. Då undrar jag var han eller hon hade hamnat. Det gäller inte minst därför att personen kan ha noll koll på vad ni har skrivit i äldreomsorgsplanen. Ni har ingen korrespondens mellan er äldreomsorgsplan och ert budgetförslag.

Det är ganska intressant att se hur ni med en centraliserad och central biståndsbedömning ska göra detta. Det vill ni ju ha. Ni vill också bedöma personen. Och kom inte och säg att ni ska ha en peng! Jag vet att med det pengsystem som finns i Nacka är det ungefär en tredjedel som får sitt förstahandsval. Det är nämligen någon annan som bestämmer att de får någon annan plats någon annanstans. Någonstans är det alltid någon som bestämmer regelverket, och det vill även Margareta Björk göra.

Anförande nr 116

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande! Jag tycker att det är magstarkt av borgarrådet att gå upp och fråga hur vi ska klara av det här inom budgeten eftersom vi har lagt mer pengar i budgeten än vad ni har gjort. Sedan skriver ni i förslaget att det ska bli en väl utbyggd hemtjänst. Men var finns de resurserna? Vi vet i dag – det finns till och med i era egna skrivningar i remissvaren – att det är en hård och svår bedömning om man ska kunna få ett boende i dag.

Ni har inte angivit mer pengar för att få en väl utbyggd hemtjänst, men ni kräver att de äldre ska bo hemma mer. I texten skriver ni att i och med att allt fler äldre bor kvar i den egna bostaden ökar behovet av mötesplatser. Man varför har ni inte angivit mer pengar? Hur ska ni kunna fixa en väl utbyggd hemtjänst utan mer resurser?

Anförande nr 117

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag skulle vilja börja med att ta upp min motion innan jag går in på äldreomsorgsplanen. Jag har skrivit en motion där jag föreslår inrättande av Äldreomsorg Direkt. Det handlar om att det för många fortfarande är svårt att veta vad kommunen erbjuder och hur man ska nå olika personer inom

äldreomsorgen. Men det handlar också om kopplingen till landstinget. Många äldre vet inte var skiljelinjen går mellan kommunens ansvar och landstingets ansvar. Därför skulle Äldreomsorg Direkt kunna handha frågor både vad gäller kommun och landsting.

Det skulle vara enkelt, som sjukvårdsupplysningen. Det skulle vara ett telefonnummer att ringa till. Visst har vi mycket information via vår hemsida och så vidare, men alla äldre har inte datorer och de är inte heller uppdaterade på det sättet att de använder datorer.

I svaret hänvisas till vår äldreombudsman. Vi har ju nu en ny person där. Äldreombudsmannen har gjort ett jättebra jobb och får ta emot många samtal från äldre. Men där handlar det mycket om klagomål och om att ta reda på enskilda ärenden. Det skulle inte Äldreomsorg Direkt göra. Det skulle vara ett sätt att få hjälp i den djungel av olika möjligheter som ändå finns inom äldreomsorgen att komma till rätt instans.

Jag yrkar bifall till min motion.

Sju av tio personer i arbetsför ålder i Sverige litar inte på att de får den hjälp som de behöver som äldre. Sju av tio – det är många, det! Regeringen har sagt att man ska satsa 10 miljarder på äldreomsorgen under 10 år samtidigt som man satsar 3,8 miljarder under sju månader på trängselskatten. 3,8 miljarder är 18 miljoner per dag. Det satsar man på ett försök med trängselskatt i Stockholm. Sedan slår man sig för bröstet och pratar om 10 miljarder till äldreomsorgen på 10 år.

En äldreomsorgsplan är viktig. Den ska naturligtvis ange tonen för en bra äldreomsorg, och den ska ge riktlinjer för hur äldreomsorgen ska bedrivas. En viktig fråga för de äldre är tryggheten. Du kan fråga vem du vill. Trygghetsfrågorna kommer väldigt högt. Det handlar om trygghet att veta att man får den vård och den hjälp som man behöver när man efterfrågar den oavsett om man väljer att bo kvar hemma eller om man väljer att få komma till ett äldreboende. Då ska man också ha möjlighet att få välja. Valfrihet nämns inte i den äldreomsorgsplan som vi i dag ska ta ställning till.

Vi vill införa en äldrepeng som gör just valfriheten möjlig också när det gäller boendet. Det kundval som vi införde under förra mandatperioden och som har fallit så väl ut bland de äldre visar att de äldre både kan och vill vara med om att ta ansvar för det som ska utföras i deras närhet.

När det gäller kvaliteten för äldreomsorgen i Stockholms stad måste den mätas utifrån gemensamma riktlinjer för staden. Det räcker inte att de olika stadsdelsnämnderna har egna kvalitetsundersökningar. Därför är det positivt att staden nu bland annat har uppmärksammat Mediehems kvalitetssystem, som används bland annat i Skarpnäck. Det tittar man också på för att kanske vidareutveckla i staden.

Fortfarande är det tyvärr så att många efterfrågar ett bättre bemötande. Det har både länsstyrelsens äldreomsorgsinspektörer och våra egna lyft fram. De äldre känner inte att de blir bemötta på ett värdigt sätt. Elsa, 84 år, som brukar skicka vykort då och då till mig, ska inte behöva få höra detta när hon ringer och frågar om hon kan få servicehusboende: Bara för att du har fyllt 80 ska du inte tro att du får plats på ett

servicehus! Hon skriver på vykort till mig om sina darriga ben, om ensamheten på dagarna och om ångesten på nätterna. Då ska man bli bemött på ett värdigare sätt.

Det är därför vi kristdemokrater lyfter fram värdighetsgarantin. Vi vill ha en värdighetsgaranti i staden som fastställer vad de äldre kan förvänta sig av äldreomsorgen på ett konkret och mätbart sätt. Det kan handla om utevistelse och att inte bara komma utanför det egna rummet i äldreboendet utan att verkligen få komma ut. Det kan handla om maten och om kulturaktiviteter, men också om att ingen ska behöva dö i ensamhet.

All äldreomsorg måste utgå från den enskilda individen. Det handlar om mormor eller farfar, om pappa eller mamma. På sikt handlar det naturligtvis om oss själva. Trygghet och livskvalitet ska vara prioriterat inom äldreomsorgen. Vi vill att Stockholm ska vara en mönsterkommun i det fallet.

Bifall till Kristdemokraternas, Folkpartiets och Moderaternas reservation!

Anförande nr 118

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Eftersom vi är ganska ambitiösa har vi naturligtvis tagit reda på om det finns något som är i enlighet med Äldreomsorg Direkt, som Ewa Samuelsson har tagit upp. Jag hänvisar då till erfarenhet från Köpenhamn, där det snarast blev som en klagomur. Det är ju också det som Ewa Samuelsson säger att det handlar om när man ringer äldreombudsmannen.

Jag tycker att det är tråkigt och trist att du inte nämnde det, så för den som inte har läst det här kan jag säga att Stockholms stads enda handikappjour, Trygghetsjouren, i mångt och mycket får just den roll som Äldreomsorg Direkt handlar om. Där kan man hänvisa, där har man kunskapen och där finns man tillgänglig dygnet runt. Det är väldigt bra när någon känner sig orolig eller när man vill veta vart man kan vända sig. Dessutom kan man få akut stöd och hjälp.

Jag vidhåller mitt förslag till beslut om att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 119

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jo, Margareta, jag vet mycket väl vad Trygghetsjouren gör. Men jag anser fortfarande att det som Trygghetsjouren har som uppdrag inte är det som jag menar med Äldreomsorg Direkt. Det ska helt enkelt handla om att hjälpa människor att komma till rätt instans. Trygghetsjouren ska vara en stödinsats och en hjälp när man behöver trygghet för de äldre. Det här andra, Äldreomsorg Direkt, ska mer vara en hjälp innan man är i behov av den hjälpen.

Anförande nr 120

M o n i k a L i n d h (s): Jag ska kommentera något av det som Ewa Samuelsson tog upp när det gäller äldreomsorgsplanen. Hon tog upp två saker som var viktiga. Det ena är tryggheten och det som hon tog upp om en värdighetsgaranti. I den äldreomsorgsplan som vi diskuterar i kväll och där Ewa Samuelsson står bakom

reservationen tillsammans med de andra nämns absolut ingenting om någon värdighetsgaranti. Det har man väl antagligen övergett.

Hon pratar också om valfriheten och att få komma till ett särskilt äldreboende. Jag kan bara konstatera att oppositionen skriver så här i sin reservation: Endast äldre vars behov av vård endast kan tryggas i äldreboende ska få flytta till ett sådant boende. Det är en ganska skarp skrivning om en tydlig biståndsbedömning, så det har inte alls att göra med kd:s önskemål om en 85-plussares möjlighet att få komma till ett servicehus.

Jag antar att det finns två olika bud från Kristdemokraterna.

Anförande nr 121

Ewa Samuelsson (kd): Värdighetsgaranti är ett begrepp som jag själv gärna använder. I vårt förslag till beslut står det trygghets- och kvalitetsgaranti, som kan innefattas i begreppet värdighetsgaranti.

Anförande nr 122

Ann-Katrin Åslund (fp): Ordförande, fullmäktige! 5/12, städade hos Johan. 8/12, Johan hade gymnastik. 20/12, städade hos Johan. Johan bor i ett äldreboende i Stockholm. Det här kan man läsa i den bok som finns i lägenheten. Social dokumentation, kallas det. Det händer inte mycket i Johans tillvaro. Ändå är han en av dem som har haft tur. Han har efter många om och men och en hård kamp fått plats på ett av stadens äldreboenden. Trots att han är nästan helt blind och har mycket svårt med minnet, rörelseförmågan och initiativförmågan så tyckte stadsdelen att han gott kunde bo kvar hemma i sin lägenhet med hemtjänst ett par gånger om dagen.

Så ser det ut i Stockholms äldreomsorg i dag. Rätten att få bo kvar hemma har på många ställen förvandlats till ett tvång. Hemmet har förvandlats till ett fängelse. De små glädjeämnena i vardagen blir ännu viktigare på äldre dar. Det handlar om maten och samvaron vid måltiderna. Doften av nybakade bullar kan vara viktig för trivselen och hemkänslan. Det handlar om möjligheten att låna och läsa böcker, att gå ut på promenad och att få behålla sitt husdjur. I dag räcker inte pengarna. Också den som är gammal, har krämpor och kanske inte orkar så mycket vill göra annat än att sova, vänta och titta på tv.

Alla människor, oavsett ålder, är olika. Vi har olika önskemål om vad vi vill med livet. Att se och lyssna på varje individ borde vara grundbulten i stadens äldreomsorgsplan. En av de viktigaste sakerna är att själv eller tillsammans med anhöriga få välja var man vill bo. Hemtjänstpengen måste få en efterföljare – en peng i boendet.

För att det ska finnas en riktig valfrihet måste man kunna välja mellan annat än kommunal verksamhet och kommunal verksamhet. De verksamheter som drivs av privata anordnare behövs för mångfalden. Men de har tydligen inte varit tillräckligt viktiga att nämna i äldreomsorgsplanen.

Omvandlingen av servicehus till seniorboenden har i många stadsdelar skett alltför snabbt och utan eftertanke. Hur tänker nu majoriteten för framtiden? Ska alla servicehus avvecklas? Flera stadsdelar pekar på att det måste finnas en koppling i planen till de pengar som anslås. Så ser det inte ut i dag i Socialdemokraternas Stockholm.

Jag yrkar bifall till reservationen, och jag vill fråga Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet: Varför har ni satt Stockholms äldre invånare på undantag den här mandatperioden?

Anförande nr 123

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det finns mycket att kommentera utifrån Ann-Katrin Åslunds inlägg. Jag tänker inte göra det, för hon brukar alltid spela över målet. Jag tänker ändå poängtera att den kommunala äldreomsorgsplanen självfallet tar upp det kommunala ansvarsområdet och de förutsättningar och möjligheter som vi vill ta upp för att kunna verkställa det övergripande mål som vi har.

Jag tycker egentligen att det vore klädsamt om Ann-Katrin Åslund kunde tala om de 16 mål som ni har. Ta till exempel det tionde målet! Var någonstans kan ni se i er plan att ni försöker verkställa det? Ni måste ju ändå visa vägen för hur ni vill gå framåt. Det ni står och säger nu innebär kritik mot vår äldreomsorgsplan. Det är bra och rätt; ni ska naturligtvis kritisera den. Men det vore intressant att höra hur ni ska verkställa era 16 mål.

Anförande nr 124

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du vet mycket väl att det genomfördes många saker under den förra mandatperioden. Det satsades på äldreomsorgen under förra mandatperioden, och vi genomförde en mycket stor del av det som vi hade sagt – huvudsakligen allting. Vi kommer att kunna genomföra det som vi har sagt tillsammans med de andra oppositionspartierna; det är jag fullständigt övertygad om. Vi har visat det förut, och vi kommer att göra det igen.

Anförande nr 125

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! I kväll ska vi fatta beslut om en ny äldreomsorgsplan för åren fram till 2010. Vi ska inte beskriva vad vi gjorde 1998–2002.

Målet för äldreomsorgen anges i en enda mening. Den är enkelt formulerad och just genom sin enkelhet mycket kraftfull: Äldre i Stockholms stad ska ges förutsättningar att leva under goda och trygga levnadsförhållanden. Tydligare kan inte uppdraget formuleras och uttryckas.

Sedan har borgarrådet beskrivit de sex strategierna, nästan lika enkelt uttryckta. Det finns ett mål och sex strategier, men inom dessa strategier samlas alla de insatser och all den planering och utveckling som formar en väl fungerande äldreomsorg. Det finns särskild uppmärksamhet på viktiga delar i det förebyggande arbetet, stöd- och hjälpinsatserna i det egna boendet, innehållet i vården, äldres inflytande och

delaktighet, kompetens och metodfrågorna, forskning och utveckling, samverkan med landstinget och det frivilliga arbetet. Listan kan göras lång.

Utifrån den äldreomsorgsplan som nu antas ska också riktlinjerna för biståndsbedömning revideras. Även äldreboendeplanerna ska revideras. Vårt förslag till äldreomsorgsplan är så formulerat att det mycket väl möter upp kommande nationella äldreomsorgsplan och kommande ny lagstiftning på området. Stadens äldreomsorgsplan utgör därmed en grund för ett ständigt pågående reformarbete i en mycket snabbt föränderlig verksamhet. Den måste präglas av tydlighet, enkelhet och trygghet i utförandet både strukturellt och lokalt. Den är direkt styrande för hur stödet och omsorgen ska organiseras i vardagen här och nu. Men den är också styrande för hur omsorg och service kan utvecklas framgent i staden.

Jag vill också här verkligen tacka stadens tjänstemän, som har arbetat med planen och lyckats med att formulera den. Det gäller ju en så mångfasetterad verksamhet i ett så komplicerat organisatoriskt pussel. Här har det verkligen blivit enkelt, tydligt och framåtblickande. Detsamma gäller naturligtvis alla de remissinstanser, bolag och nämnder som har kommit med mycket konkreta och spännande synpunkter som vi har all anledning att fortsätta reformarbetet kring.

Därmed, kamrater, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 126

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Monika Lindh! Du sade att man inte skulle titta bakåt och att det är framtiden som äldreomsorgsplanen handlar om. Men det är viktigt att titta bakåt för trovärdigheten. Det var därför jag tog upp det. Det är kanske för trovärdighetens skull som du inte har velat svara på den fråga som jag ställde i mitt inlägg: Varför har ni under den här perioden satt stadens äldre på undantag? Svara på det!

Anförande nr 127

M o n i k a L i n d h (s): Ann-Katrin Åslund! Det är viktigt att veta vad man har gjort för att kunna göra saker och ting bättre. En plan är alltid framåtblickande. Det kan man tyvärr inte säga när man läser er reservation. Där ägnas rätt mycket tid åt att resonera om vad man gjorde 1998–2002. Men verkligheten ser annorlunda ut. Just äldreomsorgen och äldrepolitiken är ju ett föränderligt arbetsfält. Det går väldigt snabbt både med utveckling, forskning och demografi.

Det är mycket som inte sägs i er plan. Bland annat sägs det ingenting om att ni inte är överens. Ni är inte överens om finansieringen av omsorgen. Ni är inte överens om vilken nivå i staden som ska ansvara för vad. Ni är inte heller överens om graden av privatisering av omsorgen. Det är rätt fundamentala brister för en plan som ska inge trygghet och kompetens.

Anförande nr 128

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Monika Lindh! Jag tror att vi lever i olika verkligheter. Jag vill bara få några konkretiseringar från Socialdemokraternas sida. Du har

ju själv i Skarpnäcks stadsdelsnämnds remissvar ställt dig bakom det här med att det finns allt större svårigheter med kommunens resurser för att möta de sociala behov som finns hos personer med stora omsorgs- och vårdnadsbehov. Min fråga är: Var tänker du ta pengarna ifrån?

Min andra fråga gäller detta att du själv tycker att det här nya ordet vård- och omsorgsboende är institutionsliknande, enligt Skarpnäcks förvaltnings remissförslag som du har ställt dig bakom. Ändå tycker du att det är bra att man ändrar det till vård- och omsorgsboende. Vi tycker att man ska ha kvar särskilda boendeformer.

Min tredje och kanske viktigaste fråga är: Kan du förklara för mig varför ni socialdemokrater tycker att det är okej att äldre människor kan välja hemtjänst och ledsagning men inte boendeformer?

Anförande nr 129

M o n i k a L i n d h (s): När det gäller det remissvar som Skarpnäcks stadsdelsnämnd har ställt sig bakom är det bara att läsa. Det är klart att vi har haft synpunkter på flera olika delar. Det är viktigt att ha det som stadsdelsnämnd och att vara aktiv i den diskussionen.

Skarpnäck är självfallet bara en av 18 stadsdelar, och jag vet inte hur många remissinstanser vi har haft i det här ärendet. Jag tror att det kanske är mellan 40 och 50 stycken. Det har varit en spännande remissomgång, dessutom.

Du säger att vi inte lever i samma verklighet. Nej, men *en* verklighet har jag i alla fall lärt mig, och den tror jag att vi delar synen på. Det är kunskapen om att Moderaterna vill lägga ned stadsdelsnämnderna. Det har jag förstått. Jag tror att vi delar verklighetsuppfattning där. Men i äldreomsorgsplanen ger ni flera uppdrag till stadsdelsnämnderna. Ni säger att stadsdelsnämnderna ska göra det ena och det andra. Det är klart att både jag och många med mig, och många äldre, då undrar: Vad vill Moderaterna egentligen? Ska de lägga ned stadsdelsnämnderna? Eller var ska äldreomsorgen utföras? Här är ni inte överens. Kristdemokraterna vill inte lägga ned stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 130

E w a S a m u e l s s o n (kd): Man ska inte titta bakåt och man ska inte titta framåt. Jag vet inte riktigt hur man ska titta enligt dig, Monika Lindh. Men om man tittar bakåt finns det massor av äldre människor i dag som har trott på de partier som de har röstat på och som har lovat att det ska finnas servicehus när de behöver det. De finns inte längre kvar. Man drar bort mattan under fötterna på dessa människor. I stället erbjuds de andra boendeformer.

Du säger att vi inte är överens. Ja, du kan ju läsa vad Socialdemokraternas vice gruppleddare uttrycker i remissvaret från Hässelby-Vällingby. Han säger att en utvidgning av rätten till servicehusboende ska skapas och att det måste finnas möjlighet för de äldre som har fått ett bostadsbeslut att i staden som helhet välja det boende de önskar.

Men i Skarpnäck, där du är ordförande, är det inskrivet i verksamhetsplanen att man inte ska beviljas äldreboende i en annan stadsdel om det finns plats i den egna stadsdelen. Hur vill ni ha det?

Anförande nr 131

M o n i k a L i n d h (s): Ewa Samuelsson, det är lite obegripligt hur Kristdemokraterna ställer sig när det gäller äldreomsorgsplanen. I budgetreservationerna har ni fört fram rätten för människor som är 85-plus att få bo på servicehus utan biståndsbedömning. Men här är ni väldigt tydliga med att det enbart är äldre vilkas behov av vård endast kan tryggas i ett äldreboende som ska få bo på servicehus.

Ni skriver också väldigt tydligt om kvarboendet i er äldreomsorgsplan. Det finns en rad ställen där ni svävar på målet. Ibland talar du om trygghets- och värdighetsgaranti. Men här kallar du det för en trygghets- och kvalitetsgaranti, men vad trygghetsgarantin innebär skriver ni ingenting alls om. Det står bara med i rubriken. Boendegarantin diskuterar ni över huvud taget inte.

Anförande nr 132

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande! Äldre människor är inte en homogen grupp. Därför är det viktigt att stadens omsorg är öppen och flexibel nog för de äldres skiftande behov. Mångfald är lika viktigt inom äldreomsorgen som inom samhället i övrigt. En av målsättningarna i planen är att det ska finnas vård- och omsorgsboenden med speciella inriktningar som kan tillgodose äldres skiftande behov.

Utöver olika inriktningar beroende på sjukdom – demenssjukdomar, somatiska sjukdomar och psykiska funktionshinder – betyder det även att det ska finnas vård- och omsorgsboende med särskild inriktning för äldre med till exempel annan etnisk bakgrund.

Det är också viktigt att de äldre finns med när samhället planeras. Det är då viktigt att samhällsplaneringen hänger med i de förändrade behov och krav som de äldre har.

Utvecklingen bland de äldre går fortare än vad många tror, både personligt och generationsmässigt. Det är viktigt att samhällsplanerarna är medvetna om detta när man planerar nya bostadsområden. När det gäller till exempel tillgänglighet, service, kommunikationer och bostäder ska de äldres synpunkter finnas med. Nya bostäder måste också planeras med hänsyn till personligt förändrade behov och vårdbehov. Viktiga delar i detta är att anpassa hemmen till förändrade behov så att de äldre lättare kan bo kvar hemma, om de vill göra det.

För att höja livskvaliteten är bra mat och därtill trivsam matsamvaro betydelsefullt. Vidare är det också viktigt med möjligheter till utevistelser och personlig omvårdnad. Även möjligheter till gemenskap, delaktighet och inflytande skapar större förutsättningar för högre livskvalitet för de äldre.

En annan viktig resurs i äldreomsorgen är de anhöriga. Att öka satsningarna på dem som i dag står för en stor del av omsorgen om sina nära äldre måste förbättras. Det är viktigt att se att de behöver stöd. Här tror jag att satsningarna på anhörigombud kommer att underlätta för de anhöriga att få den hjälp och det stöd som de behöver för att ytterligare öka de äldres välbefinnande.

En annan mycket viktig resurs inom äldreomsorgen är personalen. De satsningar som nu görs för personalen som arbetar inom äldreomsorgen är av avgörande betydelse för att de äldre ska få bästa möjliga omsorg. Bra utbildad personal och sex timmars arbetsdag är självklara förutsättningar för att höja kvaliteten på omsorgen för de äldre. Kortare arbetstid och fler anställda gör att personalen orkar mer, snabbare återhämtar sig mellan arbetspassen och håller sig friskare. Därmed ökar produktiviteten, det vill säga vi får höjd kvalitet inom äldreomsorgen. Att ge fler som arbetar inom äldreomsorgen möjlighet till kortare arbetstid kommer vi från Miljöpartiet de gröna fortsätta att driva så att alla som arbetar inom äldreomsorgen i Stockholms stad får sex timmars arbetsdag.

Därmed, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om en ny äldreomsorgsplan för Stockholms stad.

Anförande nr 133

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Christopher Ödmann, jag tycker att det är bra att du talar så väl om att det måste finnas en mångfald i boendet. Du beskrev också vilka olika svårigheter som man kan ha och att det är viktigt att det finns boende som är anpassat till dem. Men jag skulle vilja fråga: Är du lika positivt inställd till att det ska finnas olika utförare? Det är också en viktig del i mångfalden, faktiskt en av grundbultarna. Hur ställer ni i Miljöpartiet er till det?

Sedan vill jag upprepa min fråga som jag inte fick svar på från Monika Lindh, men jag kan kanske få svar från dig. Hur kommer det sig att ni har varit med om att sätta stadens äldre på undantag under den här mandatperioden?

Anförande nr 134

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Det är klart att vi från Miljöpartiet är positiva till att ha olika utförare av äldreomsorg. Vi hade hoppats att det skulle ha gått att ta fram ett rödgrönt förslag när det gäller konkurrensutsättning för Stockholms stad. Men det finns i dag inte några förbud för stadsdelsnämnderna att se på vilket sätt som man vill ta in anbud från olika typer av omsorgsutförare.

Om du tittar på våra äldreomsorgsförslag i dag och på vår budget måste ni väl också inse att vi från den här majoriteten inte har satt de äldre på undantag.

Anförande nr 135

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Christopher Ödmann, under budgetdebatten för ett par månader sedan sade företrädare från ditt parti att det var självklart att de äldre skulle få välja boende. Nu står det i planen att den enskilde så långt det är möjligt ska

kunna påverka val av särskilt boende. Jag skulle gärna vilja att man från Miljöpartiet förklarade vad detta med ”så långt det är möjligt” innebär.

Anförande nr 136

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag tror att det i första hand behövs en bättre kommunikation mellan biståndsbedömare och de äldre, och här är de anhöriga viktiga. Också anhörigombuden är också viktiga för att man på ett bra sätt ska kunna se vad den äldre vill ha. Jag tycker att man självklart så långt det är möjligt ska tillgodose de äldres behov.

Anförande nr 137

E w a S a m u e l s s o n (kd): Först ett förtydligande till Monika Lindh: Vad vi har sagt är att det ska vara en generösare bedömning för dem som är över 85 år.

Christopher Ödmann, du säger att det inte finns något förbud mot att andra entreprenörer ska kunna ha hand om äldreomsorg. Men det stod ju i ert gemensamma manifest att ni så långt som det var möjligt skulle återta verksamheter som låg ute på entreprenad. Det var verkligen en huvuduppgift för er.

Sedan har flera av dina partikamrater – bland annat representanten i äldreberedningen – gjort ett särskilt uttalande när det gäller äldreomsorgsplanen. Man vill lyfta fram möjligheten att välja form av äldreboende och var man önskar bo. De äldre ska inte bara vara hänvisade till den egna stadsdelen eller närområdet. Någon annan skriver att det ska finnas möjlighet till eget val när det gäller att byta kommun, flytta inom landet dit där barn eller barnbarn bor.

Hur ser du på möjligheten för äldre att verkligen få välja boende?

Anförande nr 138

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Den rödgröna majoriteten har ju utvärderat den konkurrensutsättning som genomfördes under den förra mandatperioden. Syftet med detta är naturligtvis att man ska se på vilket sätt man kan ta fram ett nytt förslag som vi tycker är bättre än det förslag som ni lade fram under förra mandatperioden. Det här med att återta handlar alltså om att utvärdera och komma med ett bättre förslag.

Sedan har vi beslutat om att ta fram nya riktlinjer för biståndsbedömning. Ett sådant förslag kommer förmodligen att överlämnas till kommunfullmäktige för beslut. Då får vi se om vi inte ytterligare kan förbättra möjligheten för människor att välja var de vill bo.

Anförande nr 139

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, ledamöter! Stockholms stads äldreomsorgsplan är en mycket ledsam läsning som inte innehåller några ambitioner. Ni tycks inte vilja se att människor är olika och att vi har olika behov. Äldre människor är inte något samlingsbegrepp. Jag saknar era visioner för framtidens äldreomsorg.

Planen andas ingenting konkret, utan den innehåller enbart lösryckta meningar och ingen förändring. Jag skulle vilja ställa frågan om det är så att ni är ointresserade av de äldres omsorg och omvårdnad.

Jag kan inte utläsa någonting om hur ni vill att äldreomsorgen ska skötas, och jag är besviken. Det enda ni säger är: Staden ska ha en bra omsorg och vård. Den ska bygga på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde oavsett var i staden man bor.

Vi som på olika sätt arbetar med äldre människor i stadsdelsnämnderna känner väl till att så inte är fallet. Det är pengarna och ekonomin som styr. Vad menar ni när ni säger att äldre ska ges förutsättningar att leva under goda och trygga levnadsförhållanden?

Särskilda boendeformer finns inte i dag. Ålderdomshem, servicehus och gruppboenden saknas. Biståndshandläggarna har krav på sig att fixa så billigt boende som möjligt, och helst ska det bekostas av någon annan än Stockholms stad.

Restriktiv biståndsbedömning är mer regel än undantag på grund av den strama budget som stadsdelsnämnderna har. Ändå skriver majoriteten några få rader om särskilda boendeformer, och man undrar vilken värld ni lever i. Det finns inga alternativ.

I min värld förekommer det att biståndshandläggarna kräver att läkarna ska sätta demensdiagnos på människor enbart för att någon annan ska ta hand om betalningen för den personen. Man har orimliga krav på sig och det förekommer mycket hårda ord mellan biståndshandläggare, primärvården och slutenvården, och det är inte rimligt. Det kan inte vara meningen att läkare ska tvingas att sätta olika diagnoser på människor efter direktiv från biståndshandläggarna, enbart på grund av stadsdelsnämndens ekonomi.

I pensionärsrådets protokoll från Farsta kan man ta del av frågeställningen om det kommer att bli ännu mer restriktiva biståndsbedömningar. Ansvarig tjänsteman svarade då: Alla verksamheter måste bli mer återhållsamma. Vad menar man med det?

Det finns kritiska synpunkter på äldreomsorgsinspektörerna och deras årsrapportering, men ingen bryr sig. Varför har ni inte gjort någonting under den här perioden när ni nu säger att ni har visioner inför framtiden? Varför är ni emot valfrihet och att äldre människor får möjlighet att påverka sin situation? Människor har olika omsorgsbehov och behov av att det finns olika former av boende. Seniorboende kan inte ersätta servicehus eller sjukhemsboende. Hur kan ni påstå att det finns tillgång till olika boendeformer?

Många människor lider och bor hemma i misär på grund av er politik och till följd av att det inte finns några platser. De håller sig vid liv tack vare en rådig hemtjänstpersonal. Är det en värdig omsorg? Nej.

Jag yrkar bifall till det borgerliga förslaget som andas framtid och utveckling samt möjligheter och rättigheter för de äldre som har omvårdnadsbehov.

Anförande nr 140

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Det kan hända att vi inte ser riktigt på samma sätt på hur äldreomsorgen fungerar i Stockholm i dag. Däremot är det viktigt att lyfta fram problem som man ser och som man vill komma till rätta med. Men jag vill hänvisa till äldreomsorgsplanen som är tänkt för att förbättra äldreomsorgen i Stockholms stad. Jag och vårt parti tycker att den är ett väldigt bra redskap som vi tror väldigt mycket på för att öka kvaliteten och förbättra för de äldre i staden.

Anförande nr 141

B r i g i t t a H o l m (m): Du säger att vi inte har samma synsätt. Ert dokument innehåller bara en massa floskler och tomma ord. Det finns ingen substans bakom. Man måste ha en vision och man måste vilja något. Varför sätter ni de äldre på undantag? Det är en mycket befogad fråga.

Anförande nr 142

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tänker återkomma till undantagen i mitt längre inlägg eftersom jag tycker att Birgitta Holm gjorde ganska grova påhopp.

För att det inte ska stå oemotsagt vill jag säga att det är cirka 1 procent av dem som ansöker om ett boende som får avslag därför att det finns ett boende i deras egen stadsdel. Här skulle man kunna tro att varenda en nekas att komma någon annanstans. Men det är bara 1 procent som inte får sin ansökan beviljad. Det finns 7 000 boenden i Stockholms stad. Sedan säger Birgitta Holm att de äldre får bo kvar hemma i misär därför att det är för få platser.

Jag vill påpeka för Birgitta Holm att det fanns 1 700 boenden i dubbelrum när jag tillträdde som socialborgarråd. Nu är den siffran 261, och du säger fortfarande att vi inte har gjort någonting.

Jag vill också ta upp er budget. Ni säger att ni vill lägga ned stadsdelsnämnderna och införa en central äldrenämnd. "Ett enklare och mer rationellt system ska införas med bibehållen kostnadskontroll." Vad menar Birgitta Holm med det?

Anförande nr 143

B i r g i t t a H o l m (m): Birgitta Holm menar att pengarna inte ska användas för stadsdelsnämndens ledamöters arvoden utan de ska gå direkt till verksamheterna, som det var tidigare innan det fanns stadsdelsnämnder.

Det är möjligt att jag gör grova påhopp. Men jag tycker att jag har rätt att göra det. De äldre människorna i Stockholm borde ha något bättre att se fram emot än en majoritet som inte gör något. När argumenten tryter från majoriteten då använder ni er av sådana ord som "grova påhopp". Men det här är en sanning som ingen kan bortse ifrån.

Ni påstår i texten att insatser ska utgå från likställighetsprincipen, vilken innebär att äldre i Stockholm ska ha samma förutsättningar och möjligheter. Men så sker inte. Det är ju helt ofattbart.

Anförande nr 144

M o n i k a L i n d h (s): Jag vill rätta dig på två punkter, men jag tänker inte bemöta de mycket grova och obehagliga påhoppet från din sida. Du säger: "Särskilda boendeformer finns inte i dag". Det är faktiskt en överdrift. Såvitt jag vet finns det ungefär 7 000 platser.

Du säger också att vi inte ser äldres individuella behov. Låt mig då hänvisa till äldreomsorgsplanen, s. 202 och er reservation på s. 212. Vi har exakt samma skrivning under exakt samma rubrik. Du kan räkna antalet ord, punkter och kommatecken. Allt är identiskt.

Anförande nr 145

B r i g i t t a H o l m (m): De grova påhoppet beror på att jag känner mig som en ambassadör för de äldre. Det kan jag ta trots att det nästan har kostat mig mitt arbete eftersom jag har blivit hotad på mitt jobb av majoriteten, men det kan vi ta någon annan gång.

Det är ändå så att de äldre inte sätts i centrum från majoritetens sida, och det är min fulla rätt att anse att så är fallet. Monika Lindh säger att det är en överdrift att påstå att det inte finns några boenden. Men så är ju vardagen. Läkare tvingas i dag av biståndshandläggare att skriva demensutredning på grund av att biståndshandläggarna anser att det inte finns ekonomiska möjligheter att ta tillbaka personer. De vill att primärvården, Stockholms läns landsting, ska ansvara för kostnaden.

Gå ut och se er omkring i den verklighet som vi andra lever i!

Anförande nr 146

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vår äldreomsorgsplan har fokus på innehållet och inte, som på er tid, fokus på driftsformer. Vår bestämda övertygelse är att det som är viktigt för äldre liksom för alla människor är att kunna påverka sin vardag och innehållet. Det är där som vi har vårt fokus.

Det kommer att finnas nya grupper med nya behov. Det blir fler och fler äldre med annat etniskt ursprung. Det finns också människor som förr levde hela sina liv på institutioner, utvecklingsstörda, psykiskt sjuka och missbrukare. De har sina egna behov och behöver utbildad personal.

Jag är väldigt glad över att vi under denna mandatperiod har kunnat satsa så mycket på utbildning av personalen inom äldreomsorgen. Det behövs flerspråkig personal och personal med behandlingsutbildning och som har kompetens för att ta hand om både äldre och psykiskt sjuka. Där har vi gjort stora satsningar.

Birgitta Holm sade att det inte finns några äldreboenden. Då undrar jag vilken värld du lever i. Jag vet hur det ser ut i min egen stadsdel. Vi har två servicehus med tre gruppboendestäder, ett sjukhem och ett ålderdomshem. Det täcker rätt väl våra behov, men naturligtvis finns det möjlighet att flytta till andra stadsdelar för dem som så önskar. Men någon absolut valfrihet går aldrig att uppnå. Det skulle i så fall innebära

att man alltid behövde ha tomma platser överallt. Det är helt orealistiskt. Vi försöker att tillgodose människors önskemål så långt det går.

När vi införde seniorbostäderna tillförde vi ytterligare en alternativ möjlighet till boende som man kan få utan biståndsbedömning. Seniorbostäder är lämpliga för de människor som behöver en tillgänglig bostad med gemensamhetsutrymmen, men som i övrigt klarar sig ganska bra hemma. Denna boendeform saknades, och vi gav alltså de äldre ytterligare en valmöjlighet när det gäller boende.

Servicehusen kommer inte att avvecklas. Jag kan tycka ibland att ni målar livet på servicehusen lite väl i rosenrött, som om det vore den stora gemenskapen. Det som är avgörande för att man inte blir ensam och att man får bra omsorg är hur mycket hjälp som man får. Det ska finnas tillräckligt med personal med adekvat utbildning som kan ge den hjälp som man behöver. Det ska finnas ett sådant utrymme att man också kan påverka innehållet i vården. Det ska inte behöva vara så detaljstyrt.

Fixartjänsterna som vi har infört innebär ytterligare hjälp för de äldre. Jag återkommer till dem i ett senare inlägg.

Anförande nr 147

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är bra att du, Ann-Marie, lyfter fram innehållet. Det är oerhört viktigt. Men olika driftsformer är också viktigt. Med mångfald har man möjlighet att påverka. Innehållet kan se olika ut. Profileringen kan vara olika. Det utökar möjligheterna att påverka innehållet i äldreromsorgen.

Anförande nr 148

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag delar inte den uppfattningen. När erfrihet infördes i Liljeholmen kunde man lägga karbonpapper mellan de olika utförarnas brohyrer. De lovade precis samma saker, till och med nästan med samma ordval.

Det är en överdrift att tro att det kan bli så väldigt olika profil bara för att man har många olika utförare. Det innebär i stället en ökad byråkrati på bekostnad av innehållet i vården. Det finns inget stopp för privata utförare, men vi har ett annat fokus. Vi sätter fokus på innehållet. Ni sätter fokus på driftsformerna.

Anförande nr 149

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ann-Marie Strömberg, vi sätter fokus på den enskilde personens behov. Du skriver så här i det remissvar som din stadsdelsnämnd har ställt sig bakom: "Planens mål och strategier ställer samtidigt krav på att stadsdelsnämnderna får tillräckligt med resurser".

Då är min fråga till dig: Tror du att ni kommer att kunna genomföra alla dessa strategier med de resurser som finns för i år? Det här ska ju ändå träda i kraft från och med 2006.

Anförande nr 150

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det är alldeles riktigt. Det finns ett samband mellan resurser och hur mycket som man kan genomföra. Det tycker jag att ni borde ha tänkt på i er budget.

Anförande nr 151

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ja, Ann-Marie Strömberg, vi tycker väl alla att det är viktigt att man ska ha möjlighet att påverka innehållet. Men vad finns det för motsatsförhållande till att det ska finnas flera utförare? Det är intressant att höra att du är så kategoriskt emot att det ska finnas flera aktörer. Du tycker att man ska få välja på kommunalt och kommunalt. Det tycker jag är beklämmande.

Det är viktigt med personalutbildning. Men det verkar som att du glömmer bort att det är en färskvara. Det är inte någonting som man kan satsa 2 miljarder på och sedan tro att det räcker för tid och evighet. Fortbildning och kompetensutbildning är någonting som måste pågå hela tiden.

Det är bra att du säger att servicehusen inte ska avvecklas. Men jag skulle vilja veta: Hur många servicehusplatser tycker du ska finnas kvar?

Anförande nr 152

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tror att det är betydligt viktigare för de äldre att kunna påverka innehållet. Det är viktigare att kunna välja vilka insatser man vill ha än att kunna välja mellan olika utförare som gör samma insatser. Jag tror nämligen inte att det finns så många olika sätt att städa på.

När det gäller utbildning är det ju vi som har gjort satsningar. Det är alldeles riktigt att utbildning är någonting som måste fortgå hela tiden, men ni har inte velat satsa alls på utbildning. Vi har gjort en storsatsning, och det kommer vi att fortsätta med också under nästa mandatperiod.

Jag återkommer beträffande servicehusen i mitt nästa inlägg.

Anförande nr 153

B r i g i t t a H o l m (m): Ann-Marie Strömberg frågade vilken värld jag levde i. Det finns i dag inte tillräckligt med särskilda boendeformer i staden. Det är möjligt att det finns det i Liljeholmen, men dem får ju inte människor från Farsta eller från andra ställen tillgång till därför att det blir dyrare för stadsdelsnämnden. Det är just det som det handlar om.

Hemtjänsten städar inte hos människor i dag. Fattar ni inte vad hemtjänsten gör? Jo, man tar hand om mulitsjuka och dementa människor som inte kan klara sig. Städningen är inte det primära. Hemtjänsten sköter ren och skär omvårdnad och omsorg. Det är märkligt.

Anförande nr 154

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det var i alla fall en modifikation. I ditt första inlägg sade du faktiskt att det inte fanns några äldreboenden.

Sedan är också de äldre i Farsta väldigt välkomna till Liljeholmen om någon vill flytta dit om vi har plats på våra servicehus, vilket vi faktiskt har. Det finns inte sådana låsta gränser mellan stadsdelsnämnderna som ni påstår.

När det gäller omsorg har jag väldigt svårt att se att det finns så värst många olika sätt som man kan ge personlig omsorg på. Utförarna lovar samma saker. Biståndet är ju så väldigt detaljreglerat. Det är där vi vill öppna upp lite så att det kan bli ett större svängrum att själv välja vilka insatser som man vill ha.

Återigen: Vårt fokus ligger på innehållet. Ert fokus ligger på utförarna.

Anförande nr 155

J a r i V i s s h e d (s): Jag konstaterar att det inte är så många män som bryr sig om äldreomsorgen. Det verkar som att jag och Christopher Ödmann är undantaget.

Målet för äldrepolitiken ska vara att de äldre förblir självbestämmande, inte minst över sin vardag men också för att de ska kunna fortsätta att leva ett aktivt liv och kunna ha inflytande över samhället i övrigt. Att man pensioneras från sitt arbete ska ju inte innebära att man pensioneras som medborgare.

Med tilltagande ålder kommer krämporna och sjukdomarna, det vet vi. Då är det självklart att man ska få den vård och omsorg som man är i behov av och att man bemöts med respekt.

Äldreomsorgsplanens inriktning bygger på att man ska kunna bo kvar hemma i sin lägenhet. Det tycker jag är bra. Man behöver inte gå längre än till sig själv. Man vill ha sitt eget krypin där man känner sig trygg och trivs och där man kort sagt har sitt hem.

Ofta är det först när man inte längre kan känna denna trygghet på grund av ökad skröplighet som man eller ens anhöriga önskar att man ska få plats inom det som nu ska heta vård- och omsorgsboende. Jag tycker att det ankommer på staden och landstiget att så långt som möjligt se till att vi kan tillmötesgå de äldres önskan om att få bo kvar i sitt hem, att organisera hjälpen och stödet så att vi kan minska de äldres och de anhörigas känsla av otrygghet.

Det är mycket som återstår att göra för att man ska öka tryggheten i det egna boendet. Mycket kan fortfarande göras bättre. Jag tycker att den nya äldreomsorgsplanen på ett bra sätt stakar ut den väg som vi måste gå.

Vi har fått en viss respit. Tittar man på den demografiska utvecklingen i staden ser man att antalet äldre över 80 år minskar. Vi vet att det är när man är över 80 år som vårdbehoven uppstår på allvar. Vi behöver inte sätta in alla klutar på att bygga ifatt, utan vi kan satsa på att skapa resurser för att utveckla innehållet inom äldreomsorgen och göra det möjligt för alla som så önskar att bo kvar hemma.

Det finns en rad områden som finns med i den nya äldreomsorgen och som man bör utveckla. Det gäller det rent fysiska: anpassningen av bostaden, trygghetslarm, vaktmästartjänster. Man blir ibland mörkrädd när man hör om äldre som sällan går ut därför att de upplever att ytterdörren i trapphuset är för tung att få upp. Men framför allt bör man utveckla kompetensen inom hemtjänsten. Jag tror inte bara på att man ska utveckla specialistkompetens. Vi måste också utveckla den breda kompetensen hos personalen.

En viktig del är att den personal som ofta är hos de äldre ska ha en grundläggande kunskap om äldre, att man vet att en av de vanligaste orsakerna till att äldre inte har aptit och inte vill äta är att de har förstoppning. Man behöver naturligtvis inte vara läkarkunnig, men man bör känna igen de vanligaste symtomen.

Genom att utveckla hemtjänsten och kompetensen hos personalen kan vi göra det möjligt för alla – och det är faktiskt de flesta som vill det – att bo kvar hemma.

Anförande nr 156

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag kan hålla med dig, Jari, om att man ska få bo kvar hemma så länge som man vill och så länge som det bara går. Det är jätteviktigt. Och visst ska vi alla se till att det blir möjligt. Men den dagen som man inte törs, inte vill, inte kan eller inte orkar bo kvar hemma ska man ha den tryggheten att man har möjlighet att få ett äldreboende. Så är det ju inte i dag. Det stora problemet är ju att hemmet då förvandlas till ett fängelse. Du sade själv att det fanns problem med det.

Sedan ska vi inte glömma att antalet ensamhushåll i Stockholm ökar. Det betyder att man är mer ensam och inte har samma kontaktnät som andra. Då är man oerhört utsatt. Vi kan inte blunda för det.

Anförande nr 157

J a r i V i s s h e d (s): Du utgår väldigt mycket ifrån hur hemtjänsten ser ut i dag. Nu stakar vi ut i äldreomsorgsplanen att hemtjänsten måste utvecklas. De flesta vill ha kvar sitt eget boende, men när otryggheten blir för stor ger man ofta upp. Det finns fortfarande många åtgärder som kan vidtas genom hemtjänsten för att de äldre ska få göra som de önskar, bo kvar i sin bostad. Det tycker jag att den här äldreomsorgsplanen stakar ut på ett bra sätt.

Anförande nr 158

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag vill också ta upp detta med dem som önskar bo kvar hemma. De ska få all hjälp som behövs för att de ska kunna göra det. Sedan finns det andra som inte önskar bo kvar och som inget hellre vill än att få hjälp på ett äldreboende.

Äldreomsorgsinspektörerna vittnar ju om att det tyvärr är så att äldre känner att orden läggs i deras mun – så har inspektörerna beskrivit det – att de egentligen inte vill bo på ett äldreboende. De kan få hjälp hemma. Men egentligen försöker de tala

om att de önskar ett äldreboende. Då är frågan: Vilken önskan ska väga tyngst, politikernas önskan att de ska bo kvar hemma eller de äldres önskan?

Anförande nr 159

J a r i V i s s h e d (s): Av det som har sagts här får man nästan den uppfattningen att oppositionen avser att avskaffa biståndsbedömningen, men så är det inte. Ni har ju alla med dem i era förslag.

Jag har tidigare sagt i den här salen att man också bör beakta den oro som finns hos de äldre, även om de rent medicinskt klarar av mycket av de dagliga sysslorna. Samtidigt blir det fel om man, så fort man blir 65 år, ska känna en stor oro för att man ska få en plats inom det som nu kommer att kallas vård- och omsorgsboende. Så någon form av bedömning måste ju göras.

Det finns fortfarande väldigt många människor som ändå vill fortsätta att bo kvar hemma. Vi kan öka de möjligheterna genom att utveckla hemtjänsten på det sätt som äldreomsorgsplanen stakar ut.

Anförande nr 160

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag kan bara konstatera att du säger att den här planen innebär någon form av avstamp för att utveckla hemtjänsten. Men ni har ju haft tre år på er.

I remissvaret från Kungsholmen – där du sitter med i stadsdelsnämnden – konstaterar man att det är en komplicerad fråga hur pass stort inflytande man kan ge den enskildes egna önskemål om att beviljas ett visst boende med heltidsomsorg. Då skulle jag vilja fråga dig vad du menar med att den enskilde så långt det är möjligt ska kunna påverka val av särskilt boende. Jag vill veta var du sätter den gränsen.

Anförande nr 161

J a r i V i s s h e d (s): Om man hade sammanställt alla remissvaren hade vi nog inte kunnat forma oss till ett beslut i den här salen, om alla skulle ha varit bundna av sina tidigare remissvar. Nu har vi fått ta del av alla remissvar.

Jag utvecklade detta i den förra repliken. Moderaterna vill ju till och med ha ett centralt kansli för biståndsbesluten. Om ni skulle få makten kommer man även fortsättningsvis att ha biståndsbedömningar. Jag har den uppfattningen att man måste beakta den oro som kan finnas hos många äldre inför att bo kvar hemma. Det finns mycket inom hemtjänsten som kan bli bättre genom att vi utvecklar kompetensen hos personalen. På det sättet kan vi få de äldre att känna trygghet.

Anförande nr 162

I n g e r K o c h (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! För ett år sedan redovisades en rapport som byggde på en Sifoundersökning om äldreomsorgen. 1 000 personer från 15 år och uppåt intervjuades. En av frågorna som ställdes var: Äldre personer som får plats inom olika former av särskilt boende – servicehus, sjukhem,

gruppbostad etcetera – är i dag regel hänvisade till det boende som kommunen anvisar. Vad anser du om det? 79 procent besvarade frågan med att det vore bra om det fanns större möjlighet att välja själv. Detta, mina vänner, är vad medborgarna vill.

Det här är en fråga som vi har diskuterat ett flertal gånger. Även här i dag har många talare varit inne på den. Det är viktigt, och det kan upprepas gång på gång: Vi moderater och även de övriga borgerliga partierna här i fullmäktige har föreslagit ett fritt val även när det gäller var man ska bo den sista tid som man har kvar i livet. Det borde vara självklart att vi ska ges den möjligheten. Det betyder ju inte att de som väljer att bo kvar hemma inte ska kunna få göra det. Men det ska vara ett val, inte ett tvång som det är för många i dag. Man ska se det som en möjlighet att kunna göra det.

I dag kan vi enbart välja vem eller vilka som ska ge oss den hjälp i hemmet som vi har rätt till. Men vi borde också få använda de timmar som vi tilldelas efter eget val. Vi är individer med olika behov och önskemål. Vill vi använda tiden till att någon sitter och läser en tidning för oss borde vi kunna få göra det.

För att vi ska kunna välja måste vi få information om valmöjligheter och skillnader i kvaliteten mellan äldreboende och olika typer av hemtjänst. Vi som medborgare eller anhöriga måste veta vilken kvalitet äldreboendet och hemtjänsten erbjuder. Det kan vi inte veta i dag, inte som medborgare.

I samma rapport framkom också att en majoritet av de tillfrågade inte trodde att de skulle få den omsorg som de önskade när de behövde den. Ingen av oss skulle nog vilja leva med den oro som det här innebär. Inte någon, ingen invånare vare sig i Stockholm eller någon annanstans ska behöva göra det. Också detta har flera talare tagit upp. Det är en viktig fråga. Vi måste få känna trygghet inför framtiden, den framtid som vi har kvar.

Jag saknar också visioner och nytänkande i majoritetens förslag till äldreplan. Den är dock tänkt att gälla ända fram till 2010. Vi skulle behöva en omsorgsgaranti.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 163

M o n i k a L i n d h (s): Jag kan inte riktigt kommentera den Sifundersökning som du tog upp för jag vet inte var den är gjord. I Stockholm har vi ungefär 40 procent privata utförare. Så det stämmer inte riktigt att man bara väljer mellan kommunalt och kommunalt.

Du tog upp det fria valet. Ett fria val, som ni beskriver i den äldreomsorgsplan som ni föreslår och som utgör er reservation, begränsas på ett mycket tydligt sätt, vilket ni anger i två meningar. Ni skriver så här: Äldre vars behov av vård endast kan tryggas i äldreboende ska få flytta till ett sådant boende. Sedan säger ni: Äldre ska vid behov kunna få välja.

Ni sätter upp biståndsbedömning och behovsprövning som ett hinder för det fria valet som ni själva säger att ni står för till hundra procent.

Anförande nr 164

I n g e r K o c h (m): Sifundersökningen gällde boendet. Det var där som 79 procent ansåg att det fria valet var viktigt.

I övrigt kan man väl inte säga att det finns någon valfrihet i Stockholm när det gäller äldreomsorgen. Vi har en valfrihet i fråga om skolan. Vi har en skolpeng som vi som medborgare kan placera var vi vill – i alla fall på papperet. Den möjligheten skulle vi få med en äldrepeng. Det skulle vara början till den valfrihetsreform som vi vill se inom äldre vården.

Anförande nr 165

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ni vill ha helt fritt val. Men då borde ni ju avskaffa biståndsbedömningen både för hemtjänst och för boende. Det är väl enda sättet att ha ett helt fritt val. Den definition som ni har i er plan är – som Monika Lindh mycket riktigt påpekade – restriktivare än vår. Vi har också öppningar till exempel för den som kan bli socialt isolerad. Ni får ju bestämma er någon gång. Ska ni ha biståndsbedömning eller ska ni inte ha det?

Vi har rätt många boenden i den här staden i olika regier, även om vi tycker att det är betydligt viktigare vilket innehåll man kan erbjuda än vem som driver boendet. Men ska ni ha biståndsbedömning eller inte? Ska valet vara helt fritt får ni nog fläska på rätt ordentligt i er budget om det ska gå ihop.

Anförande nr 166

I n g e r K o c h (m): Det står ingenstans att vi ska utesluta biståndsbedömningen. Det är klart att var och en måste bedömas efter det behov som man har. Men när behovet väl har blivit bedömt ska vi kunna använda den peng som vi tilldelas till att välja hur vi vill använda den. Det är det som är det viktiga för oss.

Vill man bo hemma med full hemtjänst, då ska vi kunna göra det. Vill vi flytta till ett äldreboende där vi känner större trygghet, där vi inte behöver vara rädda för att till exempel ramla ska vi kunna få flytta till ett äldreboende. Den valfriheten finns inte i dag. Det måste ni väl ändå erkänna.

Anförande nr 167

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): När det gäller era förslag om omsorgsgarantier är jag skeptisk till att de innehåller så väldigt mycket med tanke på ert budgetförslag som ni har lagt fram.

Jag kan hålla med om att man måste ha information för att kunna välja. Men jag har ändå en känsla av att när det gäller äldreomsorgen är det ännu viktigare med en kommunikation där flera deltar – både anhöriga och anhörighetsombud – vid biståndsbedömning. Det är självklart den äldre själv som ska få den här informationen och se

vad som skulle vara det bästa alternativet. Det är också därför som vi är skeptiska till att ha någon typ av pengssystem i äldreomsorgen. Det är inte riktigt på samma sätt med valfriheten i fråga om skolan och äldreomsorg.

För vår del tycker vi att det är bättre att man har ett samarbete mellan anhöriga, biståndsbedömare och den äldre själv för att komma fram till den bästa boendeformen.

Anförande nr 168

I n g e r K o c h (m): Ingen kan väl säga att en ökad mångfald av utförare inte är viktigt för valfriheten och kvaliteten. Har vi konkurrens då har vi också en högre kvalitet. Det visar sig självklart i slutändan.

Vad som också är viktigt när man har olika boenden att välja mellan är att det finns en personal som har flera arbetsgivare att gå till. I dag är det ganska strikt var man arbetar. Men med flera arbetsgivare ökar valfriheten för personalen och också möjligheterna till inflytande och delaktighet. Det har vi sett i sjukvården, men vi har inte sett det inom äldreomsorgen.

Anförande nr 169

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Grunden för att vi ska kunna få en bra äldreomsorg är att vi alltid ser varje människa och att vi kommer ifrån den åldersfixering som är alldeles för stor i vårt land. Om vi inte utgår från varje människa och ser behov och önskemål får man aldrig en mänsklig vård den dag som man behöver det.

Vi måste också jobba förebyggande med friska personer. Många är i dag friska långt upp i åren. Jobbar vi förebyggande kan de äldre också klara sig längre hemma i sin bostad, som så många här pratar om. Jag tycker även att man ska kunna bo kvar i sin bostad. Men det får inte bli så – vilket vi under den här mandatperioden har sett exempel på – att man blir tvingad att bo hemma därför att det är så otroligt hård biståndsbedömning, och den har blivit mycket restriktivare under de senaste åren. I vissa stadsdelar har biståndsbedömningen till och med ändrats. Så får inte vara fallet. I Stockholm ska det vara lika villkor som gäller, oavsett vilken stadsdel man bor i.

Det största felet i er äldreomsorgsplan är att det saknas valfrihet. Den finns inte med. Har man inte en valfrihet kan man inte uppnå de viktiga målen, att se till att de äldre verkligen får sina behov tillgodosedda.

När jag hör Vänsterpartiet här med sitt kategoriska motstånd mot valfrihet och mångfald förstår jag att det blir svårt att nå det viktigaste målet. De äldre ska veta att när de behöver det kan de välja och de kan få sina faktiska behov tillgodosedda, oavsett var de bor i staden. Man ska känna trygghet och det ska finnas valfrihet.

Vi som politiker ska verkligen se till att kvaliteten kan säkras. Det fungerar inte i Stockholm i dag. En ordentlig kvalitetssäkring där brister snabbt kommer fram, oavsett om det är i hemtjänsten, på ett särskilt boende eller var det nu kan vara ska göras snabbt. Den kompetensen saknas tyvärr i många av våra verksamheter.

Vi ska se till att tillsynen blir bättre, att kvalitetsgarantierna – som vi införde under den förra mandatperioden – vidareutvecklas och att vi ska se varje människa. De ska få vara de människor som de alltid har varit i sitt liv ända till livets slutskede.

Det finns mycket att säga om många anhöriga som gör ett slitsamt arbete. Det finns brister i vården vid livets slutskede. Man måste ta in personal och kompetens för att kunna erbjuda vård i livets slutskede. Där handlar det också om kvalitetssäkring. Det får aldrig förekomma att någon får dö ensam.

Anförande nr 170

B e r i t K r u s e (s): Ordförande! Det har sagts mycket här. Det finns mycket som har kommit fram i debatten som vi skulle kunna samsas om, men det finns också olikheter.

Jag väljer att peka på några konkreta områden som vi har med i vår plan. Ett av dessa områden gäller det förebyggande arbetet. Det kommer att märkas i min och andra stadsdelar. Information, lyssnande, kommunikation och bemötande, att aktivt delta i samhällsplaneringen är för mig nyckelorden i det förebyggande arbetet.

Ett personligt besök eller ett telefonsamtal för att informera om äldreomsorgen och verksamheten är viktigt så att eventuella stödinsatser kan erbjudas i ett tidigt skede, innan problemen har blivit för stora.

Vaktmästartjänsten har införts på många håll ute i stadsdelarna. Det är en förebyggande insats som gör att fallolyckorna med smärtsamma sjukhusvistelser och långvariga rehabiliteringar kan undvikas.

Lokaler, träffpunkter för samvaro och gemenskap, kommer att öppnas för att man ska bryta den isolering som en del av de äldre tyvärr lever i. Frivilligorganisationernas arbete är ett bra komplement till kommunens verksamheter. De kan med fördel finnas med i stadsdelarna och bidra till ett större aktivitetsutbud.

Slutligen vill jag nämna det som jag tycker är väldigt positivt och bra, och det är just seniorboendena. Vi har fått mycket kritik för att förändringarna har gått för snabbt. Men vi vet att det finns väldigt många äldre människor som längtar efter ett bra seniorboende. Tidigare fanns det endast seniorboenden med bostadsrätt som de som hade pengar kunde köpa sig. På det sättet har många äldre inte haft möjlighet att få en lägenhet. Många bor kvar i 50-talshus utan hiss.

Seniorboenden med hyresrätt, som den nuvarande majoriteten har skapat är ett mycket uppskattat alternativ. Dessa seniorboenden sjösätts nu steg för steg. Det är en stor tillgång för många äldre i staden.

På flera håll i stadsdelarna har man också startat upp ett friskvårdscentrum för äldre som är oerhört populärt. Detta är förebyggande insatser som är särskilt viktiga.

Man kan säga mycket om vår plan. Dessa exempel på förebyggande insatser är en liten del av den.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 171

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Berit, du framhåller hur duktiga ni har varit på att omvandla servicehusen till seniorboenden. Men då måste jag fråga: Du tycker väl själv att det är viktigt att det finns ekonomiska förutsättningar och att en utvidgning av rätten till servicehusboende skapas, så att alltfler äldre äldre kommer att kunna beviljas denna boendeform? På det sättet kan tryggheten öka och den sociala isoleringen minska.

Det är ändå den formulering som finns i det yrkande som din stadsdelsnämnd i Hässelby-Vällingby har fattat beslut om. Då uppfattar jag dig så att du tycker att man har en väldigt snäv biståndsbedömning i dag för att man ska kunna få ett servicehusboende?

Anförande nr 172

B e r i t K r u s e (s): Frågan har diskuterats mycket i Hässelby-Vällingby. Jag tror att det var Jari som tidigare sade att man också måste beakta en oro som de äldre kan känna när de bor kvar hemma. Det är den diskussionen vi har haft. Vi kommer att ta hänsyn till andra delar där det ibland har varit ganska tufft. Det skriver vi i vårt remissvar. Man kan inte få igenom allt i remissvaret, precis som Jari också sade tidigare. Men jag känner igen mycket i vår gemensamma äldreplan. Det är bland annat en del av det hela.

Anförande nr 173

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag ska först vara positiv. Det är kul att friskvårdscentra har kommit i gång, och det var på Folkpartiets initiativ. Så det har vi gjort tillsammans, och det är bra.

När det sedan gäller omvandling och avveckling av boenden i Hässelby-Vällingby ökar de äldre där nästan mest i hela Stockholm. Man har genomfört en stor avveckling och en väldigt snabb omvandling till seniorboenden. Man har sparat 11 miljoner. Det har varit en enormt stark opinion emot detta. Så det vill jag verkligen förtydliga.

Beträffande biståndsbedömningen har majoriteten fattat beslut om att ändra den i stadsdelen. Det har visat sig att avslagen på ansökningar till servicehus är otroligt många. Där ni har sett hur ert eget beslut har slagit har ni försökt att backa lite. Det är ju bra, men vi ska ha samma riktlinjer i hela Stockholm.

Anförande nr 174

B e r i t K r u s e (s): Det sista håller jag fullständigt med dig om. Vi har fört diskussioner i nämnden, och vi måste titta igenom detta. Det har inte varit så våldsamt många avslag. Det tycker jag att du ska gå hem och kolla, Helen. Det är precis det som vi nu följer upp.

Återigen: Du säger att friskvårdscentrum har tillkommit på initiativ från er, men vi tog fram pengarna och prioriterade.

Anförande nr 175

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det brukar vara en majoritets möjlighet att fatta beslut och ta fram pengar. Så det var inte konstigt. Men det var i alla fall roligt att ni sade ja till det.

Du lyfte fram uppsökande verksamhet, och det vill jag understryka vikten av. Tyvärr är det fortfarande så att en hel del dementa äldre upptäcks alldeles för sent. Insatserna hade kunnat göras mycket tidigare. Men jag, precis som Margareta Björk, blev glad när jag läste förslaget till beslut från Hässelby-Vällingby. Det är viktigt att ekonomiska möjligheter finns och att en utvidgning av rätten till servicehusboende skapas. Det står också tydligt att det ska finnas möjlighet för de äldre att få ett biståndsbeslut om boende där de önskar.

Att de äldre ska få det boende som de önskar är precis det som vi uttrycker. Jag hoppas att du ytterligare kommer att verka för det i den majoritet som du tillhör så att det kan bli verklighet för de äldre och inte bara stå här på papperet.

Det är ingen som har ifrågasatt behovet av seniorbostäder. Men när man tar bort servicehuslägenheterna och i stället bygger seniorboende, då blir det...

Anförande nr 176

B e r i t K r u s e (s): Det finns servicelägenheter i vår stadsdel. Vi samplanerar med Bromma stadsdelsnämnd. Det är också en viktig del i vår äldreplan att gå över stadsdelsgränserna och samplanera.

Jag håller med dig om detta med demensboende, Ewa Samuelsson. Det är oerhört viktigt att det ställs diagnoser, att det görs rätt insatser och att det erbjuds rätt typ av boende för dem som har olika typer av demenser.

Vi har startat ett demensboende under mandatperioden. Nu startar vi ett till under våren.

Anförande nr 177

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Det blir ju inga fler lägenheter bara för att man omvandlar servicehus till seniorlägenheter. Servicehuslägenhet är ju en lägenhet för en senior med ett hyreskontrakt. Men majoriteten anser tydligen att det skulle bli fler lägenheter i innerstaden om man skriver det i äldreplanen. Jag antar att det finns någon feltanke här som man själv ännu inte har upptäckt.

Det är slående att Margareta Olofsson inte ser problemet med att bostadsförmedlingen får en biståndshandläggare. Jag har en direkt fråga till Margareta Olofsson. Jag undrar: Kan du tala om för mig vad som skiljer ett biståndsbeslut om en servicehusplats från ett förtursbeslut om seniorlägenhet?

Det som många av oss misstänker är nämligen att stadsdelsnämnderna har tvingats att skärpa biståndsbedömningen för att komma i den krympande servicehuskostymen. Men Margareta Olofsson och majoriteten ser inga problem med det. Vi som försöker att se verkligheten som den är ser ju att många får avslag, äldre som är i en medicinsk situation där de skulle ha fått servicehus för flera år sedan. Det är märkligt att majoriteten inte ser detta.

Oppositionen är dock inte ensam om att ha frågor om omvandlingen. Din egen partikamrat, Ann Mari Engel, ställde flera intressanta frågor i ett särskilt uttalande när Katarina-Sofia behandlade äldreomsorgsplanen. Hon skriver bland annat. Skillnaden mellan servicehusboende och seniorboende är oklar. Sedan frågar hon: Kommer hyresgästerna att ha inflytande över boendet? Kommer det att finnas tillgång till lokaler för gemensamma aktiviteter? Vem ska ansvara för förvaltningen? Avslutningsvis konstaterar hon: Tröskeln för dem som blir biståndsbedömda för sådant boende i dag är ju mycket hög.

Det är uppenbart att Margareta Olofsson försöker att lägga ut dimridåer för de äldre och för oppositionen. Men din partikamrat som befinner sig på andra sidan dimridån ser i alla fall klart. All heder åt henne!

Det påstås här hela tiden att det är så få avslag på ansökningar om servicehusplatser. Det var inte så länge sedan som revisorerna konstaterade att många äldre inte kommer inte så långt att de ens ansöker om en servicehusplats. Hur det kommer sig vill jag inte spekulera om, men revisorerna har i alla fall tydligt sett att sådant pågår.

Anförande nr 178

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ska försöka hinna med det här. Jag kan tala om bostadsförmedlingen först, eftersom du ändå har ställt en interpellation om den där var och en kan läsa innantill. Där ser man vad som är skillnaden mellan ditt och mitt synsätt. Bostadsförmedlingen är ju van vid att ha en förturskö, och det finns också kriterier för det. Därför gör inte jag den bedömning som du gör. Det finns kriterier för bostadsförmedlingens förturskö.

Vad jag förstår vill ni på den sidan över huvud taget inte ha någon förturskö, och det är ju ännu märkligare, tycker jag. Då säger man ju egentligen att om man har fyllt 65-plus och vill ha en seniorbostad så kan man inte få samma rättigheter som en annan bostadssökande som faktiskt har en möjlighet att ställa sig i en förturskö.

Jag vill också säga någonting om servicehusen. Det ska bli intressant att fortsätta den debatten, tycker jag. Man måste komma ihåg – och någon gång vore trevligt och klädsamt om även oppositionen kom ihåg det – att skillnaden inträdde i samband med ädelreformen. Ni hade börjat omstrukturera boendena och servicehusen.

Anförande nr 179

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Det är klart att man kan ha en förturskö för seniorlägenheter. Men varför inte då göra tydligt att det handlar om seniorlägenheter, där man inte har medicinska krav? Det är krav som kan vara likadana för att få

servicehus. Margareta Olofsson svarade inte på frågan om vad som skiljer biståndsbedömningen för att få servicehus från förturskraven i en seniorlägenhet.

Anförande nr 180

A n n M a r i E n g e l (v): Du lyfte fram att vi har ställt ett antal frågor som inte är helt klara – åtminstone var de inte det i höstas – när det gäller servicehusen och de nya boendena. Det är väl inte konstigt! Det är väl självklart att vi ställer krav från stadsdelarna. Vi påpekar att det behövs resurser för att genomföra planen och vi påpekar att det finns oklarheter som måste utredas.

Jag tycker att debatten blir ganska enfaldig om man tror att detta är helt avgörande. Allting är tydligen åt skogen när vår majoritet har hand om äldreomsorgen och allt skulle vara jättebra om ni hade hand om den. Det är faktiskt också tvärtom. Vi vet ju alla att det handlar mycket om resurser och om politisk inriktning. Vi har olika politisk inriktning, men vi har målet att äldreomsorgen ska vara bra. Vi vet att det inte finns, och aldrig har funnits, tillräckligt mycket resurser i den här staden. Om alla skulle få precis vad de ville ha så kunde man avskaffa hela biståndsbedömningen, som vi har varit inne på. Jag tycker att det är ganska enkelspårigt att tro att det inte finns en massa frågor även inom majoriteten.

Anförande nr 181

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Ann Mari Engel borde vara glad att jag hjälper till att lyfta fram hennes särskilda uttalande. Det som är slående är att det är över 1 000 servicehusplatser som faktiskt har omvandlats. Fortfarande kvarstår så många oklarheter att även majoritetens egna politiker tycker att det finns anledning att påtala dem i särskilda uttalanden. All heder åt Ann Mari Engels SU!

Anförande nr 182

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Inledningsvis måste jag ta upp det som har nämnts om de förträffliga uttalandena från Katarina-Sofia. De ligger som ett ändringsblad, eftersom det var fel blad som kom med i ärendet. Jag vill härmed anmäla dem.

Det förs en debatt om att äldreomsorgen skulle sättas på undantag. Det är ju alltid trevligt och lustigt att höra det när man har satsat ganska mycket på äldreomsorgen under mandatperioden. Jag vill ta upp några saker i varje fall. Det är bland annat utevistelse, som vi har satsat mycket på. Det gäller inte minst kultur och friskvård. Maten ska vi bara inte tala om; vi upptäckte hur tråkiga och trista matlådorna var och hur illa många egentligen åt. Då tillsatte vi dietister som ju finns i den konsumentnämnd som ni vill lägga ned. Jag undrar hur ni ska se till att det finns dietister kvar. Det handlar också om dubbelrum. Det fanns 1 700 sådana i staden när vi inledde den här majoriteten. Nu finns det 261. Så visst har det hänt en hel del på den tid som har gått!

Vi har också tagit fram och fördelat 436 miljoner kronor till äldreomsorgen genom fler anställda och särskilda kvalitetshöjningar. Vi har 308 miljoner kronor till olika utbildningar och projekt om arbetstid, inte minst. Det gäller också kompetenshöj-

ningen inom äldreomsorgen. Vi gör IT-satsningar på 128 miljoner kronor och lite mer. Det innebär 1 miljard som vi har satsat på detta.

Vi har lyft in genusperspektivet. Det är ingen av er som har tagit upp det. Ni nämner inte det med ett ord i er plan. Vi tar också upp det våld som förekommer. Vi har infört och kommer att ha infört vaktmästartjänster över hela staden. Ett nytt korttidsboende utvecklas, ungefär som Hornskroken. Vi har även utvecklat boendet med ytterligare en boendeform – seniorboende med hyresrätt. Jag tycker att det är en utveckling.

Ibland tycker jag att det kunde vara trevligt om ni talade om hur ni ska uppnå de 16 mål som ni har. Vad har ni för strategier? Jag har ställt frågan tidigare, och jag ställer den en gång till. Det vore mer klädsamt om ni talade om det. Vad har ni för strategier för de 16 mål som ni har? Hur tänker ni uppnå de målen?

Avslutningsvis, herr ordförande, så hoppas jag att Birgitta Holm, som jag har sett har ordet sedan, gjorde en polisanmälan eftersom hon säger att hon var hotad av majoriteten. Det är det enda sätt som man kan komma till rätta med hot här i livet på.

Anförande nr 183

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson! Du tycker att ni har satsat mycket på äldreomsorgen. Men det som ni har satsat har inte ens täckt den pris- och lönekomensation som har varit under den här mandatperioden hittills.

Det var roligt att du tog upp just utevistelse och att ni har lyckats så bra med det. Det är ju just nu, under det här senaste året, som man i min stadsdel säger att man inte längre kan låta människor som bor i eget boende få hjälp med att gå ut. Det står klart i alla papper. Det var ju kul att det var just det som var ett exempel!

Planerna för att avveckla dubbelrummen togs fram under förra mandatperioden. Det vet du också. Det var bara det att man inte hann genomföra dem, för det tar ju tid innan man kan göra det.

Ni har satsat på arbetstiden och förkortat den, säger du. Det har ni gjort för vissa med bibehållen lön, men inte för andra. Det är ju också en rättviseaspekt.

Det var också roligt att du tog upp det här med vaktmästartjänster. Jag tycker att det är väldigt bra med vaktmästare. Men jag tycker att det är lite konstigt när det står i er plan att vaktmästare även kan fungera som uppsökare och informera om stadens verksamhet för äldre. Det tycker vi att biståndsbedömare ska göra, och det ska göras i samarbete med landstinget. Är det någonting som vaktmästare ska göra?

Anförande nr 184

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det finns ett talespråk som lyder så här: Surt, sa räven. Det brukar man säga när någon inte har uppnått det som man kanske skulle vilja uppnå, och egentligen är ganska sur över att vi faktiskt har genomfört så mycket av det som vi har föresatt oss att genomföra. Vi har en äldreomsorgsplan som

fortsätter på samma väg. Surt, sa räven! Jag är ledsen, Ann-Katrin Åslund, men ni lyckades inte.

Anförande nr 185

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Timmen är sen, men frågan är oerhört viktig. Därför tar vi oss friheten att hålla på till efter klockan 22.

En gång för alla: Det är klart att biståndsbedömningen ska vara kvar. Vi ska inte avskaffa den. Vi fick höra att det inte finns tillräckligt med resurser, men det handlar också om politiska prioriteringar. För utevistelse var det hela 18 miljoner. En del förvaltningar vet inte ens om hur mycket de har fått för utevistelse. Dietister kan man faktiskt upphandla.

I remissvändan som har varit ute hos stadsdelarna finns det en hel del synpunkter som ni som sitter på den här sidan har framfört eftersom ni har ställt er bakom era egna förvaltnings skrivelser. Jag ska be att få läsa upp några av dem: mätbara mål, att få välja det boende som man önskar, någon form av politiskt beslut om prioritering kopplat till inriktningsmål och prioriterade inriktningar och kopplingen till resurser. Det gäller också att det lokala utvecklingsstödet och myndighetsutövning måste få ett tydligare stöd och tydligare vägledning från stadens centrala organ för att kommunallagens krav på likställighet på ett säkrare sätt ska kunna uppfyllas.

Man säger också att biståndsbedömningen måste bli mer generös. Man vill ha klarare riktlinjer om den sociala dokumentationen, servicehusboende och en hälso- och sjukvårdsansvarig. Formerna för stödet till frivilligorganisationer måste tydliggöras. Formerna för utveckling av samordnarforskning måste tydliggöras. Ansvarsfördelningen mellan staden och stadsdelsnämnden är viktig. Ingen prioritering av insatser görs, menar man. Definiera livskvalitetsfaktorer, inte enbart inom fysiska möten, säger man vidare.

Man vill också ha en översyn av ansvaret för bostadsanpassning och anser att det finns en otydlig gränsdragning av ansvarsfördelningen och finansieringen för rehab och eftervård. Eftersom budgeten styr måste stadsdelarna vidta olika åtgärder för att hålla den. Det räcker inte i dag med att effektivisera vården, utan insatserna måste begränsas på olika sätt. Det blir därför viktigt att stadens riktlinjer ses över och anpassas till dagens budgetläge. Så skriver man till exempel i Spånga–Tensta.

Min fråga till borgarrådet Olofsson är: Kommer de riktlinjer som nu ska utarbetas utifrån planen också att ta hänsyn till de olika åsikter som de dina i majoriteten har framfört i sina remissvar?

Anförande nr 186

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Du förstår att jag alltid tar hänsyn till de remissvar som man ger. En del kommer med, och somligt kommer inte med. Så är det alltid när det är så många remissinstanser. Självfallet kommer man alltid att läsa alla och även väga ihop de remissvar som lämnas.

Anförande nr 187

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Men de här siffrorna visar ändå med stor tydlighet att det inte finns en likställighet över staden, eftersom man uppfattar saker och ting på olika sätt.

Anförande nr 188

M o n i k a L i n d h (s): Det som är alldeles fantastiskt i det som du räknar upp, Margareta Björk, är att så mycket också återfinns i vårt förslag till äldreomsorgsplan.

Det är ju en demokratis styrka att det finns många olika synpunkter och åsikter i de remissvar som vi får in. Det ger också en väldig spänst åt det fortsatta reformarbetet.

Anförande nr 189

M a r g a r e t a B j ö r k (m): De synpunkter som ni har kommit in själva med genom remissvaren utifrån stadsdelarna måste ju ändå motsvara den verklighet som ni lever i. Det visar att det finns en stor otydlighet i hur man ska tolka olika saker i den här staden. Så länge den finns så kommer man inte att kunna behandla våra äldre på ett likvärdigt sätt.

Anförande nr 190

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Herr ordförande! Vi kan hålla på att slåss om vem som har den bästa planen här i kväll. Det kanske vi inte har rätt ut för dem som lyssnar här i dag. Men för mig kvarstår fortfarande några frågor trots att det har varit en lång debatt.

Den ena handlar om tydlighet när det gäller omvandlingen av servicehusen. Kommer det att finnas garantier för gemenskapsutrymmen i seniorboendena?

Det finns en utredning här i staden som säger att det måste finnas direktiv till bostadsbolagen. När jag tittade i årets budget såg jag att direktiven till bostadsbolagen om gemenskapslokaler i seniorboendena inte fanns. Vad ger ni för garantier när det gäller denna fråga?

Fråga två gäller stödet till anhöriga. Det står fina ord om det. Under förra mandatperioden hade vi garantier om ett minimum av stöd till anhöriga. Vad kan anhöriga förvänta sig i stöd av majoriteten konkret under den tid som ligger framöver med den här planen?

Den tredje frågan gäller äldreboendet och biståndslotteriet. Vilka kan få äldreboende? Kan ni tänka er att man inför någon typ av garanti och inte låter 80-plussarna få avslag framöver? Kan det inte vara en väg att gå att börja ge någon typ av garanti för dem som är så gamla och skröpliga att de inte vill eller inte orkar bo kvar hemma? Vilken garanti ger ni till 80-plus-äldre i staden?

Och sist men inte minst: De privata utförarna har behandlats väldigt dåligt under den här mandatperioden. En uppräknings av ersättningarna till de privata utförarna kom äntligen i årets budget. Det beror väl på att det är valår, kan man tänka sig. Hur

kommer de privata utförarna att behandlas under perioden när den här planen kommer att gälla?

Anförande nr 191

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Désirée Pethrus Engström! Det är inte första gången. Även de får naturligtvis en uppräknings när man får det inom den kommunala verksamheten. Det har de fått tidigare också. De har alltså fått flera uppräknings under den här mandatperioden. Det kan ju vara bra att veta. Det handlar inte om att det är valår, för de fick det faktiskt året efter det att vi tillträdde också.

Anförande nr 192

M o n i k a L i n d h (s): Ni har genom Göran Holmström skrivit en interpellation om servicehus och omvandlingar och vad som ingår. Det gäller förtur och många andra frågor. Den behandlas i sin ordning, men jag förstår att ni gärna vill plocka upp den redan nu. Men då har vi kanske en helt annan diskussion.

När du tar upp det här med garantier så ska vi komma ihåg en sak. Ni formulerar det hela i form av en värdighetsgaranti som det inte finns täckning för i er äldreomsorgsplan och er reservation. Ni skriver om ett slags boendegaranti. I er egen plan ska ni vara bestämda, men ni säger så här när det gäller vad ni vill: Staden bör verka för att införa en boendegaranti. Däremot skriver ni ingenting om denna boendegaranti sedan. Otydligheten ligger nog hos dig.

Anförande nr 193

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Det vi pratar om nu är den plan som ni vill införa från och med det här beslutet. Frågan är vad det är för garanti som ni ger till de äldre. Det är ju mycket fina ord.

Man diskuterar att vi kommer med en interpellation senare, men det är ju *nu* som folk undrar. Det är de äldre som i dag bor till exempel på Tunets äldreboende ute i Bromma som undrar. Vad ska det bli med oss? tänker de. Hur ska vi klara oss med ett seniorboende? Det är människor som behöver vård och omsorg men också gemenskapslokaler. Det är det de efterfrågar. Någon typ av garanti tror jag att de äldre skulle vilja ha. Vad är det de får? Det är bara en massa vackra ord.

Anförande nr 194

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det finns många honnörsord som vi använder oss av här och som vi lägger lite olika innebörd i. Mångfald är ett av dem. För oppositionen är det mångfald av utförare och för oss är det mångfald i innehållet. Människor ska kunna få hjälp efter behov. Det finns grupper med särskilda behov. Något som vi vill lyfta fram är alla människor med annan etnisk bakgrund, där vi kan använda vår flerspråkiga personal bättre. Vi kanske kan ha egna avdelningar för dem som så önskar.

Vi har äldre missbrukare och vi har äldre människor med psykisk problematik. De behöver särskilt utbildad personal och kanske särskilda boenden ibland. Man kanske behöver ha uppsökande team. Detta är vår mångfald.

Sedan har vi valfriheten. Seniorbostäderna innebär ytterligare ett boende att välja på. Där behöver man inte biståndsbedömning. Det är en valfrihet som vi har infört. Vi har också förenklad biståndsbedömning i projekt i några stadsdelsnämnder där man kan välja olika tjänster som promenader, hjälp med inköpsresor och sådant efter en förenklad biståndsbedömning. Det är också valfrihet.

Vi inför vaktmästartjänster. På Liljeholmen kommer det att vara ett samarbetsprojekt där arbetstagare på en av de dagliga verksamheterna för psykiskt utvecklingsstörda tillsammans med handledare kommer att hjälpa till med vaktmästartjänster. Vi är väldigt glada över detta projekt.

Vi inrättar också anhörigkonsulenter för stöd till anhöriga med en förträfflig rehabenhet, där sjukgymnaster och syn- och hörselinstruktörer jobbar tillsammans med arbetsterapeuter. Vi har till och med fått pris. Det är vad vi kallar för kvalitet.

Seniorbostäder är en ny boendeform som vi har infört. Den stora skillnaden mellan seniorbostäder och servicehus är ju egentligen att man kan välja själv. Är inte det någonting som är bra? Jag tycker att det är tråkigt med den skrämselfpropaganda som oppositionen har drivit mot seniorbostäderna om att man skulle tvingas att flytta och att man inte får den hjälp som man behöver. Ni vet mycket väl att om man bor i seniorbostad så får man, precis som när man bor i en egen vanlig lägenhet, hemtjänst efter behov. Man blir inte utan hjälp. I seniorbostäderna som är omvandlade servicehus finns ju också gemensamhetslokaler. Skillnaden mellan servicehus och seniorbostäder är inte så stor som ni låter påskina.

Slutligen blir jag inte klok på hur ni egentligen ska ha det med biståndsbedömning för äldre. Jag blev våldsamt häcklad när jag under förra mandatperioden försökte få till stånd att äldre över 80 år skulle kunna få flytta in på servicehus utan biståndsbedömning. Oj, vad ni häcklade mig då! Nu kommer ni med samma grej, och samtidigt ska det vara biståndsbedömning. Jag blir faktiskt inte klok på hur ni ska ha det egentligen. Vi har stannat vid att man nog måste ha biståndsbedömning när det gäller servicehus också. Men vad ni vill blir jag inte klok på. Ni har i alla fall inte någon budgettäckning för det så kallade fria valet, som är omöjligt att genomföra vilken majoritet vi än har.

Bifall kommunstyrelsen!